

a 440 m

SOBRE EL NIVELL DEL MAR

(LA REVISTA D'OLOT)

3

PREU: 500ptes.

JULIOL

1 9 9 5

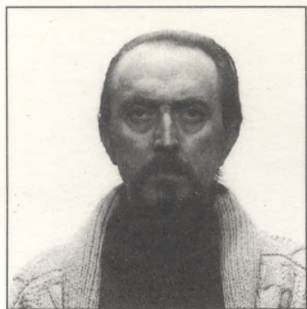

FREDERIC COMELLAS

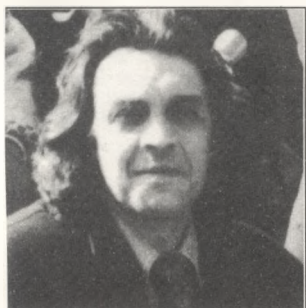
Interculturalitat: més confusió que fusió

Entrevista: Pere Serrat

Present i futur dels estudis universitaris a Olot

Portada

El dibuix de portada és obra del pintor olotí Frederic Comellas. Mort al 1980, Comellas fou un seguidor de la línia impressionista marcada per Josep Pujol. Encara que va morir jove, la seva obra assoleix una fita important i es consolida com un dels grans pintors olotins dels últims anys.

Contraportada

Fotografia original de l'artista Enric Roca i Sadurní (Olot, 1953). L'Enric és una mena d'artista reinaxentista de finals de segle: dibuixant, pintor, escultor, fotògraf... La fotografia és la pràctica artística que darrerament més utilitza. Treball entre Olot i Barcelona, especialment en el camp del disseny i la publicitat, però és en els muntatges fotogràfics tridimensionals on es mostra més lliure i creatiu. És autor d'una ambiciosa obra (en procés d'elaboració) on pretén fer una extensa col·lecció de retrats d'artistes de la nostra Ciutat.

5 La Providència, un tema vital per Olot

Albert Bramon

7 Memòria del ple

Albert Rubirola

12 Interculturalitat

Francesc Carbonell, Carles Batlle, Albert Rubirola

17 Entrevista: Pere Serrat

Pep Fargas i Xavier Mas

24 Present i futur dels estudis universitaris a Olot

Modest Fluvià, Mita Castañer, Pere Macias, J.M. Nadal, Carme Grau

28 Cioran és mort

Joan Serra i Capallera

29 Olot, capital del catalanisme

Jordi Serrat

30 L'objecció de consciència

Pep Compte

37 Una volta al món (2)

Jordi Güell i Xavier Morera

40 Cinema: A la recerca de la primera mirada

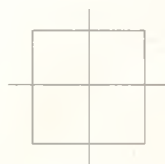
Imma Merino

43 Música: Vacances i jazz

Carles Fontfreda

44 Llibres

Antoni Mayans

D'estrena

Consell de redacció:

Margarida Castañer, Xavier Mas, Josep M. Reixach, Jordi Rovira, Albert Rubirola, Xavier Ruscalleda, Rosa Sans, Ricard Sargatal, Jordi Serrat.

Edició: Associació L'Au cal.ligràfica

Disseny: Kim Domene

Maquetació: Josep Manel Cortés

Fotografia: Elies Plana

Impressió: Impremta Aubert

Col.laboradors:

OPINIÓ:

Joan Barnadas, Albert Bramon, Joan Capdevila, Juli Clavijo, Antoni Mayans, Jordi Pujula, Àngel Parada, Esteve Corominas, Miquel Macias, Pere Masmitjà, Domènec Moli, Lluís Sacrest, Joan Serra.

TEATRE:

Francesc Pereira, Pep Fargas, Tena Busquets, Xavier Ruscalleda.

MÚSICA:

Pep Coll, Carles Fontfreda, Francesc Pereira.

ART:

Gabriel Alcalde, Pin Ferrés, Carme Ortiz, Jordi Rovira, Albert Ruscalleda, Joan Vilallonga, Sigrid Werning.

CINEMA:

Carles Batlle, Miquel Barti, Imma Merino, Manel Mitjà, Àngel Quintana.

LITERATURA:

Concepció Batallé, Pedro Carrizosa, Margarida Casacuberta, M. A. Gardella, Natàlia Molero, Dolors Rovira.

CIÈNCIA:

Emili Bassols, Jordi Canal, Francesc Canalies, Josep Codony, Josep Guix, Joan Nogué.

Dipòsit legal: GI-801/95

3

JULIOL
1 9 9 5

El nou cartipàs municipal presenta algunes novetats respecte a l'anterior que, d'una banda generen bones expectatives i de l'altra algunes incògnites que ens podrien donar més d'un maldecap i alguna decepció.

La primera és la integració en un sol paquet de les àrees de seguretat ciutadana i serveis. D'entrada, l'opció treu una mica de ferro a la imatge dura de l'ordre estricte (i de protecció civil) i s'endolceix en el concepte més feliç de serveis al ciutadà. El responsable, en Josep Rigall té, per ara, el posat molt més amable que el seu antecessor. Si com passa sovint, la seguretat ciutadana es fa contra el ciutadà, malament rai. El guàrdies municipals no són servidors de l'ordre, sinó del ciutadà; segurament caldrà revisar algunes de les consignes per canviar la prepotència per l'amabilitat.

El PINA que havia estat responsabilitat del regidor de seguretat ciutadana ha passat on li pertoca, a Urbanisme, per lògica i perquè el Nucli antic, més que un focus de conflictes és un problema urbanístic.

A Hisenda no hi ha canvis substancials i Medi Ambient passa a mans d'un senyor que ho té tot per demostrar en una àrea que no és pròpiament la seva.

La configuració de l'àrea tradicional d'ensenyament, a la qual s'han afegit els conceptes de salut pública i consum, sobre el paper, és un encert, si s'ha fet amb la voluntat de considerar el rerafons com una qüestió fonamentalment educativa. Probablement, hauria estat bo d'incloure-hi el tema de formació d'adults i els programes de drogodependència. A Joventut i esports tampoc no hi ha canvis i continua sent l'àrea que més bé sintonitza amb els interessats.

Finalment, hi ha l'àrea estrella, la de Promoció de la ciutat, configurada com una fórmula d'estat per fer promoció exterior. La idea és bona, però arriscada ja que exigeix un nivell notable d'organització i d'eficàcia. Per això sorprèn -i preocupa- el fet que sigui l'única àrea que no està representada a la comissió de govern. Com s'ha d'entendre? Si s'ha pensat com una àrea tecnocràtica, qui marcarà els criteris polítics? O és que s'ha previst que funcioni amb plena autonomia? Si com fins ara, tot depenia dels acords de la comissió de govern, correm el perill de veure encallats molts projectes i deixar l'àrea en un col.lapse permanent.

Si finalment la cultura passa a ser un element més del teixit productiu i deixa de ser la germana pobra pel que fa a dotacions de pressupost, si les àrees més tècniques deixen de mirar-se-la com el pou de la inútil despesa i s'assumeix que arreu d'Europa la cultura mou tants diners i dóna feina com qualsevol altre sector industrial, estarem d'enhorabona.

Si serveix per reorientar la Fira de Sant Lluç, per treure més partit al nostre patrimoni, per racionalitzar la despesa, per prioritzar unes activitats enfront d'altres (també culturals) de segon ordre, per saber triar bé el gra de la palla en comptes de fer electoralisme a base d'exposicions i festetes populars, per dignificar els Pastorets, per millorar i optimitzar la Mostra Pessebrística, per afrontar d'una vegada el tema de l'Escola Superior del paisatge, entendrem que s'ha assumit plenament la idea de fer d'Olot la ciutat de l'Art, la cultura i el paisatge.

Si per contra, tot aquest engrunall d'activitats que són competència de l'Àrea de Promoció de la Ciutat es contempen com un registre de temes marginals incatalogables, sotmesos a la tirania de la gestió estricte, en el fons del fons, continuarem a la deriva i a remolc de les intempestives vel.leitats del més trempat del barri.

Juny

UN MES DE PACTES I DIMISSIONS

1

Pujol amenaça d'avançar les eleccions autonòmiques a la tardor, arran de la tramesa al Congrés del projecte d'ampliació de la llei d'avortament.

2

La coordinadora Salvem les Valls promou una exposició al CEO sobre els efectes de la construcció del túnel de Bracons.

3

Llibres de Batet publica el quart volum de les Guies dedicat a la ciutat d'Olot.

Els serbis abaten un F-16 nord-americà a Bòsnia. L'obra de Lluís Graner a la Joan Prat.

4

El periodista valencià Joaquim Prat mor a Madrid als 63 anys.

El Reial Madrid, campió de lliga.

5

El nunci apostòlic del Papa Mario Tagliaferri exigeix a l'església catalana que eviti polititzar-se en la cloenda del Concili Provincial, a Tarragona.

6

Pujol insinua que no avançarà les eleccions autonòmiques perquè vol tranquil·litat i eficàcia en la presidència espanyola a la UE.

Es radicalitzen les protestes dels pescadors andalusos per la manca d'un acord amb el Marroc.

8

Govern i Generalitat inverteixen 1381 milions per condicionar les carreteres de la Garrotxa i del Ripollès.

Jornada de vaga als hospitals de la XHUP per reclamar la signatura del conveni.

9

Trànsit expedeix a tot Catalunya els carnets de conduir en castellà i en català.

Atemptat d'ETA contra el cap de la policia judicial de Sant Sebastià.

Diari de Girona presenta expedient de fallida al Jutjat de guàrdia.

Acusen el director general d'Habitatge, Francesc Ventura, d'haver rebut un tracte de favor de l'empresa Trad.

10

El VALVI fitxa el garrotxí Josep Cargol per dues temporades.

12

Unió retirarà el suport al PSOE quan s'ampliï la llei d'avortament.

14

Dimiteix el conseller de Política territorial, Jaume Roma.

Esclata l'escàndol del CESID.

15

Comença la VOLTA a Manlleu.

L'Estat francès decideix reprendre les proves nuclears a Mururoa.

Serra anuncia la dimissió de Manglano.

16

La **revista parlada** tanca el cicle *Laterata* a la Casa de cultura de Girona.

S'inauguren a l'Hospici les exposicions D'Olot a Catalunya, 100 anys de l'Assemblea de la Unió

Catalanista i Símbols de Catalunya.

17

Artur Mas, nou conseller de Política territorial.

Avui es constitueixen els nous ajuntaments

21

Arcadi Calzada entra al nou consell d'administració de la Caixa de Girona.

Es descobreixen les presumptes restes de les primeres muralles d'Olot.

23

L'Ajuntament d'Olot elimina per decret la Fundació del Teatre Principal.

28

Serra i García Vargas dimiteixen.

Pujol apunta el 19 de novembre com a data de les eleccions catalanes.

La llar d'infants de la Providència, un tema importantíssim per a Olot

S

i les coses no canvien, la guarderia de la Providència tancarà. Quan es va saber la intenció de fer-ho de forma immediata, el petit esbalot que vàrem muntar, va aconseguir allargar-li la vida de manera precària un curs més. No s'han fet noves

pre-inscripcions, les educadores seglars seran acomiadades i es reduirà el nombre d'alumnes de 75 que ara té, a 30.

Però si no canvien les coses la guarderia desapareixerà el curs 96-97.

La guarderia la Providència ha funcionat durant 20 anys gràcies a l'esforç abnegat de les educadores, tant religioses com seglars i amb la cessió altruista per a aquesta activitat de l'edifici propietat de la congregació de les Mares Clarises. Actualment és la llar d'infants més barata i amb un horari més ampla de totes les que funcionen a Olot (gràcies també a la disposició de les religioses). I, a la vegada, es troba situada al centre d'Olot cosa que facilita el seu accés tant per als olotins d'aquell barri com de tots els altres, gràcies a la seva situació i proximitat del transport públic.

No és, però, una llar d'infants estrictament privada ja que forma part de la xarxa de guarderies anomenades «laborals» creades per l'antic Ministeri de Treball per tal de facilitar la feina a les mares i actualment traspasades al Departament de Benestar Social amb el mateix caràcter. Aquesta categoria li permet unes ajudes públiques molt importants per al seu funcionament i que en el darrer curs varen ser de més de 6 milions de pessetes.

A la vegada, en la construcció de l'edifici, va rebre una important ajuda pública tant del Ministeri de Treball com del de Sanitat. Tant és així que, en el Registre de la Propietat on està inscrit l'edifici, hi consta la condició imperativa de mantenir el seu ús com a guarderia amb l'obligació de tornar aquestes ajudes recapitalitzades si es canvia el seu ús. (probablement estem parlant de més de 20 milions de pessetes).

Hi ha, doncs, una important contribució de diner de tots en la seva construcció i funcionament que justifiquen un tractament diferent del que es donaria a una institució estrictament privada.

A ningú se li escapa l'enorme importància de l'educació dins del dret de tots a una societat més igualitària i del dret dels pares a treballar i a assegurar, a la vegada, l'educació

dels seus fills. I no cal remarcar el valor reconegut de l'educació entre 0 i 3 anys com a fonament de tota la futura.

Si unim a això que he dit que l'Ajuntament ha de ser una garantia que vetlli per a que aquest bé social arribi als ciutadans, hem de concloure que no estem davant d'un tema marginal sinó d'una autèntica qüestió «d'estat» tot i que els ajuntaments no tinguin competències directes en aquest camp.

Més aviat, els ajuntaments han d'anar preparant el terreny per ajudar a que es compleixi un dels temes que ha quedat despenjat del Mapa Escolar de Catalunya, com és la inclusió de l'ensenyament de 0 a 3 anys dins dels serveis gratuïts de l'administració. I que, tal com es reconeix, acabarà entrant-hi.

La desaparició de la Providència com a guarderia seria un desastre per a la ciutat d'una magnitud incalculable tant pel que significaria de la pèrdua d'una eina d'intervenció de l'Ajuntament per garantir el dret a l'educació, com per la pèrdua d'un edifici escolar (sobre un terreny catalogat així dins del Pla General), com per la desaparició de les bones aportacions que ara rep i, finalment, perquè qualsevol altra solució significaria haver de pagar una part de costos d'un edifici que ara es té (tant si s'ha de construir de nou, com si es concerten places en altres centres). Sense oblidar l'increment de cost que podria significar, tant directament, a través d'unes possibles beques, com per l'increment de cost que els serveis

socials tindrien per ajudes a famílies.

Olot no pot perdre un edifici educatiu per molta part privada que tingui, repetint el cas de la desapareguda guarderia del Tura.

Es interessant recalcar, a més, que l'Ajuntament no pot al·legar que no hagués tingut coneixement del problema. Fa més de 6 anys que, des de diverses instàncies es recorda la situació i necessitats futures de la Providència.

L'any 90 es van lliurar a l'alcalde més de 300 firmes d'olotins reclamant guarderies barates i de qualitat (i es feia especial menció de la problemàtica de la Providència). També durant l'any 90 el grup de l'EPP va presentar una moció reclamant el mateix i es va consensuar una proposta que comprometia a l'Ajuntament a estudiar la situació de futur

d'aquesta educació. Fruit d'aquesta moció les conclusions dels serveis tècnics tornaven a insistir en la gran importància de la Providència.

L'Ajuntament també es va comprometre a mantenir l'escolaritat de tots els nens de la guarderia en una moció consensuada presentada per ERC a rel de les primeres notícies del tancament.

I no cal oblidar que tots els grups de l'oposició s'han cuidat de recordar el mateix tema a l'equip de govern sempre que qualsevol qüestió l'ha tocat de refiló, nova guarderia de Sant Pere Màrtir, propietat de l'edifici de la de Sant Miquel, Mapes Escolars...

Nosaltres al PSC pensem que, com moltes altres coses, no s'aconseguirà resoldre la qüestió si no hi ha un autèntic moviment ciutadà que compregui el problema i el faci arribar, a qui li correspon democràticament, que, tal com he dit

abans, estem davant d'un problema «d'estat».

En aquest camí, presentarem una moció al Ple demanant que l'Ajuntament faci gestions per aconseguir la cessió de la guarderia i la converteixi en pública, preferentment, o privada amb un cert control tant en els preus com en l'horari. Però, el que és més transcendent, iniciarem una campanya explicativa d'aquestes mocions, dirigida a tots els olotins i, en especial, a les escoles, associacions de pares i pares de nens d'aquesta edat, per aconseguir, a través d'aquesta via, que Olot guanyi una batalla de futur.

I, encara que només sigui per remarcar el fet recordo que a Sant Joan Les Fonts, en un cas similar l'equip de govern va aconseguir mantenir la guarderia fent ús de tota la xarxa de relacions que, evidentment, no es limiten a la població només.

Albert Bramon

Mercadotècnia política

Aquest novembre farà vint anys que el dictador va morir al llit i va començar la transició. En aquest temps d'exercici democràtic, hem adquirit una sèrie de vicis que configuren un panorama desolador, que almenys en l'àmbit municipal, tenim a

l'abast la possibilitat de corregir-los.

Ben segur que aquests vint anys han estat prolífics en canvis socials i polítics que han cristal·litzat en una desorientació mai no coneguda. La crisi ideològica que alguns atribueixen a la caiguda del mur de Berlín i a la desfeta del bloc socialista, però que ja s'havia fet evident en la primavera de Praga, o en el posicionament del P.C.F. en relació als fets del maig del 68, per posar només dos exemples, han deixat els partits polítics, sobretot els d'esquerres, que eren els únics que en tenien i per tant la podien perdre, orfes d'ideologia i forçosament presoners de les estratègies de mercat per a recaptar els vots de l'electorat.

Aquesta premissa perverteix fins a límits insospitables les mateixes essències del sistema democràtic i explica molts dels paradigmes actuals - descrèdit dels polítics, corrupció generalitzada, desinhibició ciutadana, deserció, incompliment dels programes electorals, etc.-. Sense cap consideració de l'ètica política s'utilitzen tècniques de màrqueting: Canvis de nom, programes electorals dictats pels estudis estadístics, triomfalisme en valorar els resultats electorals, pactes secrets, és a dir, simplement estratègies buides de contingut ideològic i molt carregades de mercadotècnia.

Una de les conseqüències més greus és, sens dubte, el menspreu dels fòrums de discussió política i la seva

substitució pels debats mediàtics. Ni els polítics, ni la premsa, ni els ciutadans esperem res de nou d'una sessió en el Congrés, ens limitem a observar, entre avorrits i impotents, les batusses que s'etriben els senyors diputats, més pròpies d'una taverna portuària que del que podríem esperar d'aquells qui han merescut la nostra confiança electoral. Tothom sap d'avantmà, què dirà, qui ho dirà, i encara més, com ho dirà i, naturalment, quin serà el resultat de la votació.

De tot això no se n'escapen, malauradament, els ajuntaments on, per sort, encara se solen guardar les formes de cortesia. L'assistència de públic als plens és irrellevant, però si algun dia el ciutadà s'hi deixa caure voldrà no tornar-hi fart d'avorriments. L'intercanvi, l'argumentació, el debat, o la negociació, queden apartats del lloc on, per essència democràtica, els hauria de ser propi.

A Olot, en el ple constituït del nou ajuntament després de les eleccions, es va produir un fet que posa en evidència aquesta pràctica política: En l'elecció d'alcalde, tots els caps de llista presenten la seva candidatura, però com que tothom ja en sap el resultat, aquesta acció no es tradueix en l'exposició i discussió dels diversos models de ciutat, convertint l'explicació de vot en un tràmit formal que, cal reconèixer-ho, és molt més pràctic, però que dilueix l'autèntic sentit del ple de l'Ajuntament.

Ens cal fer un esforç per a omplir de contingut les institucions polítiques. Si, com diuen, els Ajuntaments són l'escola dels nostres polítics de més volada, són també el lloc més adient per corregir aquests i d'altres vicis democràtics. Ens hi juguem molt.

Pep Fargas

Cartipàs municipal

(sessió extraordinària del Ple de l'Ajuntament, 6 de juliol de 1995)

Règim de sessions.-

L'Ajuntament celebrarà sessió plenària ordinària, un cop al mes, el tercer dijous, al vespre, podent-se avançar o postposar, a un altre dijous, dintre el mateix mes.

La Comissió de Govern celebrarà sessió ordinària, un cop a la setmana, cada dijous, a les 21 hores, exceptuant quan coincideixi amb la sessió del Ple.

Resolucions de l'Alcaldia.-

a) Nomenament membres de la Comissió de Govern.-

La Comissió de Govern, presidida per l'Alcalde, estarà integrada pels següents regidors : Isabel Brussosa, Pilar Solà, Xavier Bassols, Joan Corominola, Eduard Arbós, Josep Rigall i Jaume Vizern.

b) Nomenament Tinents d'Alcalde.-

Es nomena Tinents d'Alcalde als Regidors membres de la Comissió de Govern, en la mateixa relació de l'apartat a).

d) Delegacions específiques.-

Es delega de forma específica les competències que es determinen a favor dels següents Regidors :

I.- D.e. de **SEGURETAT CIUTADANA, VIA PÚBLICA, PROTECCIÓ CIVIL I SERVEIS** al Regidor Josep Rigall. Competències més importants : Policia Municipal, Junta de seguretat, autorització d'espectacles, via pública, protecció civil, Brigada Municipal, enllumenat públic, transport públic.

II.- D.e. d'**URBANISME** al regidor F.Xavier Bassols. Competències: foment de l'edificació, obres a vials, espais públics, gestió urbanística ,PINA.

III.- D.e. d'**HISENDA I RÈGIM INTERIOR** a la regidora Pilar Solà. Competències : gestió pressupostària, personal i règim interior, organització i informàtica, contractació d'obres, serveis i subministraments.

IV.- D.e. de **MEDI AMBIENT** al Regidor Jaume Vizern. Competències : control ambiental, serveis municipals d'abastament d'aigua, sanejament, recollida de deixalles i neteja viària, places, parcs, jardins i espais d'interès natural, educació medio-ambiental.

V.- D.e. d'**ENSENYAMENT, SALUT PÚBLICA I CONSUM** al Regidor Joan Corominola. Competències: manteniment de Centres docents d'EGB, col.laboració amb les escoles per a activitats escolars i extra-escolars, escoles municipals, guarderies d'interès públic, oficina municipal d'informació i atenció al consumidor.

VI.- D.e. de **BENESTAR SOCIAL** a la Regidora Isabel Brussosa. Competències : atenció primària, a la gent gran i als disminuïts físics i psíquics, programa de drogodependència, voluntariat, formació d'adults i inserció i acolliment d'immigrants.

VII.- D.e. de **JOVENTUT I ESPORTS** al regidor Eduard Arbós. Competències : suport a les activitats del jovent, centres d'esplai i activitats d'esbarjo, promoció de l'esport base, instal.lacions esportives, coordinació amb l'esport escolar.

VIII.- D.e. de **PROMOCIÓ DE LA CIUTAT** als Regidors Anna Plana, Eudald Morera i Joan Cañada. Competències: foment de la participació ciutadana, activitats festives i lúdiques, promoció global de la ciutat, política de foment als sectors econòmics, regulació i promoció de fires i mercats, promoció i relació amb el comerç, promoció turística, política de foment d'ocupació, museus, biblioteques i arxius de la ciutat, promoció teatral, cinematografia, musical i de dansa, edificis culturals de la ciutat, foment de manifestacions d'activitats culturals i artístiques, beques i premis, normalització i promoció del català.

IX.- **ALCALDIA**. Competències: coordinació d'Àrees, planificació estratègica, política informativa municipal, imatge corporativa, activitats institucionals.

e) Composició grups municipals i nomenament portaveus.-

Els grups municipals quedaran compostos de la següent manera :

IC.EV : Miquel Macias (portaveu)

PP : Joaquim de Trinxeria (portaveu)

ERC : Joan Barnades (portaveu), Macià Pedrosa.

PSC : Albert Bramon (portaveu), Joan Romero, Mariona Vila, Marçal Casanovas, Francesc Pagès i Josep Guinart.

CIU : Pere Macias, Isabel Brussosa (portaveu), Pilar Solà, Xavier Bassols, Joan Corominola, Eduard Arbós, Josep Rigall, Jaume Vizern, Joan Cañada, Anna Mª Plana i Eudald Morera.

f) Nomenament delegats de barri.-

Isabel Brussosa : Sant Miquel i Bonavista; Josep Rigall : Benavent i Sant Roc; Joan Corominola : Masbernà i Pe-kín; Eudald Morera : Les Fonts i Batet; Pilar Solà : Sant Pere Màrtir i Estires; Eduard Arbós : El Cassés, El Xiprer i Pisos Garrotxa; Jaume Vizern : Hostal del Sol i El Morrot; Xavier Bassols : Nucli Antic; Anna Plana : La Caixa; Joan Cañada : Mas Baix i L'Eixample.

Organismes Autònoms.- Composició i nomenament de representants.

Es nomenen representants de l'Ajuntament als següents organismes autònoms : Patronat Municipal pel Foment d'Activitats Econòmiques (és voluntat d'aquest Ajuntament procedir a la seva dissolució i liquidació), Fundació Pública del Teatre Principal (també es vol procedir a la seva dissolució i liquidació), Institut Municipal d'Educació, Patronat Hospital Municipal de Sant Jaume, Gestora Urbanística Olotina, SA GUOSA i el Patronat Municipal d'Esports.

S'aprova amb 20 vots a favor i 1 en contra (IC-EV)

Personal.-

Nomenament Secretària Alcaldia : Nomenar com a personal eventual de confiança a Anna Gutiérrez perquè realitzi les funcions de secretària de l'Alcaldia, activitat no reservada als funcionaris de carrera.

S'aprova per unanimitat.

Nomenament Cap de Premsa : Nomenar com a personal eventual de confiança Albert Badia perquè realitzi les funcions de Cap de Premsa, activitat no reservada als funcionaris de carrera.

S'aprova per 18 vots a favor (CiU, PSC i PP), 2 en contra (ERC) i una abstenció (IC-EV).

Retribucions Regidors.-

Primer .- Determinar que la regidora Pilar Solà, que exercirà el seu càrrec amb dedicació exclusiva, percebi una retribució mensual de 348.930 ptes brutes.

Segon.- Fixar el règim d'indemnitzacions per a la resta de regidors, amb la quantia i condicions següents:

<u>Assistències</u>	<u>Quantitats ptes./mes</u>
Ple	37.500.- ptes
Comissions informatives	12.500.-
Portaveus	12.500.-
Coord. Tècnica (delegats)	50.000.-

Pel concepte de dedicació i representació de l'Ajuntament sense excloure les quantitats anteriors, 100.000.- ptes. Tindran dret a aquesta retribució, prèvia justificació dels ingressos que han deixat de percebre en la seva activitat privada, els regidors : Anna Plana, Josep Rigall i Jaume Vizern.

Tercer.- Establir una dotació econòmica a l'objecte d'atendre les respectives despeses de funcionament, als diferents grups municipals, a raó de 20.000 ptes. per grup i de 12.000 ptes per regidor, donant els següents resultats : CiU : 152.000 ptes.; PSC : 92.000 ptes; ERC : 44.000 ptes. ; PP : 32.000 ptes.; IC-EV : 32.000 ptes.

Quart.- Acceptar la renúncia de Pere Macias, Alcalde-President, de percebre qualsevol tipus de retribució per l'exercici d'aquest càrrec.

S'aprova per 20 vots a favor (CiU, PSC, ERC i PP) i 1 en contra (IC-EV).

Albert Rubirola

CAFÉS CALLÍS
QUALITAT I SERVEI

Pare Antoni Soler, 4 - Tel. 26 08 91 - Olot

Amos i criats

les darreries del segle XX, la península Ibèrica, abans dels cataclismes del 2041 que precipitaren a la fossa atlàntico-mediterrània tota la plataforma sud, estava dividida en dos estats que s'anomenaven Portugal i España. Catalunya, avui la quaranta-dosena nació de les 177 que formen la Comunitat Europea, pertanyia a España. En aquell temps, la societat era estructurada d'acord a l'Era del Diner, a base de diversos nivells socials: pobres i rics, treballadors i amos, classe alta i classe baixa, poble i polítics... Aquesta darrera divisió és la que més ens ha desvetllat la curiositat i la que contrasta d'una manera més marcada amb la nostra actual manera d'entendre la vida. Llegint els papers d'aquell últim decenni, es dedueix clarament que cada un d'aquests dos estaments o classes socials es movia en un món a part de l'altre, quan no era declaradament antagònic. El problema de la gent del poble era treballar, arribar a finals de mes amb la paga, veure la televisió, anar en cotxe - encara es poden veure al Museu automobilístic de Berna els últims enginyers d'aquest cuc de ferro que funcionava amb un líquid misteriós anomenat gasolina (sic)-, fer vacances i comprar coses. Els polítics, per la seva banda, no es preocupaven d'altra cosa que no fos conquerir una plaça a Madrid (antiga capital de l'Estat). Això els permetia viure a pols, cobrant cinc vegades més que un treballador normal, i tirar-se les migdiades més fresques i tranquil·les de la Península. De la crònica de les tertúlies, plens i reunions que es conserven només es desprèn que mentre el poble lluitava per viure, ells no feien altra cosa que conspirar, pensant sempre en el dia que ocuparien les butaques blaves o en el dia que els fotrien fora. Amb dotze anys, els grans debats es produïen quan, per exemple, algun congressista despistat, proposava una rebaixa de sous, o quan hi havia algun galimaties que podia arribar a fer caure un ministre. Mai cap sessió memorable no fou provocada per arreglar els afers del poble. Ells només valoraven allò que passava al seu entorn i ho feien, pobra gent, imaginant que aquells eren veritablement els problemes que preocupaven el país. La gent que escrivia als papers -se'n deia premsa d'això- també pensaven que allò preocupava algú. Per això es venien tan pocs papers. Els en feia vendre més un noi que corria per França amb una bicicleta que totes les conyes marineres que organitzaven els propis polítics.

És curiós, una classe política preparada per estripar les cartes per una llei d'avortament que no obliga a res, i en canvi ni es manifesta quan se li ha canviat el Déu de la religió que invoca per un altre: el diner. Era un estat que s'havia fet esclau dels seus criats.

El Faulador: **MOLI**
Juliol del 2995

Fiscalitat

I passat mes de juny, com és costum d'uns anys ençà, ens tocà passar comptes amb Hisenda pel que fa als nostres "impostos directes", és a dir, tots aquells que recauen directament sobre els nostres ingressos o els de la nostra família, si és el cas.

La qüestió és cercar l'amic, parent o veí que s'entengui amb tot el paperam que se'ns demana i que cal omplir acuradament; és clar que també podem anar a pagar el gust i les ganes a un d'aquests improvisats assessors que fan l'agost abans d'hora; una altra possibilitat és armar-se de valor i deixar que ens ho facin els de l'Agència Tributària; la darrera seria enfrontar-se a la màquina de sumar o a l'ordinador casolà i tractar de complir amb els propis recursos. De totes maneres, res no ens ha salvat de passar angúnies i maldecaps darrera una de les obligacions més impopulars i poc entenedores. On és millor adreçar-se? Què volen dir totes aquestes paraules tan altisonants: conjunta, individual, separació de béns, ordinària, abreujada, simplificada i tantes altres? Per què en aquell que té tant li tornen diners i d'altres amb menys han de pagar?

Les preguntes són moltes i les respostes que se'ns donen per part de l'administració molt poques, mantenir la ignorància i els secrets sempre ha beneficiat el poder. Som majoria els qui ens movem en la incertesa i el desànim. Desànim pels interrogants i sobretot, també, pel destí que tindrà aquella part del nostre treball que se'ns ha quedat el "bé comú", l'Estat, qui després ho invertirà en fons reservats, en pagar els interessos d'uns deutes colossals (nosaltres que estem obligats a filar tan prim en la nostra economia, resulta que vivim en un país que ha estirat més el braç que la màniga), en mantenir els espies del CESID perquè ens controlin, en ajuts a la corrupció i a la ineficàcia, en un exèrcit inútil i costós (ara sols injustificable per desafortunades accions de pau com la de Bòsnia), en guàrdies civils, policies judicials, policies nacionals, mossos d'esquadra i policies municipals en un afany de duplicar i triplicar les tasques de vigilància i repressió, en unes administracions vuit-centistes i superposades, en polítics i institucions sense vergonya, en empreses fraudulentament i obres degradants.

Cada any, per aquestes dates, em faig la mateixa pregunta: sóc cornut i a més em fan pagar el beure? O el que és el mateix: estic pagant als qui em foten i m'han fotut, perquè em segueixin fotent? Qui sap, potser d'aquí a l'any vinent es gira la truita i totes aquestes preguntes ens les han contestades. Encara que el més probable és que sols canviïn el collar del gos, amb el que el ramat seguirem a la mateixa pastura.

Xavier Mas.

Com més petita és la nou, més fressa remou

Durant el passat mes de juny, pel que fa a les informacions de caràcter comarcal, la més rellevant segurament ha estat la constitució dels nous Ajuntaments, precedida per un reguitzell esparverant de pactes, confabulacions, aliances de passadís, intrigues i complots, en major o menor mesura, segons el municipi.

Tot i que possiblement aquesta hagi estat la informació més interessant del mes passat, és obvi que la constitució dels Ajuntaments és molt menys apassionant que les notícies d'àmbit nacional que cada dia surten a la llum pública: l'afer Roma, escoltes del Cesid, el cas Roldan, i molts d'altres. De totes maneres, no cal menystenir les petites informacions de caràcter local, ja que l'experiència ens dicta que, a vegades, com més petita és la nou, més fressa remou.

De desagraïts el món n'és ple

La desesperació predisposa la gent a cometre bestieses. Aquesta és l'única raó que se m'acut per explicar per què els pares afectats pel tancament de la guarderia privada Divina Providència d'Olot, amenacin les religioses amb mesures legals, basant-se en el fet que aquest edifici només pot tenir un ús educatiu. Així, si les religioses el volen destinar a una altra activitat, haurien de retornar a l'Estat uns vint-i-tres milions de pessetes en concepte de les subvencions que fins ara han rebut. Després d'una vida de dedicació als infants, les monges es volen jubilar i les úniques mostres d'agraïment que han rebut són les amenaces d'un grup de pares desesperats que no saben on encabir els seus fills. Certament, la decisió de les religioses de tancar la guarderia no ha estat gens divina, i encara menys providencial.

París-Oix-Dakar

El carter que feia la ruta entre el parador de Castellfollit i Oix, ha estat suspès de sou i feina fins a nou avís. El càstig ha estat imposat arran de les queixes d'alguns veïns de les masies d'aquesta ruta, perquè el carter no els volia deixar les cartes a la bústia, i les havien d'anar a recollir a Oix. Cal dir que mentre duri la sanció, del servei se n'encarregarà una persona d'Argelaguer.

Tot i que la carretera de Castellfollit a Oix és acceptable, la ruta del missatger pot esdevenir una epopeia

quan intenti accedir a algunes de les masies més apartades de la calçada. Sotracs, rierols, vegetació espessa i fang poden ser alguns dels obstacles que haurà de superar.

I és que una cosa és embardissar-se pel plaer d'una excursió dominical i una altra de ben diferent és fer-ho per motius estrictament laborals.

El mur de les lamentacions

L'enderroc de dos edificis del casc antic d'Olot ha deixat al descobert allò que, si es confirma, pot ser un fragment de la primera muralla de la ciutat, aixecada l'any 1221, de la qual només es tenien referències escrites. La troballa no seria tan important si no fos perquè a Olot no hi resta dempeus cap edificació anterior als terratrèmols que durant els anys 1427 i 1428 devastaren la ciutat. L'alcalde

d'Olot s'ha interessat per la descoberta i ha afirmat que, si cal, es revisarà el pla de rehabilitació del barri vell per tal de conservar-ne les restes.

De cop i volta, el descobriment d'una "presumpta" muralla olotina ha despertat l'interès per a la conservació del patrimoni històric d'Olot. Cal lamentar, però, que aquest interès per la pedra vella no s'hagi desvetllat abans: actualment ja han desaparegut la majoria de casetes de burots de la ciutat; al carrer Pintor Domenge resta un fragment rònc de muralla, pràcticament irreconeixible; les torres de les carlinades s'enrunen oblidades al Montsacopa; i no fa tants anys que es va enderrocar l'última torreta de les muralles de la ciutat. És clar que tot plegat no té importància, perquè és posterior al segle XV...

Estudis per no res

Salvem les Valls, la coordinadora d'entitats contràries a la construcció del túnel de Bracons, ha decidit encarregar un estudi socio-econòmic dels municipis afectats pel projecte, per així establir els costos i els beneficis que produirà el túnel a la Vall d'en Bas. El projecte, però, costarà gairebé un milió de pessetes. Per aquest motiu, la coordinadora ha demanat la col.laboració d'entitats públiques i privades per tal de poder assumir el cost de l'estudi.

Un milió de pessetes, es vulgui admetre o no, és una quantitat important de diners; prova d'això és el fet que necessitaran ajuda econòmica de tercers per assumir els costos de l'estudi. Pot ser que no hagin

Restes de la muralla.

Foto: Elies Plana

trobat ningú que s'ofereixi a realitzar-los el treball més baratet, però, en tot cas, abans de tirar endavant, seria prudent que Salvem les Valls fes un estudi socio-econòmic sobre l'estudi que vol encarregar, perquè el preu que n'hauran de pagar ja el sabem, però tenint en compte el cas que la Generalitat els ha fet fins ara, els beneficis que pot reportar semblen ben minsos.

La biblio-bar

Potenciar i fomentar l'afluència a les biblioteques durant les vacances estivals és un dels objectius bàsics de les àrees culturals d'un bon nombre de municipis. Una de les solucions més emprades és el de les bibliopiscines que consisteix bàsicament en instal·lar a la piscina pública un servei de préstec de llibres i cintes musicals. A Olot, però, no hi ha piscina municipal, i això és tot un entrebanc. Com que construir una piscina pública seria massa car, els responsables culturals de la capital garrotxina s'han enginyat durant l'estiu un cicle de sessions musicals als jardins de la Casa de Cultura. Per acabar-ho d'arrodonir, no hi faltaria el servei de bar.

Pot ser que als propietaris de terrasses-bar d'Olot no els faci gràcia la iniciativa, però, indiscutiblement, el propòsit és encertat, sobretot si tenim en compte que determinats llibres es paeixen més bé si s'acompanya la lectura amb una copa de conyac.

Un pipí, un duret

L'alcalde de Besalú, Lluís Guinó, ha anunciat que posarà en servei uns lavabos públics al casc antic, per així satisfer les reiterades peticions que, des de fa temps, turistes i besaluencs venen reclamant en aquest sentit. Els lavabos s'ubicaran darrera de l'antic Hospital de Sant Julià i, en principi, seran gratuïts. Amb tot, Guinó no descarta que més endavant s'hagi de pagar una mòdica quantitat per entrar als que seran els únics lavabos públics del municipi, garantint així el seu perfecte estat sanitari.

Sempre va bé portar monedes a sobre. Mai no se sap si haurem de telefonar des d'una cabina, pagar el parquímetre, col·laborar amb alguna

noble causa... o anar a buidar la bufeta a Besalú. No cal dir que si l'alcalde besaluenc decideix que per accedir als lavabos hem de pagar, Guinó pot acabar arruinant l'economia de tots els prostàtics del poble.

Opositor fer força

El portaveu del grup municipal de CiU a l'oposició de l'Ajuntament de Sant Joan les Fonts, Xavier Sala, ha manifestat que no és a l'oposició per gust, sinó per força. Cal dir que abans no es constituís el nou Ajuntament, el grup de CiU va festejar fins a l'esgotament el partit Independents per Sant Joan les Fonts, qui juntament amb ERC, ha format l'equip de govern que guiarà al municipi durant els propers quatre anys. De totes maneres, malgrat veure frustrades les expectatives de tornar a ser alcalde, Sala ha explicat que farà una oposició constructiva.

La bona intenció segur que la deu tenir, però pot ser difícil ser constructiu des d'una posició forçada; que segons el diccionari ve a ser el mateix que obligada, coaccionada o violentada. D'aquí a quatre anys, potser en tornarem a parlar, però no serà per força...

Un assumpte pudent

Amb una inversió d'un milió de pessetes, s'ha pogut resoldre el problema de les males olors de la Plaça Mercat d'Olot. La solució emprada ha estat un sistema d'eliminació de les olors, mitjançant la seva canalització a través d'uns conductes i filtres fins a la teulada de l'edifici. D'aquesta manera, les males olors que fins ara es canalitzaven cap a les sortides que donaven al carrer Antoni Llopis, deixaran de provocar les queixes de veïns i transeünts.

Així, es pot afirmar que, a menys que un cop de vent ens torni a fer sentir els aromes de la plaça Mercat, ja no sentirem més aquesta pudor. Malgrat tot, la substància d'origen incert que la provocava, continua dins l'edifici, disposada en qualsevol moment a atemptar contra el nostre olfacte indefens.

Jordi Serrat i Vinolas

Restaurant Cal Sastre
Placeta dels Balls, 6 Tel.
68 04 21
Santa Pau

Hotel Cal Sastre
Carrer de les Cases Noves, 1
Tel. 68 00 49
Santa Pau

Més confusió que fusió

o la interculturalitat com a subterfugi

Deu fer més o menys tres anys que els companys de S.O.S. Racisme difonien un eslògan que aconseguiria fer-se -en uns determinats contextos- relativament popular: *Igualtat per viure, diversitat per conviure*. Preocupat i ocupat com estava (i estic encara) per aquests temes de la

diversitat cultural, les migracions extracomunitàries, etc., us confesso que aquell eslògan em va sobtar. Era fàcil imaginar què volia dir tenint en compte el tarannà i la ideologia dels promotors de la campanya, però no era, ni és tan fàcil saber exactament què diu, tant o més per la imprecisió dels termes igualtat i diversitat, com per voler presentar com a oposades, o molt diferenciades les funcions de viure i de conviure.

Conviure vol dir, segons els diccionaris, viure plegats. Tant la igualtat com la diversitat que es reclamen, neixen en tant que vivim plegats. Som iguals o diversos sempre respecte als altres, amb els quals convivim. Robinson Crusoe era un ésser humà igual que Divendres, però era divers, diferent a ell pel que fa a la llengua, la cultura, la nacionalitat, etc. Sol a l'illa, no hauria tingut massa sentit exigir per a ell igualtat per a viure! Què vol dir, doncs, reivindicar separatament la igualtat només per a viure i la diversitat només per a conviure?

Igualtat i diversitat per conviure seria per a nosaltres un eslògan potser menys impactant, una mica més clar, però encara força confús. Segueixen sent possibles totes les interpretacions si no aclarim primer de quina igualtat i diversitat parlem, en què o respecte de què. Ben segur que els partidaris de Le Pen també podrien cridar aquest eslògan en una manifestació xauvinista, entenent que es reclama: igualtat (a l'hora de pagar impostos) i diversitat (a l'hora de gaudir de drets) per conviure!

L'eslògan de la campanya Europea de la Joventut contra el Racisme i la Intolerància que se celebra aquest any 1995 en la mateixa línia que el que comentem, bat tots els rècords d'impresió, confusió i falta de compromís. És un monument a l'equívoc: Som diferents, som iguals. Els partidaris de l'apartheid, els racistes diferencialistes, els partidaris, per exemple, que els nens immigrants o gitanos es reuneixin tots en una mateixa classe, i totes les famílies en un mateixa barri, es deuen estar refregant les mans de joia amb aquest eslògan, proposat i beneït pel mateix

Consell d'Europa. Som diferents (és clar! Evidentment, per tant, classes i barris diferents!), som iguals (no ho neguem pas: escola i vivenda per a tots, però cadascú al seu lloc!).

Ara ja fa deu anys que un famós especialista anglès sobre aquests temes, John Rex, proposava com a idea de societat multicultural aquella que és unitària en el domini públic però que encoratja

la diversitat en tot allò que es consideren aspectes privats o comunitaris. Segons aquest autor, és assimilacionista la societat que es vol unitària tant en el domini públic com privat. I serà segregacionista aquella que no sigui unitària en el domini públic. És això el que ens volia dir l'eslògan de S.O.S. Racisme? Igualtat per a viure en el domini públic, diversitat per a conviure en el domini privat? Segurament. Però tot i així, estem molt lluny de donar el tema per tancat. Cal definir, i no és enzill, què entenem per domini públic i privat. Per a John Rex, les principals institucions que constitueixen el domini públic són la llei, la política i l'economia. Però la separació domini públic-domini privat no sempre és clara i neta.

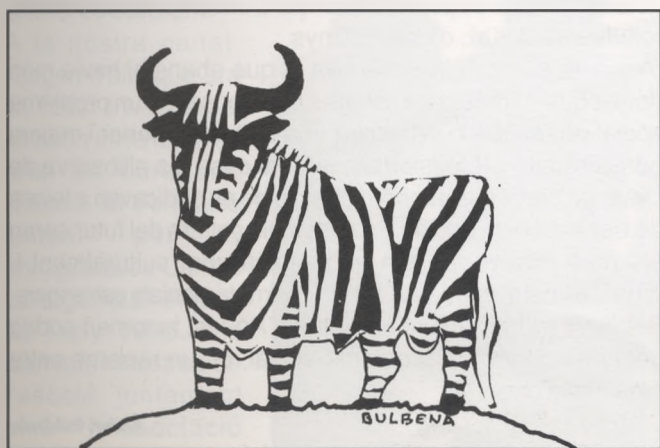
Per posar un exemple: l'educació. L'educació dels infants pertany absolutament al domini públic (l'escola pot transmetre valors morals contraris als dels pares?), ni és absolutament del domini privat (no és positiu que hi hagi una llei que garanteixi l'obligatorietat i la gratuïtat de l'educació bàsica per a tothom i, per tant, si convé, defensant els drets del nen en contra dels seus pares, si per la raó que sigui no l'escolaritzen?). Podríem posar molts exemples referents a la política cultural i lingüística, a determinades repercussions socials i públiques del fet de pertànyer a una confessió religiosa o a una altra, etc.

En altres casos, a la dificultat de destriar entre públic-privat, s'hi afegeix la diversitat entre les diferents cultures a l'hora de considerar si són d'un o altre àmbit els diferents actes o costums (triar la parella amb la qual hom es vol casar, per exemple). Tampoc no estaríem d'acord amb la frase si el que proposa és una mena de prohibició de viure en públic la diversitat que hauria de quedar reduïda al domini privat, invisibilitzant-la encara més.

Com podeu veure, el tema és complex i, per tant, no és casual que se'ns apareixin com a confosos els eslògans que pretenen condensar en una frase tota una posició ideològica, però precisament per aquesta complexitat i aquesta creixent confusió dominant sobre aquestes

qüestions, haurien de ser especialment escrupulosos els responsables de les entitats a l'hora de treure consignes i d'intentar divulgar-les entre el gran públic. Tinc però la sospita que en aquests temes i en els temps que corren no hi ha temps per a pensar. El que compta és l'activisme. Fer coses. Moltes. Fer-les abans que els altres. Per què? La veritat és que no ho sabem gaire. Els de dalt potser sí que saben el que volen. Els de la primera línia, pel que sembla, no. I la greu manca de reflexió i conceptualització ens porta fins i tot a voler coses contradictòries. Ja ho hem vist: volem ser iguals i ser diferents. volem enriquir-nos amb la cultura dels altres (és a dir, canviar), però no podem suportar la pèrdua de les cultures minoritàries. volem el mestissatge, però com fer-ho, mantenint la identitat i els orígens? No hi ha suficient reflexió feta. No hi ha suficients respostes argumentades. Per això hi ha una gran pobresa ideològica sobre el fet i la societat intercultural.

La confusió, la precipitació per allò de l'activisme i/o la manca de reflexió pot arribar a límits molt preocupants. Us hi heu fixat en l'eslògan de "Olot Intercultural '95"? És just el contrari del de SOS Racisme que venim comentant. Els d'Olot reivindiquen la diversitat per a viure, i no pas la igualtat, que aquesta la volen per a conviure! Una errada d'impremta? Potser sí, però no ho crec. Era el gran titular del cartell de la campanya! Tampoc no crec que es tracti d'una modificació intencionada fruit d'una nova lectura de les teories d'experts com John Rex, ja que si fos així, seria molt més preocupant. Prefereixo pensar que no saben el que escrivien... que tant els era del dret com del revés..., que en el fons el que compta és fer coses, no? I segur que amb una indubtable -el que ja no sé si encomiable- bona fe. Per a fer-lo més intercultural, l'eslògan estava traduït a quatre llengües més. La traducció castellana és molt literal. La francesa en canvi, reclama la igualtat no per *vivre ensemble* (traducció de conviure) sinó per *cohabiter* que, malgrat alguna utilització periodística irònica per referir-se a la relació entre el president de la República i el primer ministre francesos, quan eren de partits diferents, la utilització més correcta de *cohabiter* és quan s'usa per referir-se a les parelles que viuen juntes sense estar casades. (Bé pels olotins que reclamen igualtat per l'amistançament, suposem que intercultural!) La traducció anglesa també presenta una altra particularitat: es demana diversitat per viure però igualtat per a *compartir*, que tampoc no està malament dins d'aquest context. I em moro d'impaciència per trobar algun company que em tradueixi l'eslògan en àrab. Vés a saber què deu dir!

Deixant l'humor de banda, jo, què voleu que us digui, com més coses fem d'aquesta manera, més preocupat estic. I ho dic en primera persona perquè aquest escrit també va adreçat a mi mateix. Però jo, ja començo a estar més que fart, empatxat, d'aquest *interculturalisme històric i impacient* que em temo que no servei per a gran cosa més que per intentar camuflar, sense aconseguir-ho, el vostre permanent sentiment de culpa de cristians que us sabeu (quasi per definició) pecadors, o la nostra mala consciència d'esquerranosos inseqüents.

Hem d'estar molt atents perquè aquestes pràctiques interculturals, aquest cant a l'enriquiment mutu i a la diversitat, al cultiu de les llengües i cultures minoritàries, etc..., no facin com aquells arbres que ens impedeixen veure el bosc, de manera que siguin utilitzades com a subterfugi per camuflar o blanquejar el conflicte bàsic: un conjunt de relacions conflictives reals, de poder i de dominació-submissió, en les quals cal tenir ben clar en quin bàndol ens situem i des de quin bàndol i amb quines intencions *juguem a ser interculturals*.

El plantejament d'aquest conflicte bàsic de repartiment i distribució del poder se substituiria així per un conjunt de relacions imaginàries entorn a un simulacre - en el millor dels casos- d'intercanvi d'elements folklòrics del qual es derivaria aquell suposat i difícilment demostrable enriquiment

per part dels membres del grup cultural majoritari, mentre que els membres dels grups comunitaris se'ls seguiria exigint o recomanant (com si fossin espècies en extinció) que continuessin sent fidels als trets més estereotipats de les seves cultures, facilitant -si us plau per força- que les transmetin als seus fills per tal que segueixin sent *eternament diferents i estrangers* i poder continuar utilitzant aquesta diferència i aquesta estrangeria com a legitimació de la desigualtat econòmica, política i social que naturalment ens beneficia també a nosaltres: els cristians que us sabeu (quasi per definició) pecadors i els qui mantenim com podem la nostra mala consciència d'esquerranosos inseqüents. Comença a ser més que sospitosa, escandalosa, tanta interculturalitat històrica, precipitada i impacient, i tanta solidaritat els dimarts i els dijous de set a nou per a participar activament la resta de dies i hores de l'any del sistema compulsivament competitiu que entre tots mantenim. I passar-s'ho bé, crec que en aquest cas és condició necessària però no suficient.

Francesc Carbonell i Paris
Sant Gregori, juliol de 1995

La incidència de la immigració en la demografia catalana

D

ins els actes organitzats per OLOT INTERCULTURAL'95, el grup de debats l'Ateneu d'Olot va convidar la demògrafa Anna Cabré.

En una de les conferències més suggerents i brillants que s'han escoltat darrerament en aquesta casa, l'actual directora del Centre d'Estudis Demogràfics va parlar, amb coneixement i originalitat, de la incidència de la immigració en la demografia catalana. Per qüestions d'espai i per la necessitat de sintetitzar una xerrada - i posterior col·loqui - que va durar prop de tres hores, he seleccionat dos temes d'entre els molts que es van tractar.

SISTEMA DE REPRODUCCIÓ CATALÀ O MÀQUINA DE FER CATALANS.- Ben aviat va aclarir que aquest títol no respon a cap revolució biològica sinó que és el nom que ella dóna al sistema, mitjançant el qual, els catalans han anat integrant, des de principis de segle, les diferents onades migratòries. Si durant tot el segle XX no hagués vingut a Catalunya ni un sol immigrant, en l'actualitat hi hauria poc més de 2,3 milions de catalans, en comptes dels 6 milions d'ara, amb tot el que això comportaria de pèrdua de potencialitat.

La seva tesi consisteix en el fet que la integració ha estat molt bona, bàsicament per dos motius: l'un, l'economia catalana, que possibilita que no hi hagi més de tres generacions seguides d'obriers i l'altre, els signes externs, «pintures», de catalanitat.

El teixit productiu català, amb les seves petites i mitjanes empreses, és la clau de volta de la integració dels immigrants dins la cultura dominant. I això és així perquè a l'empresari li resulta més rendible aprofitar l'experiència d'un treballador, pujant-lo de categoria, que no pas perpetuar-lo en el mateix lloc de treball. D'aquesta manera es possibilita el progrés social i la millora de la qualitat de vida per a les generacions posteriors d'immigrants. Aquest fet no es dóna, per exemple, a EEUU o a Alemanya on no és difícil trobar avis, fills i néts fent la mateixa poc qualificada feina.

El segon motiu autòcton d'integració és que s'accepta com a català tot aquell que demostra voluntat de ser-ne, amb independència de la sang. Per exterioritzar aquesta voluntat només cal «pintar-se»- igual que una tribu amazònica, de natalitat escassa, pinta amb els seus colors els nois de disset anys, adoptats d'altres tribus, per integrar-los i possibilitar així la continuïtat d'una cultura que no es basa

en raons biològiques-. La principal «pintura» de catalanitat és la llengüa : és català aquell qui parla català - Txiqui, cuidat! -. Un altre signe extern és catalanitzar el nom : Jordi Garcia i Sánchez - aquesta "i" és la més copulativa de totes les is que es fan i es desfan -. Fer-se soci del Barça, i no diguem ja de la Fundació, seria un signe, si no definitiu, si almenys definidor. Aquest fenomen tampoc no es dóna a EEUU o a Alemanya on malgrat molts immigrants gaudeixin ja de la nacionalitat americana o alemanya són, encara, considerats negres, xicans o turcs.

L'èxit d'aquesta integració es manifesta en el fet que probablement només hi hagi un 15% de catalans «purs», o dit d'una altra manera, només un 15% dels avis catalans de principis de segle tindrien una descendència «incontaminada». Per exemplificar aquesta dada, va preguntar als presents si sabien per què a les llistes d'ERC, a les darreres eleccions municipals, hi figuraven més noms castellans que a les llistes de CiU. La resposta demogràfica fou contundent : perquè els d'ERC són més joves.

Perquè aquesta integració continuï essent possible els immigrants estrangers han de tenir una més gran seguretat d'estabilitat i permanència entre nosaltres que la que tenen a l'actualitat. Una seguretat jurídica que no els ha faltat als immigrants de la resta de l'Estat Espanyol que, en un principi, eren tan «estranyos» als ulls dels catalans autòctons com poden ser-ho ara els gambians o marroquins.

MERCAT MATRIMONIAL.- És un fet estadísticament demostrat que, des de fa uns quatre anys, per cada 100 noies que neixen, neixen 107 nois. Això vol dir que d'ací a uns 10 anys a Catalunya hi haurà 700.000 nois més que noies. Aquesta situació, i també al fet que les dones acostumen a casar-se amb homes més grans que elles, provocarà tensions al mercat matrimonial que portarà a un canvi d'actituds. Tornarà a adquirir importància la família nuclear i el fet de tenir «nòvia» serà valorat socialment. A més de tenir «nòvia» caldrà conservar-la, per la qual cosa es tindran fills en edats molt més avançades que les actuals. Tot això es podrà començar a observar en un període relativament curt, d'uns 15 anys.

Aquesta és una situació nova ja que abans hi havia més dones que homes. Les solteres no suposaven un problema social donat que o bé tenien una cultura superior i majors possibilitats professionals, la qual cosa les alliberava de casar-se per raons econòmiques, o bé es dedicaven a feines de beneficència social. En canvi, els solters del futur seran els més insolvents, tan econòmicament com culturalment i, probablement, acudeixin a mercats matrimonials estrangers. Sobretot a l'Índia, Xina i Filipines. Aquest fenomen podria desembocar en un problema social, en un racisme entre catalans d'origen.

Albert Rubirola

Tres anys d'interculturalitat

Es fa difícil fer una valoració d'allò que han estat aquests tres anys de jornades interculturals a la Ciutat d'Olot. S'ha de partir de la base que totes les actuacions que s'estan fent en relació al tema de la immigració, sobretot, la immigració africana dels darrers anys, sigui des de la societat civil (organitzacions no governamentals), sigui des de l'administració, tenen molts pocs anys d'història; no crec que passi la frontera dels deu anys. Per tant, no hi ha referents on emmirallar-se, ni marcs teòrics on acudir. No se sap si allò que es fa és el millor que es podria o es deuria fer. Només el pas del temps (i de les generacions) demostrarà si s'ha seguit el camí correcte. De moment, l'única cosa que es pot fer és continuar treballant de forma coordinada i comparar la pròpia experiència amb experiències d'altres llocs, sobretot d'on ja porten més anys funcionant.

Una de les experiències que té més èxit i que funciona més bé són les jornades interculturals (també anomenades de la diversitat, solidàries, etc) i sobretot les festes. En els darrers cinc anys, en la majoria de municipis on hi ha una forta presència d'immigrants, se solen organitzar aquests tipus d'actes. Tots segueixen un esquema semblant: per un cantó es fan actes lúdics que propicien el contacte entre els diferents col·lectius i les diferents cultures (balls, mostres gastronòmiques i folklòriques, activitats infantils, desfilades de vestits tradicionals, tallaers, etc) i per l'altre, s'organitzen actes (xerrades, debats exposicions, etc.) on es reflexiona sobre el tema de la interculturalitat, la solidaritat, la immigració, etc. Gran part d'aquestes jornades són molt populars i tenen molt èxit de participació, sobretot en les primeres edicions. La gent té molta curiositat per descobrir coses noves i diferents.

El passat: les dues primeres edicions

A la nostra ciutat, l'origen d'allò que ara és l'Olot Intercultural es troba en la festa de final de curs que l'Escola de Formació Global per a Immigrants de Càritas va organitzar el juny de l'any 1993. Els alumnes i mestres de l'escola, juntament amb l'Associació

Jamakafo Olot (associació formada per immigrants provinents de l'Àfrica Central, sobretot de Gàmbia) van muntar una festa oberta a tothom al pati del casal Marià com a cloenda de les activitats del curs. Allò que en principi havia de ser una petita festa muntada pels alumnes va anar creixent i es va convertir en una festa popular amb molta participació. Malgrat la precipitació i la manca d'experiència de l'organització, l'acte va ser un èxit. El millor de la festa va ser el seu caràcter esportiu que va propiciar un ambient familiar. La música, el menjar i els balls van ser els elements que van permetre l'intercanvi intercultural. De fet, aquest esquema (gastronomia-folklore-música) s'anirà repetint més o menys igual en les festes de cloenda dels Olot Interculturals posteriors. L'èxit de la festa, tant de públic, com de funcionament, va animar els organitzadors a repetir l'experiència, però augmentant el nombre d'activitats i amb més associacions participants.

Per tal d'organitzar l'Olot Intercultural '94 es va crear una coordinadora formada per totes les entitats d'Olot que estaven relacionades amb el tema de la immigració i la solidaritat. A les que ja havien participat en l'organització de la primera festa (l'Escola de Formació Global per a immigrants de Càritas i l'Assopciació Jamakafo Olot) s'hi van afegir l'Associació de Magribins de la Garrotxa (formada quasi exclusivament per marroquins), GRAMC Olot (Grups de Recerca i Actuació sobre Minories Culturals i Treballadors Estrangers), Garrotxa Solidària i la delegació de Mans Unides de la Garrotxa. L'objectiu que es va proposar des d'un principi va ser organitzar un mes d'activitats de tota mena que culminés amb una festa de cloenda i implicar al màxim d'entitats locals. D'aquesta manera va néixer l'Olot Intercultural '94, amb una atapeïda agenda (música,

cinema, xerrades, exposicions, debats, futbol,...) i amb la participació d'un gran nombre d'entitats, vint-i-una en total. Aquesta àmplia participació va fer possible la varietat i la implicació de gent molt diversa. Només per aquest motiu ja va valer la pena. Un altre fet positiu va ser la creació de la Coordinadora, ja que va possibilitar la coneixença i la coordinació de les

diferents associacions relacionades amb el tema de la immigració i la solidaritat, cosa que va fer possible que més tard es donés una resposta conjunta i unitària a la polèmica llista que l'Ajuntament d'Olot va presentar al Govern civil de Girona. Una altra novetat va ser el suport que van donar les administracions: Ajuntament d'Olot, Diputació de Girona i Departament de Benestar Social. De forma global, la valoració fou molt positiva, sobretot concebut com un conjunt d'actes culturals i de sensibilització sobre el tema de la interculturalitat. Però també va tenir alguns aspectes negatius, com per exemple la poca participació dels immigrants en els actes organitzats per les entitats locals. Aquest va ser un dels motius que va portar la Coordinadora a establir com a objectiu prioritari de cares a la següent edició, la introducció d'actes més populars i participatius.

El present: l'Olot Intercultural '95

L'edició d'aquest any ha seguit un esquema semblant al de l'any passat: presentació, activitats i festa de cloenda, però aquest any no s'ha insistit tant o no ha estat l'objectiu prioritari aconseguir la col·laboració d'un gran nombre d'entitats i, consegüentment, una agenda curulla d'actes, sinó organitzar activitats lúdiques i populars que afavorissin una major participació, sobretot a nivell familiar. Aquests actes han estat un gran encert i han representat una millora respecte a les edicions anteriors. L'espontaneïtat i el caràcter festiu han presidit la majoria d'aquestes activitats: el dinar popular, la desfilada de vestits, els tallers de cuina i el torneig de futbol sala. Les millors imatges de l'Olot Intercultural provenen d'aquí: els nens petits que no volien deixar l'escenari durant la desfilada, les previsions fallides en el dinar popular que feien perillar que hi hagués menjar i coberts per a tots, la rivalitat i les diferents interpretacions dels resultats dels Torneig Popular de Futbol Sala, la massiva assistència als Tallers de Cuina, la paella feta sense porc i amb pollastre i conill sacrificats segons les tradicions musulmanes, etc. Aquests actes festius han estat perfectament complementats per la resta d'activitats: les xerrades, la sessió de cinema i les exposicions. Les conferències en general han tingut un nivell més alt que les de l'any passat; sobretot la visió freda i científica però també irònica i divertida de l'Anna Cabré, l'apassionament en l'aproximació a l'Islam d'Imad Leiti i la visió a la vegada interna i externa del fenomen de la immigració d'Edmundo Sepa. La projecció de la pel·lícula d'Abbas Kiarostami destaca més per motius cinematogràfics que no pel que aporta en el tema de la interculturalitat. I la mirada de Cristophe Farnarier ens ha permès entrar en la privacitat i la rutina de la comunitat africana (gambiana) de banyoles, molt semblant a la d'Olot. L'optimisme en la valoració d'aquests actes desapareix a l'hora de la parlar de la festa de cloenda. Malgrat el fet de fer-se per primera vegada en un lloc obert (sempre s'havia fet al pati del Casal Marià) i tan concorregut com el Firal, no va tenir l'èxit desitjat. L'espai era massa gran per la gent que hi havia i això va fer que tota la festa fos molt freda i despersonalitzada. En cap moment no es va aconseguir l'ambient càlid d'altres anys. L'espai va quedar excessivament dividit perquè l'escenari estava mal situat respecte a les parades de menjar i el bar. Es varen crear dues zones massa separades: una de ball i una altra de

menjar i begudes. La festa no va aconseguir mai apoderar-se de l'espai i fer-se'l seu., al contrari, va acabar per diluir la festa. Les actuacions musicals van ser més fluïdes que les de l'any passat: «Najoum el Ghorba» ja no era cap sorpresa i «5 PA» es va limitar a complir el seu paper, no gaire fàcil tenint en compte la fredor de l'ambient. Tot i així, la festa va durar unes cinc hores llargues. Ja comença a ser una tradició que el conjunt marroquí allargui la seva actuació molt més del compte animat (forçat) pels seus seguidors incondicionals que no el deixen plegar.

Però l'aspecte més negatiu d'aquest any ha estat la retirada de la Coordinadora de l'associació Jamakafo Olot. Ja des de bon principi va deixar d'assistir a les reunions sense donar cap motiu concret. Aquesta absència ha trencat la unitat que s'havia aconseguit en l'edició passada i ha provocat una mínima participació, quasi nul·la, de la comunitat africana negra. Es fa difícil concretar quins són els motius que han provocat aquesta retirada, ja que des de la mateixa associació es donen respostes diverses: manca de temps, una sèrie de malentesos, desconfiança econòmica, diferents criteris d'interpretació del que hauria de ser l'Olot Intercultural, sensació de sentir-se ignorats dins de la mateixa coordinadora, etc. El que està clar és que aquesta absència ha deslluït l'Intercultural '95 i li ha restat molt del seu sentit. Per altra part, una escissió dins de l'Associació de Magribins ha donat lloc a una altra entitat que ha entrat a formar part de la Coordinadora, l'Associació Cultural de Magribins Atlas.

El futur

Les jornades interculturals, a la llarga, han de desaparèixer i han d'integrar-se en el ventall més ampli d'activitats culturals i lúdiques habituals de la ciutat. Ha de ser normal que dins de la programació de Festes hi hagi algun grup de música africana o que les associacions d'immigrants locals organitzin activitats o muntin una barraca al Firal tal com fan les altres entitats. De la mateixa manera, les associacions d'immigrants han de participar en les festes dels barris on la seva presència és més nombrosa. Les úniques festes que han d'organitzar de forma independent són les seves festes tradicionals, però d'una forma oberta, que permeti la participació de la resta de ciutadans. D'aquesta manera, s'enriquirà notablement el calendari i les festes de la ciutat. Quan passi això, llavors ja no tindrà cap sentit muntar ni jornades, ni festes interculturals. Crec que aquest és el futur desitjable. Ara per ara, però, les jornades interculturals tenen sentit perquè encara són útils. Permeten donar a conèixer altres cultures, ofereixen un espai concret d'intercanvi i de reflexió i són un bon lloc d'aprenentatge per a les associacions d'immigrants. De moment, encara funcionen, però no es pot anar repetint sempre el mateix esquema perquè la gent es cansarà. En alguns llocs ja han aparegut signes d'esgotament. El futur més immediat passa per un Olot Intercultural on el protagonisme el tinguin cada vegada més les associacions d'immigrants i on les altres associacions es limitin a donar suport i a col·laborar. I evidentment no es poden concebre unes jornades interculturals sense la participació de tots els col·lectius que viuen a la ciutat.

Carles Batlle
Fotos: Xevi Prat

Pere Serrat: la cultura sempre ha estat d'esquerres, i això espanta

Apocs dies de deixar l'Ajuntament com a Regidor de Cultura, la fem petar a la sobretaula d'un sopar amb en Pere Serrat, més conegut per en Peret de Can Pruna. Qui el coneix ja sap que és persona de conversa fàcil i dilatada, de la qual es desprèn una planera bonhomia, un referent constant al teatre i el reconeixement a d'altres persones.

Jo vaig néixer el 1937, un any i una època molt difícil, en el si d'una família molt modesta. El meu pare venia de pagès i va anar a parar a Olot tot treballant a la construcció i a l'hort familiar, la meva mare en una filatura i la meva germana, que era més gran que jo, feia de modista.

En Pere se'ns presenta com un bon representant de la generació olotina de la postguerra. Ens explica que no va anar al Grup Escolar Malagrida perquè en aquell moment l'edifici encara servia de caserna militar

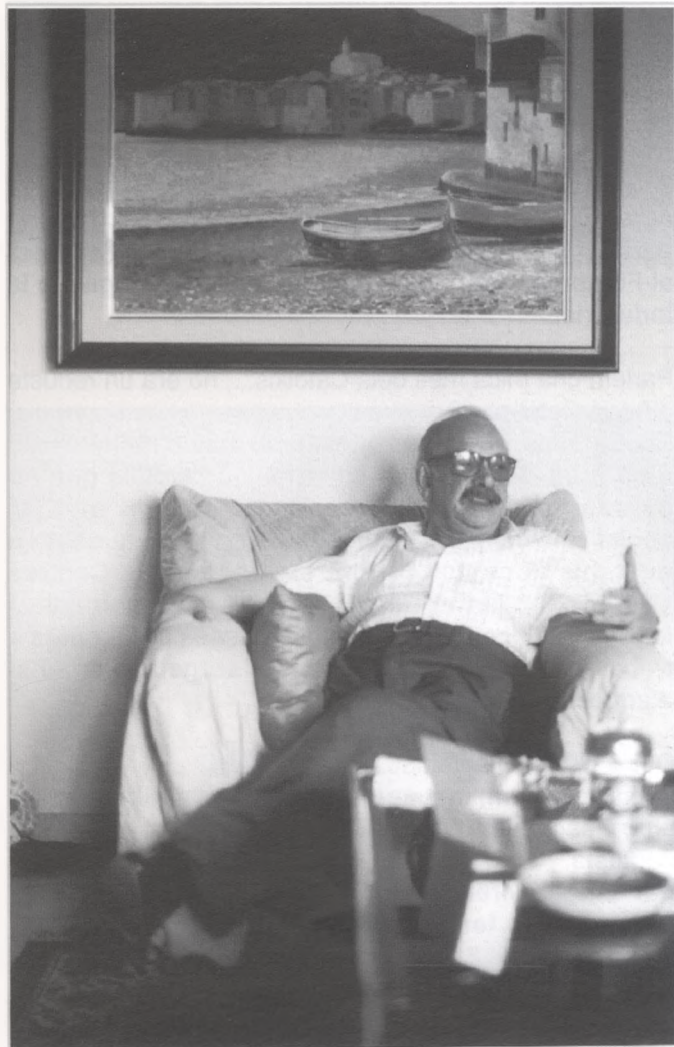
Jo vaig anar a l'escola primària, però primària en tots els sentits. Després de la guerra vaig aterrar a l'escola nacional i m'hi vaig estar fins als onze anys. Era a l'Hospici i va ser la primera escola que es va recuperar. Al matí sortia un mestre i, mentre pujava la bandera, nosaltres cantàvem el *Viva España*; a les cinc de la tarda, en plegar, tornàvem a formar i llavors entonàvem el *Cara al sol*. Un dia, mentre estàvem en filera, vaig fer una broma al company del davant, amb això que el mestre se'n donà i em va obligar a copiar mil vegades «Al izar la bandera estará bien formado y cantaré el himno nacional». Sempre més me n'he recordat. Fruit d'aquestes coses, sense saber per què (jo tenia vuit o nou anys), anava naixent una rebel·lia.

Quina expectativa tenia un fill d'obriers en aquells anys tan difícils?

La meua perspectiva era clara, jo sabia que així que tingués uns catorze anys aniria a fer de mecànic o d'aprenent en un ofici semblant. Degut a una malaltia, i a la precarietat de la medicina en aquells temps, vaig perdre un 50% de la mobilitat en una cama, i per tant el meu futur passava per exercir una feina assegut. En vista d'això varen canviar-me a una escola privada per tal de seguir el que n'anomenaven comerç, segons mètode de l'Acadèmia Cots.

Al catorze anys vaig entrar a treballar en un magatzem, dos anys més tard vaig anar a parar a ca l'Espuña, on sempre he seguit laboralment. En començar vaig aterrar a l'oficina, al costat d'en Josep Congost.

Aquesta coneixença va ser cabdal en l'orientació de la seva vida, i té per aquest mestre un reconeixement molt especial.

En Josep Congost i Pla, de sempre, ha estat una persona molt formada: era el que en sabia més de català, poeta, corrector, home d'iniciatives i una autèntica pedra de referència. Al costat d'un personatge així se'm va obrir tot un món nou: la cultura. Compartir hores amb ell i desfer el camí junts cada dia, em va permetre desvetllar l'existència del teatre i de la novel·la, tot recomanant-me lectures. A ell dec el tenir un referent cultural.

Com a resultes d'aquest «món nou» s'inicien els contactes amb els grups i entitats locals?

Les meves noves afeccions em va dur als Catòlics, on ja es parlava de tornar a recuperar el *quadro escènic*, amb això jo ja havia llegit força teatre i va resultar senzill fer-m'hi un lloc. A partir de llavors ja vaig entendre que en el món de la cultura jo podria ésser un animador. He suplit amb empena la manca d'una formació de base.

Què hi feia un noi com tu en un lloc com aquest?

Remenar una mica de tot: teatre, fotografia... conèixer gent nova i sentir-me bé.

Jo sempre he anat a dormir tard tota la vida.

En Pere no ho explica, però un dia a altes hores de la matinada, després de preparar la Cavalcada de Reis, se li va aparèixer enmig de la boira el propi Rei Melcior dalt d'un formós cavall, carrer Major enllà. Ell, tot fregant-se els ulls es va dir: Pere no hauries d'anar a dormir tan tard! Al cap d'uns anys vàrem lligar caps i l'improvisat Rei Melcior no era altre que un dels contertulis d'aquesta entrevista, que sortia d'un passí de corones del Cafè Europa. Així va descobrir que no era un somni, encara que n'ha mantingut d'altres...

Si m'haguessin preguntat, què collons t'hauria agradat? A mi, als anys seixanta, el que més m'hauria agradat era jugar amb l'Olot per poder marcar un gol al Figueres. Era l'única manera de poder "lligar" a la Indústria.

Parlem una mica més dels Catòlics..., no era un reducte d'Acció Catòlica...?

Els Catòlics varen néixer el 1868, més o menys, fruit d'un grup de persones d'orientació catòlica que no estaven d'acord amb el liberalisme ni amb el socialisme incipient. Aquest moviment es va donar a diferents llocs, tot sorgint els anomenats Centres Catòlics. A Olot neix com a entitat d'obrers olotins...i la primera feina que fa és donar classes als vespres a treballadors. De fet els Pastorets sorgeixen en el si d'aquestes classes.

Quina relació manteníeu amb l'església?

Malgrat el nom, mai no ha estat vinculat directament amb l'església. L'Acció Catòlica sí que era església església.

Els estatuts eren força rigorosos, i als anys 40 o 50 obligaven a fer teatre per homes o per dones, separadament. En algun moment sembla que era seu del moviment carlí, encara que la tendència sempre anava en funció dels dirigents de l'entitat.

I l'Orfeó?

L'Orfeó neix dels Catòlics, com a decisió d'un grup de membres que estaven en desacord amb els punts del reglament que obligaven al fet que existissin dues corals: una per nois i una altra per noies.

La contraposició dels Catòlics era el Círculo?

Sí, al Casino hi anava la classe privilegiada.

Així als Catòlics no es feia política... Malgrat tot, a Olot hi havia un sentiment antifrancuista?

A partir dels 60 comencen a sorgir inquietuds, ja anaven afluixant la mà. Es constitueix Òmnium Cultural a l'entorn d'un notari, en Francesc de Pàdua Llac. A la primera comissió hi havia en Marçal Casanovas, en Jordi Oliveras, en Josep Mª Danés, en Nicolau de Palafrugell i jo mateix. Iniciem la singladura amb unes conferències en català i, després, els homenatges a Maragall i Rusiñol, amb motiu dels centenaris.

Eren temps de plataformes i juntes democràtiques, no? Com es vivien a Olot aquests aires de llibertat?

Tothom anava força a la seva, malgrat estar ja en l'època de l'Assemblea de Catalunya. Si ara Olot està aïllada, abans, deu vegades més. A l'estiu arribaven estudiants que duïen noves idees i això creava un cert moviment.

Un cas curiós és el de la Misión: la publicació de l'església que donava constància dels naixements i dels casaments. Quan deien: «la agraciada señorita», volien dir que estava força bé; per contra si «la señorita era virtuosa», es tractava segur d'un petardo. De mica en mica, a la publicació, s'hi va anar afegint gent: estudiants i persones amb altres idees (l'Arcadi, en Ramoneda, en Busquets, etc.). Amb aquest fet, la revista es converteix en un nucli de gent progressista que parla de democràcia i d'altres coses.

Això també coincideix amb els recitals de la cançó catalana que fèiem als Catòlics, recordo que vàrem portar en Joan Manel Serrat per mil peles, quan començava. Eren els temps en què el teatre català passava per l'Agrupació Dramàtica de Barcelona.

El teatre és sempre el referent i l'eina per a moltes coses

en la vida del nostre afable contertuli.

Amb això, el teatre dels Catòlics va deixant de ser un teatre d'afeccionats per anar-se integrant al moviment de teatre independent, tot convertint-se en una peça més de les reivindicacions catalanistes. Les sigles dels partits quasi no existien i la bandera de tots era el catalanisme.

No tothom ho veia amb els mateixos ulls, hi havia elements com Mossèn Butiñà o aquell apuntador que va denunciar la preparació d'una obra d'en Buero Vallejo...

És clar, hi havia també la gent ressentida i els qui tenien por, cal pensar que aquí durant la guerra varen passar més coses de les que havien de passar. Eren els qui creien que per qualsevol cosa ja hi tornariem, i molts encara ara no ho han superat: són els qui creuen que una coalició PSC i IC és el Front Popular, i els espanta la paraula.

Els apuntadors ja se sap, n'hi havia un que es queixava perquè veia les cuixes de les actrius, com també hi havia actrius que restaven tota l'obra al fons de l'escenari perquè l'apuntador no els hi veiés les calces.

I la recuperació del Teatre Municipal?

Abans de la guerra, és clar, no hi havia cinema i el teatre el subhastaven a les companyies de Barcelona que venien a fer temporada a l'estiu, eren companyies de repertori: una d'elles era la del pare de la Mari Sanpere.

Després de la guerra, el teatre s'intenta rendibilitzar com a cinema, l'Ajuntament es reserva uns dies, per les festes del Tura, per a fer-hi el Ball pla; és a dir, que per l'Ajuntament no era una despesa, sinó un ingrés gros o petit. Després el Ball pla va agafar un mal aire i va plegar. Llavors l'explotació del teatre es donava a empreses per quatre o cinc anys, una d'elles era l'Artalia, l'altra la d'en Capellà...aquests vivien principalment del cinema. Obrien els caps de setmana i els dijous. El teatre que es feia era només esporàdic, venien companyies de Madrid o de Barcelona a fer bollos a taquilla. Per Festes feien una obra de teatre, una sarsuela i un espectacle arrevistat, i l'empresari ja se'n sortia.

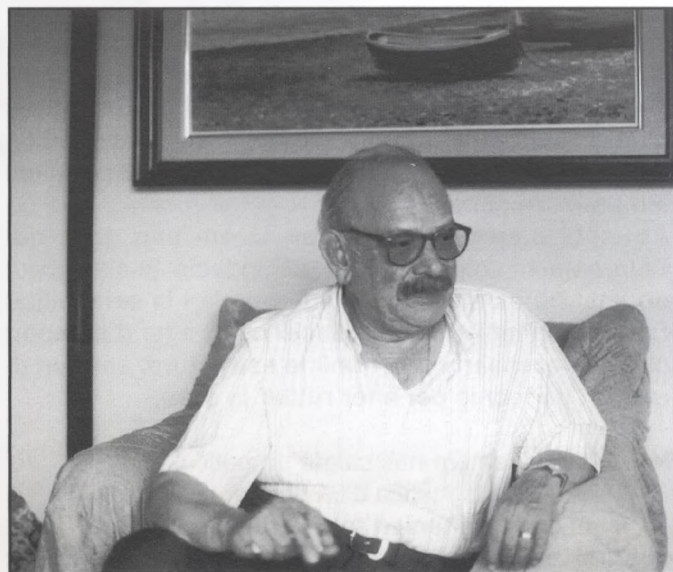
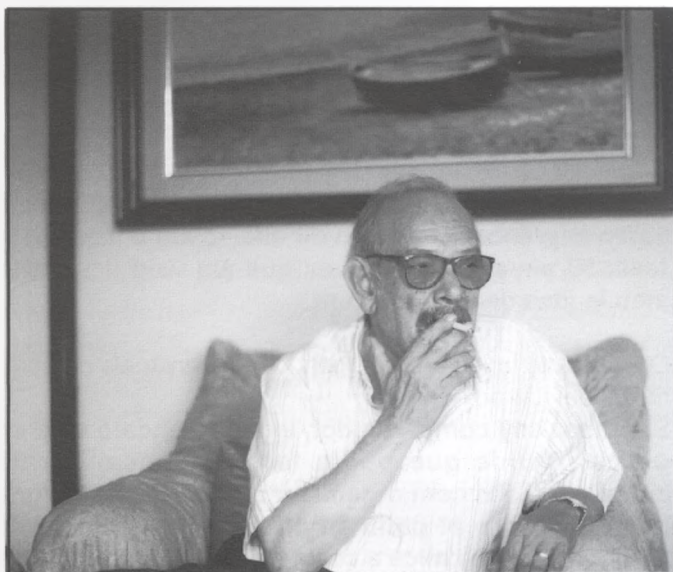
Això de deixar el teatre a la iniciativa privada no és una novetat dels nostres dies?

Hi va haver un projecte, que per sort mai no es va tirar endavant, de convertir el teatre en una sala de cinema: a l'estil del Colón.

Els últims empresaris varen ésser en Vicens dels Quatre Cantons i els seu cunyat, que encara no ho era.

Coincidint amb el primer Ajuntament democràtic vàrem crear una comissió (formada per en Pujiula, en Barnera, en Batlle, en Toronell, en Gelada i jo) per tal d'avançar-nos a la renovació del contracte, amb la idea de reivindicar el teatre.

A partir d'aquí neix la Fundació Pública, on inicialment estaven representades a l'Assemblea General totes les entitats i associacions de la ciutat, escollint una executiva que, com a primera tasca, s'encomanà la

reestructuració i millores tècniques de l'escenari, que estava com cent anys endarrera.

Encara anaven amb espelmes?

Gairebé, i no es va cremar perquè abans no es calava mai foc enlloc. Realment qui el va salvar va ser el que feia de porter, en Pepitu Juanola, que posava esparadraps als cables que treien guspis arreu.

Així va començar la història d'un teatre modern. Com diu en Pere, el millor de Catalunya.

Mercès a subvencions de la Diputació i ajuts de l'Ajuntament vàrem arranjar la instal·lació elèctrica i la Carbonera.

Ha de quedar clar que l'Ajuntament no va posar ni un duro per funcionament, tot i que la gent deia: això és un pou sense fons. I una merda!

I qui pagava les misses, doncs?

Llavors vivíem del cinema porno, el teatre tiràvem les pel·lícules més porno que hi havia al mercat, eren les més barates i omplien. Això ens donava per fer tres o quatre obres a l'any i exposicions a la Carbonera.

Amb la davallada del cinema, el teatre va quedar fotut i l'Ajuntament hi va haver de posar diners. El teatre a partir d'aleshores sempre ha creat dèficit.

Com enllaça això amb la Regidoria?

El teatre estava tancat per obres, entre uns i altres em varen engrescar, em varen dir allò «d'ara o mai», jo ja tenia 58 anys, i la veritat es que em vaig il·lusionar amb la idea de la reobertura.

Quin balanç faries ara que pots parlar sense els compromisos del càrrec?

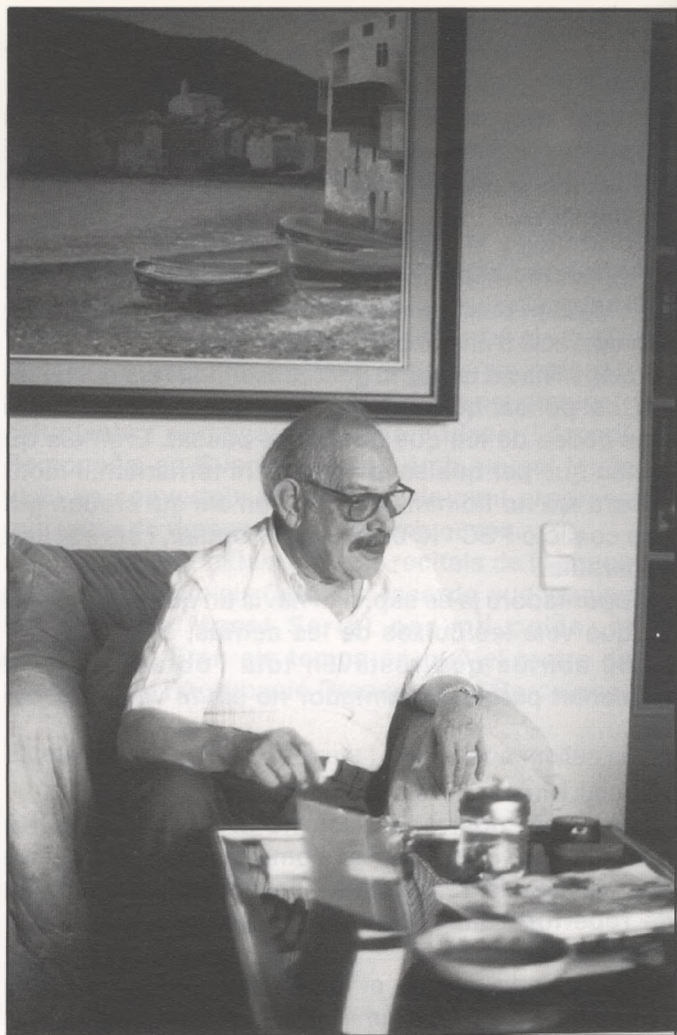
El primer any com a regidor, el teatre encara està en obres i l'únic que podia fer era buscar locals alternatius, així com organitzar autocars a Barcelona per no perdre el caliu i l'afecció. Després de la inauguració, una mica a corre-cuita perquè no estava acabat del tot, vaig voler imprimir un gir a la Fundació tot mantenint la independència i incorporant les entitats que hi remenaven. Aquí ens vàrem equivocar: les seccions defensen sols la seva parcel·la, sense tenir en compte la idea global de Centre Cultural.

Malgrat tot, hi ha hagut coses positives. Del que jo n'estic més content es d'haver donat una empenta al Fòrum i demostrar que era un festival d'Olot i també d'haver donat tot el suport possible a iniciatives com ara l'Artista del Mes, que són polèmiques però que fan pensar i generen debat.

Aquests dies em pregunten si em sap greu que l'Ajuntament vulgui liquidar la Fundació, jo els dic que no, mentre es mantingui l'autonomia i la sensibilitat. De tota manera, amb Fundació o no, s'ha d'entendre que és necessària una mínima estructura, amb un director i un tècnic per a fer rutil·lar la casa.

Malgrat que sempre has caigut simpàtic a l'oposició, se't va criticar força la manca d'un programa cultural.

Se'm va criticar i tenien tota la raó. Ni tenia programa cultural ni collons per fer-lo, jo sempre he dit que sóc

un animador cultural. La meua idea era potenciar les entitats i els grups que vinguessin amb iniciatives. La cultura sempre ha estat la germana pobre dels pressupostos municipals. Desenganyem-nos, la cultura sempre ha estat d'esquerres, i això espanta. Per ser creatiu s'ha d'ésser una mica eixelebrat: sortir de nits a prendre copes i tornar a casa un xic arreglat.

Aquest és el resum de tot el que ens va dir aquest home, bàsicament sincer i noble, que malgrat la seva militància a UDC i la responsabilitat política en l'antic equip de govern del nostre Ajuntament, mai no s'ha considerat un polític. Exerceix de ciutadà, amb lucidesa crítica i parla sense embuts de la seva gestió i dels projectes de futur que té pels Catòlics. És una llàstima que les forces polítiques no hagin aprofitat la vàlua d'un home conseqüent i honest, apte per a gestionar qualsevol iniciativa municipal o per seure a la cadira de batlle. Difícilment, trobaríem una persona més digna i consensuada.

**Pep Fargas i Xavier Mas
Fotografies Elies Plana**

Parlem de cultura

L

a reorganització del cartipàs municipal sembla haver relegat la regidoria de Cultura a una àrea difusa i etèria anomenada promoció de la ciutat o una cosa semblant. Les regidories de Cultura sempre són les Ventafocs dels cartipassos municipals, i això ja ho has pogut comprovar al llarg de les recents legislatures. Però no ens posem d'entrada massa pessimistes i diguem que cal donar els cents dies preceptius a la majoria de govern, i als regidors elegits en particular, que tenen, almenys sobre el paper, la virtut prou agraïda de la joventut, i com a tal, el valor suposat de l'empresa i la renovació.

No cal que em surtis ara amb la vella polèmica de si la cultura olotina ha d'ésser dirigida des de Can Joanetes o simplement ha de donar suport a les iniciatives ciutadanes. La direcció amb què es mou la ciutat cap al futur, exigeix almenys unes bones directrius i unes idees clares del que ha d'ésser una oferta cultural mitjanament atractiva. En especial cares a un exterior del qual, diuen, hem de viure tots en els propers anys. I l'oferta cultural és, ja ho saps prou bé una senyera definitiva per tal que Olot recuperi un pes específic i una dinàmica que, a hores d'ara, ja no sé si ha perdut o potser no ha tingut mai. Massa sovint la suposada tradició cultural local és només això, una tradició, més o menys tronada, com els sants, el paisatgisme pictòric, els pessebres, o les barretines, de la qual anem tirant sense altres perspectives. I una bona dinàmica cultural vol dir, diguin el que diguin, innovació, ruptura, modernitat... que no són pas els valors oficials cultivats a casa nostra.

Ara mateix en tens un bon exemple. Les exposicions temporals del Museu, a la Sala Oberta, no tenen gairebé pressupost, com és gairebé tradicional a les nostres regidories de Cultura, i han d'anar fent la viu-viu amb les mostres que porta «La Caixa» o la Generalitat. Amb uns criteris, diguem-ne discutibles, però que en cap cas es fonamenten en una planificació específicament local. Una vegada a l'any, o encara menys, ens permeten l'alegria d'organitzar-ne alguna, és cert, com la de L'Escola d'Olot,

la primavera del 1993. Ja veus la data, i para de comptar. Mentre que ens arriben propagandes institucionals tan impresentables com aquesta d'ara : D'Olot a Catalunya, en què aprofitant els 100 anys d'una Assemblea a la nostra ciutat de la Unió Catalanista i que «el Pisuerga passa per Valladolid», ens han plantificat, imaginat!, una història dels símbols catalans com la sardana o la barretina... I en què l'afegitó de l'aportació olotina a Catalunya ha estat absolutament dissenyada des d'un despatx a 150 Km. d'aquí, sense consultes prèvies (en Fontanella i fora discussions), amb uns «olotassos» francament esgarrifosos i abundància de pins i samarretes sense solta ni volta. Ah!, i per si no ho has vist, sàpigues que per a més Inri, aquella Assemblea de fa cent anys, de la qual poc resso es féu a la ciutat de l'època, va venir a parlar... de carreteres!. Que ve a ser, com diuen els castellans, »mentar la soga en casa del ahorcado».

A hores d'ara, i tornant a la Cultura, Olot, per exemple, malgrat aquest renom de la pintura local, no té cap manifestació artística que tingui la més mínima projecció fora dels nostres propis àmbits, digueu-li Biennal, Concurs, o Museu d'art actual. Els originals de les Beques de ciències socials o històriques, dormen a l'arxiu, alguns, mentre les edicions municipals publiquen a salt de mata i el primer que arriba. Ens hem gastat una fortuna en un Festival pessebrístic que com a mínim, hauràs d'admetre, no sembla pas el sùmmum de la modernitat i la trempera cultural, mentre algunes iniciatives s'han d'arrossegar encara en la més pura marginalitat. Pel que fa a la música, devem ser a hores d'ara l'única ciutat dels voltants que no organitza cap Festival amb cara i ulls, etcètera.

I consti que no sóc pas dels qui crec que vivim en cap desert cultural, ja que d'iniciatives i conferències, val a dir-ho, anem prou ben servits. Vull dir només que mancaria un cert ordre, algunes idees que vulguin fer progressar i donar una mica de sentit i quelcom de transcendència en el conjunt de l'oferta cultural del país. Cares al turisme, que ens puguem fer notar una mica, que Olot surti als diaris, que carall!.

Jordi Pujiula

Present i futur dels estudis universitaris a Olot

D'un temps cap aquí, moltes de les mitjanes i grans ciutats que es plantegen el seu futur i que intenten dissenyar una estratègia, es marquen com a fita el fet d'aconseguir estudis universitaris. Olot i moltes altres ciutats de les comarques gironines, des del moment en què es consolidà la Universitat de Girona han començat a parlar de descentralització i han començat a considerar aquesta oportunitat com a fonamental de cara al seu futur i a la seva consolidació, ocupant un lloc destacat en el territori, en l'economia i en la cultura.

Tanmateix, cal ser molt seriós a l'hora de plantejar aquesta qüestió, ja que una excessiva descentralització de la Universitat pot conduir a desvirtuar-la, tant des del punt de vista de la docència com en el de la investigació. Convé, per tant, encetar un debat sobre el tema i qüestionar-nos quina és la manera més òptima d'apropar la Universitat als olotins.

La Universitat de Girona

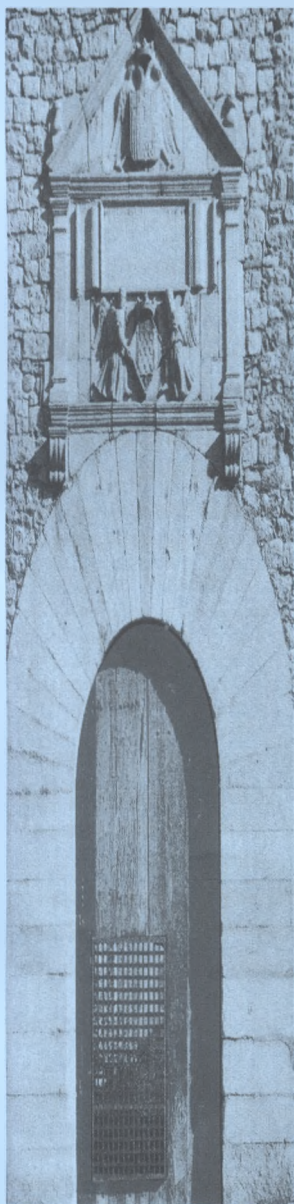
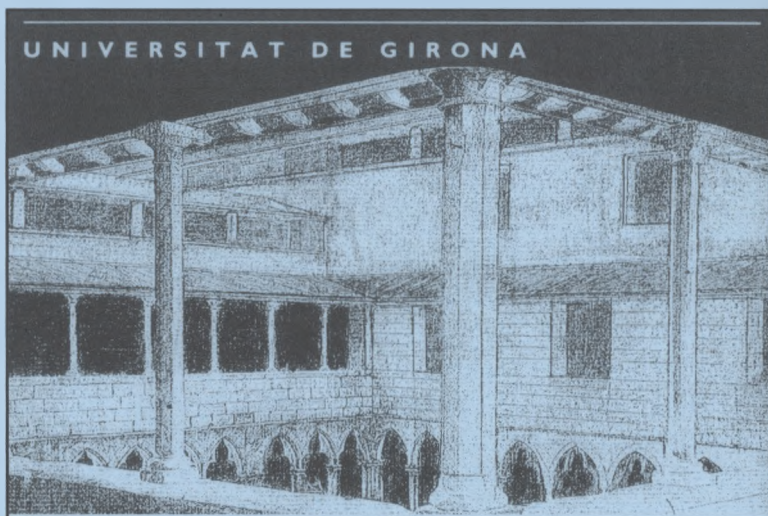
La Universitat de Girona va néixer com a fruit de la reivindicació de diferents sectors de la societat gironina que reclamaven la implantació d'uns estudis universitaris propis a la seva demarcació. No es tractava, tanmateix, d'una reivindicació que sortís del no-res. Feia més de vint anys que Girona havia recuperat a batzegades, amb unes notables dosis d'esforç individual i de voluntat col·lectiva, la vida universitària. Hi havia - com s'ha demostrat - un

cabal científic i humà considerable, una demanda específica i un desig constant de poder disposar dels avantatges - en infraestructures, inversions i recerca - d'uns estudis universitaris que no depenguessin d'altres institucions centralitzades.

Poder estudiar amb totes les de la llei a Girona ha significat un avenç notable per als alumnes que, desitjant-ho, poden començar i acabar els seus estudis en el seu entorn més proper. Alhora, la implantació de les noves universitats ha contribuït a dibuixar un mapa universitari català molt més heterogeni i equilibrat.

Amb una universitat consolidada, que s'està preparant per als reptes del segle XXI, cal començar a plantejar-se amb rigor la relació entre la UdG i les comarques gironines. És evident que el gruix d'alumnes que estudien a Girona prové de la mateixa capital, però també es pot constatar que la Universitat de Girona es nodreix, en bona part, dels alumnes provinents de les altres comarques de la demarcació. ¿Cal parlar, a hores d'ara, d'una Universitat descentralitzada, oberta a les iniciatives de les poblacions amb capacitat per acollir estudis universitaris?

Abans de res, em sembla, convé matisar la situació. Les energies abocades a la creació de la UdG és probable que encara facin falta per acabar de consolidar-la. Cal establir un calendari -hi estem treballant de valent- perquè els centres i els estudis de la UdG siguin, en un sentit estricte- definitius. Cal fonamentar del tot l'afluència d'estudiants amb la construcció de

les infraestructures que els han d'acollir. Cal acabar un procés que, essent optimistes, ens trasllada aproximadament cap a l'any 2000.

A partir d'aquestes coordenades, es pot analitzar la demanda real d'estudis descentralitzats i dependents de la UdG en la regió de Girona. Estem en converses - i em sembla que podem dir que ja són converses prou avançades- per establir càtedres de Geografia a Olot i d'Estudis sobre el mar a Sant Feliu de Guíxols. Tenim la intenció, també, de "transportar" segons quines assignatures (les de lliure configuració, sobretot) a capitals de comarca que, per la seva importància i pel gruix d'alumnes de què disposen, poden fer viable el projecte. En el cas de les càtedres, es tracta d'establir lligams efectius i reals, aprofitant les circumstàncies històriques, socials o tradicionals de cada lloc, amb la finalitat de no fer una operació de maquillatge, sinó de crear centres d'estudi i recerca realment dinàmics i productius. En el cas del "transport" d'assignatures, es tracta d'oferir un servei als alumnes, impossibilitats moltes vegades de seguir horaris vespertins o nocturns fora dels seus domicilis habituals.

Són petites passes que cal anar consolidant amb prudència i amb eficàcia. A partir de l'èxit d'aquestes iniciatives - emmarcades en el desig de la UdG de ser una universitat al servei de tots els ciutadans gironins- es podran dissenyar, en el futur, criteris de col.laboració i d'implicació més ambiciosos.

Josep Maria Nadal

Rector de la Universitat de Girona

Cal fer accessible la Universitat als olotins

Tres reflexions esquemàtiques

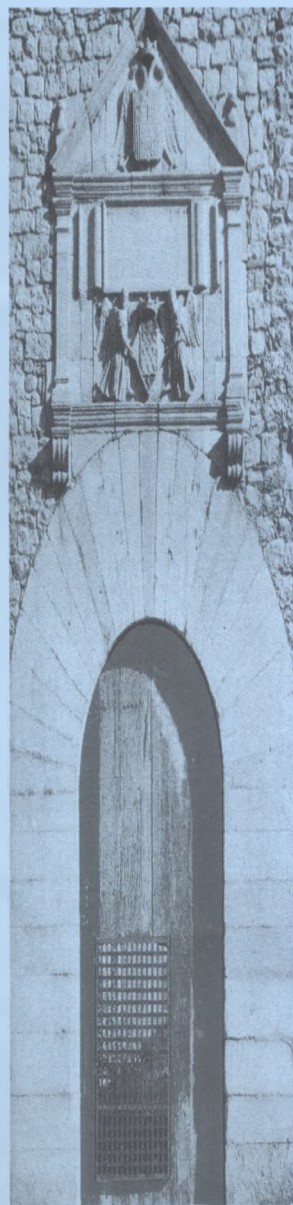
Per què?

Allò fonamental pel desenvolupament de les ciutats, de les regions o dels estats sembla ésser, avui més que mai, la formació del seu capital humà. Estem debatent, doncs, una qüestió rellevant. Per justificar això podríem seguir diverses línies argumentals. Seguim-ne una d'especialment dolorosa a la nostra societat: el treball de poca qualificació està essent destruït per l'avenç tecnològic i per la globalització de l'economia. Aquesta sembla ser una tendència imparable a llarg termini. Els intnst protectors de llocs de treballs de baixa qualificació - mesures proteccionistes, subsidis varis,...- poden aconseguir èxits parcials a curt termini, però han demostrat ser estèrils - i molt costosos- a mitjà-llarg termini.

L'estratègia intel.liqent aquí -subjecte, és clar, a algunes excepcions- és la de millorar el capital humà per tal de competir en productes i mercats sofisticats, tecnològicament avançats. Aquesta estratègia consolidaria llocs de treball i permetria mantenir uns nivells salarials elevats i en procés de creixement, bases del nivell de vida al qual estem acostumats.

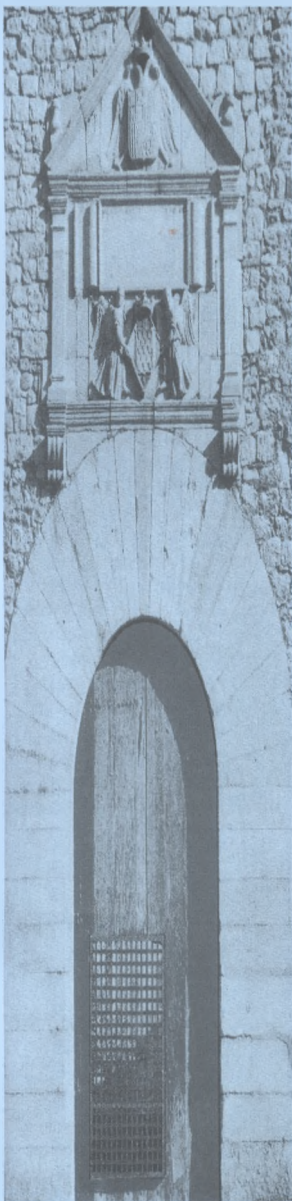
Què? Informació i Formació guarden estretes relacions, per bé que cada una conserva la seva individualitat. S'ha dit sovint que la informació és poder i alguns exemples recents semblen confirmar-ho -per exemple, la informació privilegiada de què gaudeixen il.legalment alguns poders financers en els seus negocis, o alguns polítics-.

Però la informació públicament disponible avui és aclaparadora, molt més barata i molt ràpida. La formació -és a dir, la capacitat de processar la informació, d'interpretar-la i, eventualment, de crear-ne de bell nou- no sembla haver crescut a velocitats semblants. I és clar que quan major és el volum d'informació, major és la necessitat d'individus amb capacitat d'interpretar-la. Dit en poques paraules: la Formació serà progressivament l'autèntic coll de botella, el veritable mànec de la paella del poder. La formació de "ments ben estructurades", capaces d'assimilar fluxos creixents i canviants d'informació, és precisament un dels objectius principals de les institucions universitàries, en particular, i de les institucions educatives, en general. Pel que fa a la Universitat, cal reconèixer que té una tasca molt complexa, tasca difícilment separable en unitats autònomes: requereix interrelacions entre diferents disciplines, inversions mínimes que només es justifiquen a partir d'una certa dimensió i requereix, també, d'un entorn humà propici. Fer-ho d'una altra manera implica el risc de no accomplir els objectius socials que li són propis.

Com? El fil de la reflexió ens porta a recolzar l'objectiu genèric de fer accessible la universitat als olotins i garrotxins i, més en general, millorar el capital humà. Més controvertit és el camí per fer-ho. Fer accessible la Universitat implica, entre altres coses, preocupar-se seriosament per la docència obligatòria secundària i primària. En fi, la sàvia estratègia d'invertir diners públics en la formació de capital humà té també un gran camp poc explotat en el si de les empreses.

Mita Castanyer i Modest Fluvà
Professors universitaris

Universitat, la volem?

a poc més de dos anys que vaig manifestar públicament els meus dubtes entorn la voluntat col·lectiva dels garrotxins de cara a l'establiment d'estudis universitaris a la nostra ciutat.

Ho deia perquè no tenia notícia de cap tipus de demanda social. Ni els sectors empresarials, ni professionals, ni les entitats cíviques, ni els ensenyants, ningú no havia plantejat de manera mínimament detectable la necessitat de comptar amb alguna facultat universitària.

I al costat d'aquesta realitat, n'hi havia - i n'hi ha- una altra de no gens afalagadora. La Garrotxa és una de les comarques catalanes amb menys població amb formació superior.

Des de l'Ajuntament d'Olot hem realitzat múltiples gestions en aquest àmbit. Gràcies a elles, ara es compta amb una delegació de la UNED (Universitat a distància) on es poden realitzar les tutories del curs d'accés a la Universitat per a majors de vint-i-cinc anys i els estudis de diplomant en informàtica de gestió.

Hem tingut molts contactes amb la Universitat de Girona, sense cap altre resultat que la proposta d'ubicar a Olot una càtedra relacionada amb la planificació territorial i vinculada a la facultat de Geografia gironina.

També la UNTEC -Universitat Tècnica d'Estiu de Catalunya- ha realitzat algun curs a Olot. I com a activitat complementària l'Olot-Fotografia 94 també pot considerar-se com a extensió universitària. Quines possibilitats hi ha, doncs, d'esdevenir seu universitària? Quin és el camí que cal escollir?

Torre Castanys

Hi ha diversos escenaris que es poden produir:

- L'escenari del no-res. Que és prou factible, ja que el creixement de la UdG es concentra totalment a la capital provincial, sense que, a mig termini, es vegi cap mena de possibilitat de descentralització.

- L'escenari del canvi de tendència. Que seria fruit d'una nova visió de la institució gironina amb presència real a les ciutats importants del territori: Figueres, Olot, Blanes, Sant Feliu...

- L'escenari de la hipotètica nova vegueria. Amb la construcció del Túnel de Bracons, Olot i Vic s'acostaran tant que tot tipus de col.laboracions seran possibles. La consolidació dels estudis universitaris de Vic, podrien requerir la seva extensió a la nostra ciutat.

- L'escenari alternatiu. Per què no crear a casa nostra un nou model basat en uns estudis vinculats al medi ambient, a l'art, als nostres sectors empresarials...? Tot és qüestió de proposar-s'ho des de la complicitat d'amplis sectors econòmics i socials.

No em veig capaç, ara per ara, de predir quin serà el model que prevaldrà. Només puc dir que per l'equip de govern municipal el tema universitari és una qüestió bàsica, però que sense un ampli moviment ciutadà de suport, res no serà possible.

Aula de Dibuix de l'Escola de Belles Arts.

Foto: ELIES PLANA

Foto: ELIES PLANA

Pere Macias i Arau
Alcalde d'Olot

La UNED a Olot

Una aposta pel futur

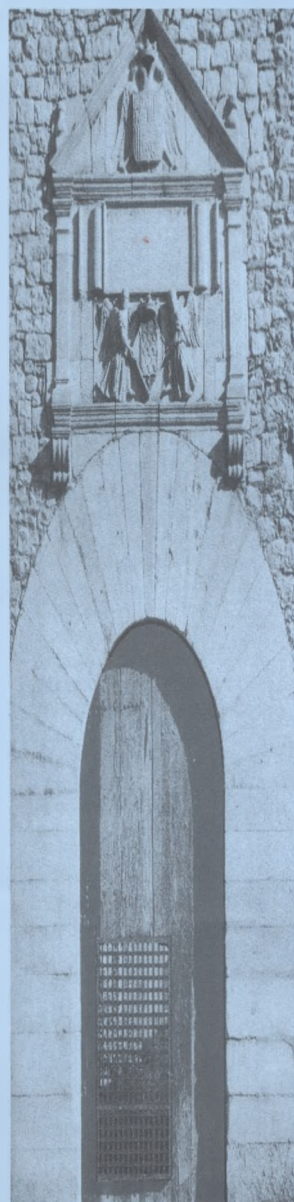
Definició

a Universitat Nacional d'Educació a Distància (U.N.E.D.) és un centre d'ensenyament Universitari Superior d'àmbit estatal que, com indica el seu nom, imparteix l'ensenyament a distància arreu de l'Estat amb l'objectiu bàsic i preferent de donar accés i continuïtat dels estudis superiors a totes aquelles persones que, tot i estar capacitades, no poden freqüentar les aules universitàries per raons laborals, econòmiques, de residència, etc.

És una Universitat amb autonomia econòmica i acadèmica i s'estructura arreu del territori a través dels Centres Associats i subcentres dependents d'aquests amb la intenció de facilitar les relacions entre l'alumnat i la U.N.E.D.

Actuació

El Centre Associat i les subseus són els encarregats d'informar i impartir les tutories (Teòriques i pràctiques) amb presència d'alumnat i d'oferir serveis de Biblioteca i Mediateca, Matriculació, Recepció i Connexió de proves d'avaluació, realitzar altres activitats culturals i acadèmiques, oferir material Didàctic i ser el lloc d'examen de les proves personals, etc. Les qualificacions s'ob-

tenen a través d'un sistema de proves d'avaluació al llarg de l'any i proves presencials. Les tutories són impartides per professors amb titulació de Llicenciats o Doctorats. Els horaris són adequats als horaris de treball dels alumnes.

El centre comarcal de la U.N.E.D. a la Garrotxa

El Centre Comarcal de la U.N.E.D. A LA GARROTXA és un subcentre depenent del Centre Associat de Girona. Aquesta subseu va començar la seva història el curs 1986-87, després d'un acord verbal entre l'Ajuntament d'Olot i Girona, per organitzar el Curs d'Accés a la Universitat per a Majors de 25 anys.

Les tutories amb assistència d'alumnes, es van impartir a la Casa de Cultura Marià Vayreda. Posteriorment, el Curs va iniciar un pelegrinatge per diferents indrets de la ciutat:

Escola Malagrida
Claustres de l'Antic Convent del Carme,
Antiga seu de la Mancomunitat de la Garrotxa .
Casa de Cultura. (Seu definitiva)

De l'any 1986 a l'any 1990, el Curs d'Accés fou una activitat més de la Regidoria d'Ensenyament de l'Ajuntament d'Olot. A partir de 1990, es creà i s'institucionalitzà el Centre Comarcal de la U.N.E.D. a la Garrotxa dins el Consell Comarcal amb participació de l'Ajuntament d'Olot i la Diputació de Girona. Actualment, depèn directament del Centre Associat de Girona, amb participació dels tres organismes institucionals abans esmentats.

El Centre Comarcal de la U.N.E.D. a la Garrotxa, creat conjuntament amb el del Baix Empordà, inicia la 1a. fase de descentralització del Centre Associat de Girona, per al curs d'Accés. Més tard es van crear subcentres al Ripollès i a l'Alt Empordà.

El Curs 1994-95, aquest Centre va iniciar un nou repte, tot començant un Curs universitari, el primer que es fa a la capital de la Garrotxa, la Diplomatura d'Enginyeria Tècnica d'Informàtica de Gestió, actualment en fase de consolidació, i amb l'esperança i l'ànim de no deturar-se i continuar lluitant i planificant per dur a la Garrotxa nous estudis Universitaris.

El curs d'accés per a majors de 25 anys

És un curs dirigit a totes aquelles persones que no han pogut cursar estudis de Batxillerat, COU i selectivitat, han perdut l'hàbit d'estudi i estan desvinculades de l'actual sistema docent, les quals puguin obtenir una formació bàsica i una introducció específica als Estudis Universitaris que vulguin iniciar.

La seva durada és la d'un curs acadèmic (amb convocatòria de juny i setembre). Són declarats aptes tots aquells alumnes que havent-se presentat a totes les proves, obtinguin una puntuació final de 25 punts o superior com a nota final de les mateixes.

Diplomatura d'Enginyeria Tècnica Informàtica de Gestió

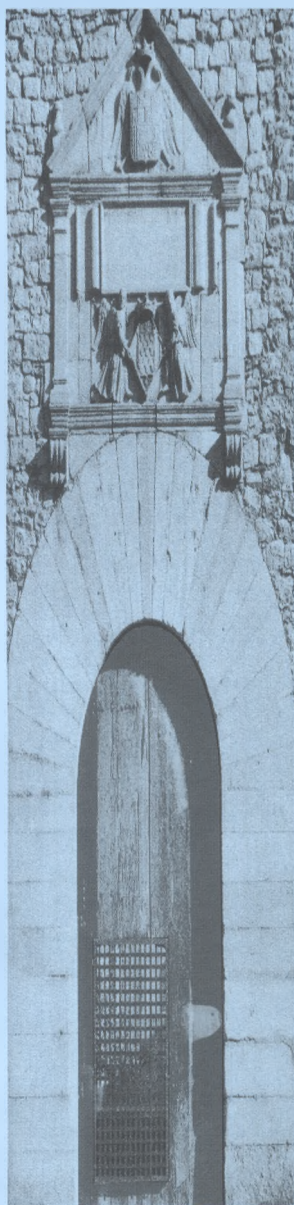
Aquesta diplomatura és de 3 anys. Cada curs es divideix en dos quadrimestres amb 5 assignatures cadascun. Hi ha matèries obligatòries i matèries optatives, les quals configuren diferents línies d'especialització.

La part teòrica de les tutories s'imparteix al Centre de la U.N.E.D. mentre que la part pràctica es fa al C.I.T.A. el qual facilita les instruccions, mitjans necessaris i tutor, per a la seva realització.

La U.N.E.D. té a més d'un caràcter pedagògic, universitari i de titulació, un vessant social i de promoció personal, adreçat als qui per raons econòmiques o laborals o d'altres causes, no poden accedir a les Universitats Tradicionals.

Per altra banda, la seva estructura permet una descentralització clara en seus provincials i/o subseus comarcals, el que fa que sigui més fàcil o possible la implantació d'estudis universitaris en ciutats com Olot o en comarques com la Garrotxa.

Foto: Mel

GRÀFICS

CURS D'ACCÉS MAJORS DE 25 ANYS

CURS	Nº ALUMNES MATRICULATS	Nº ALUMNES PRESENTATS EXAMEN	Nº ALUMNES APROVATS (JUNY-SETEMBRE)
1986-87	28	13 (46%)	5 (38%)
1987-88	20	9 (45%)	4 (44%)
1988-8g	23	7 (30%)	5 (71%)
1989-90	19	5 (26%)	4 (80%)
1990-91	40	17 (42%)	10 (59%)
1991-92	61	35 (57%)	28 (80%)
1992-93	27 (*)	20 (74%)	14 (70%)
1993-94	41	23 (56%)	18 (78%)
1994-95	43	29 (67%)	Sense resultats acadèmics

(*) Obertura Consell Comarcal U.N.E.D. del Ripollès

DIPLOMATURA D'ENGINYERIA TÈCNICA D'INFORMÀTICA DE GESTIÓ

CURS	Nº ALUMNES MATRICULATS	Nº ALUMNES PRESENTATS	Nº ALUMNES APROVATS
1994-95	20	18 (90%)	Sense resultats acadèmics

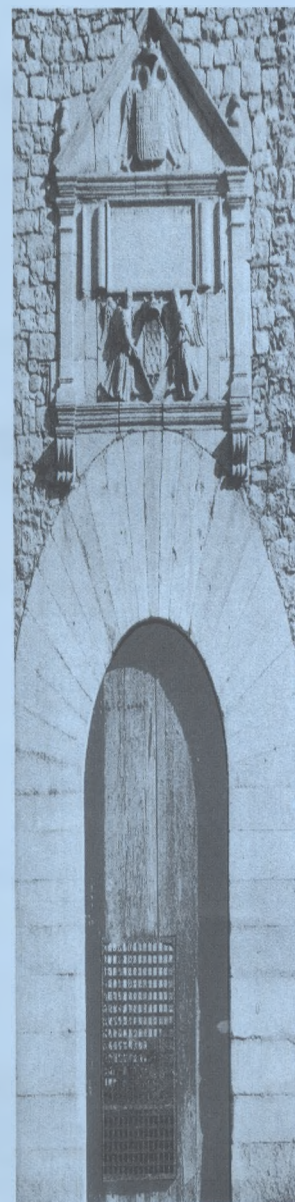
ALUMNAT (Procedència) (Anys amb documentació C.C. U.N.E.D- Garrotxa)

CURS

1990-91	Curs d'accés	Olot 72% C. Garrotxa 22% C. Ripollès 6%
1991-92	Curs d'accés	Olot 73.7% C. Garrotxa 13.1% C. Ripollès 13.2%
1992-93	Curs d'accés	Olot 59.2% C. Garrotxa 40.8%
1993-94	Curs d'accés	Olot-78% C. Garrotxa 21.9%
1994-95	Curs d'accés	Olot 74.4% C. Garrotxa 25.5%

(*) Eng. Tec. Gestió Olot 60%
C. Garrotxa 40%

(*) A més dels alumnes matriculats al C.C. Garrotxa, hi assisteixen alumnes matriculats al C. Associat de Girona per conveniències horàries.

Carme Grau i Oliveras

Prof. Departament d'Humanitats de la U.N.E.D.
Coordinadora Centre Comarcal de la Garrotxa.

Cioran és mort

[Olot/1995/a 440 m./Ordenar el caos/Dinamitar el caos]

P

Primera part: del riu i altres faules

Febrer de 1995, «imagination is more important than knowledge», publicat en Billboard.

Hi ha qui investiga i crea, i qui fa treballs d'erudit. Hi ha qui recopila, anota i ordena (ho publiqui o no); i qui desendreça, crea i desordena (en faci una conferència o no). Hi ha qui viu amb la memòria de memòria, i qui és un desmemoriat amb memòria. Hi ha qui d'una manera seqüencial, clara i polida classifica les idees; i qui les deixa fluir, córrer, dispersar i desinhibir, com hi ha qui viu sense idees, amb les idees prestades pel prestador d'idees qui prèviament les ha polides, triades, mesurades, classificades i ordenades seqüencialment per al seu fàcil ús. Com hi ha qui es mira el riu i sempre el veu igual (la quantitat d'ànecs i colls-verds, d'importació o autòctons, és una variable a no considerar); i qui, per més que cada dia se'l miri, mai no el veu igual; com també hi ha aquell que no creu amb els rius; o aquell altre que per més que el busqui no el troba malgrat tingui els peus xops, i així des d'abans de l'elipsi d'en Kubrick: *El principi de la fi/La fi de tots els principis?*

Segona part: Jugar al nyarro amb figures polièdriques sobre un taulell octogonal

«La imaginació és més important que el coneixement», publicat en la portada d'una revista de venda per correspondència sota la fotografia d'una criatura de mesos.

El Senyor dels raigs x als ulls va visitar al Senyor Spiderman. Recordar és fàcil, pot ser com un ensonyament plaent, quasi idíl·lic del passat.

El temps perdut, o, que avorrit pot resultar Proust una tarda ponentosa d'agost, sense ginebra, sense gel i amb les Bananaramas a la ràdio mal cantant «Help». Potser sí, socors! La ciutat ha canviat i el meu gos ja ni em coneix.

Pot resultar fàcil evocar el passat quan el record no es pretén dolorós, sinó tendre, manyagoi com un dolç de nata i crema de qualsevol de les pastisseries del centre. El territori dels blancs, és clar, de fet és un dir, perquè depèn de quina part del centre.

-Anna Manela i l'escultura «Guillem» al carrer Sant Tomàs...

-Digues què més recordes.

-Les «Sardines Bordes»,...

-Sí, es clar, saboroses. Però què més?

-L'exposició d'en Kim a la Sala Palau de Caramany a Girona,...

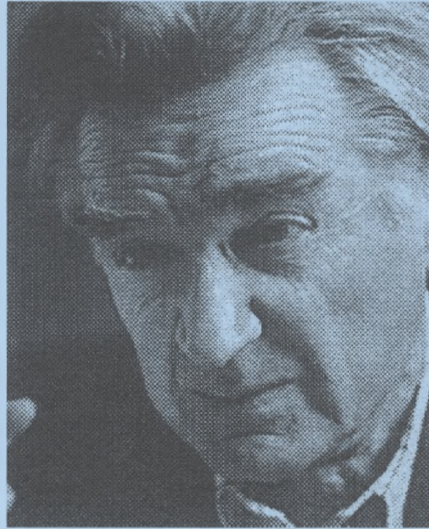
- Sí, però què més?

-Una llista de gent «indesitjable», un veí empresonat i torturat, ... ah! sí, i en Depardieu fent de científic implantant-se el cervell d'un assassí.

-Ara t'equivoques, aquesta encara no l'han estrenada. Oh, potser sí?

Tercera part: el rengle els dissabtes al matí

-En aquest poble encara no tenen tele!

-No fotis! Tele? Així, com se n'enteren del que passa?

-Depèn. Tenen un setmanari.

-Ah! Aquest? Així, no se n'enteren.

Quarta part: El senyor dels raigs x als ulls va a visitar el senyor Spiderman

El senyor dels raigs x als ulls porta un catàleg de viatges a la mà.

No li agrada viatjar, però sí les senyoretetes amb banyador que surten en aquestes publicacions.

No és que sigui un llicencios, sinó un ortodox i ordenat realista, tal com li agrada definir-se a ell mateix. Tot té la seva explicació, el senyor en qüestió de viatjar ho ha fet, exactament un cop. Va triar un bonic catàleg, va mirar les fotos interiors i,

guiat per un impuls irresistible, va triar-ne una, decidint ser ell el protagonista de la fotografia. En fi, es va decidir, i quan un es decideix ja se sap què passa. No, no va ploure; va fer un temps fabulós! Pel que va explicar m'atreveria a dir que fins i tot esplèndid. No, si el menjar també va ser bo; res no li va rependre, no va tenir ni un restrenyiment ni una granissada pel canvi d'aigües. La guia es veu que era simpatiquíssima!; i dels companys de viatge ni parlar-ne!, una joia, tot amabilitat i companyonia. Però ja ho va dir algú -de fet a voltes un té la sensació que fa temps que moltes coses ja estan dites- la realitat i la seva aparença no són el mateix. Era Plató?, el d'abans dC.?, d'abans dels crits com diu la Lloïl (Es que no la puc veure aquesta dona),... I el dubte el va matar! Per ell totes les preguntes necessitaven d'una resposta, sense ella tampoc tenia sentit fer-se cap pregunta. Com vols, sinó: ortodox, realista, ordenat, tocant sempre de peus a terra, ... un cromó!

Així confós va decidir no tornar a viatjar. De fet ell s'ho perd, en tot cas era qüestió de no haver escollit a partir d'un catàleg, o de no haver-se cregut la publicitat de l'idíl·lic paratge. Però sense catàlegs, què faríem?

-T'imagines descatalogar-ho tot, i tornar a pensar?

-Però i els catalogadors, què farien?

-La meua àvia feia uns jerses de mitja que eren una meravella! Per cert, t'he ensenyat mai les diapositives i el vídeo de l'últim viatge que vàrem fer amb la Mercè i les nenes?

Cinquena part: Cioran ha mort

- (Telèfon).- Rrrriinnnnnggg!!!

- (Ionescu).- Digui, sí? digui!

- (Becket).- Qui és?

- (Ionescu).- Ell!

Sisena part i última: Fi

-Potser és una qüestió d'alçada sobre el nivell del mar...

-Però, tu l'has vist?

-El què?

-El mar.

-Ah!, doncs no ho sé. Que en tenim?

Joan Serra i Capallera

Olot, capital del catalanisme

Arran del centenari de la celebració a Olot de l'Assemblea de la Unió catalanista, Jordi Serrat, proposa una lectura positiva de l'esdeveniment.

enguany, Olot commemora l'Assemblea que fa cent anys, la Unió Catalanista va constituir a la capital garrotxina. La xarxa viària i el patrimoni històric i artístic català foren els temes debatuts a l'Assemblea olotina.

Una assemblea que tot i haver estat criticada, tant per la premsa de l'època com per historiadors contemporanis, va donar fruit a uns plantejaments en matèria de comunicacions que foren vàlids per a la Mancomunitat i la Generalitat Republicana; i fins i tot, alguns, encara són vigents en l'actualitat. Sense anar gaire lluny, la pensada de l'Eix Vic-Olot-Figueres fou proposada en el decurs d'aquella assemblea del 29 de juny de 1895.

La Unió Catalanista, una federació d'entitats catalanistes que s'havia constituït l'any 1891, va acordar que els seus delegats s'havien de reunir un cop l'any per deliberar sobre un tema d'interès per al catalanisme. Així, després d'aprovar les "Bases de Manresa", l'any 1892, havent-se reunit abans a Reus i a Balaguer, la Unió Catalanista va decidir celebrar l'assemblea anual a Olot.

Era l'any 1895 i Olot es considerava el nucli catalanista més important de la demarcació gironina. Com a nota comparativa, cal dir que en aquell temps a Olot hi havia més de cent socis catalanistes, mentre que a Girona només n'hi havia quaranta. A més, la Unió Catalanista volia retre homenatge a Joaquim Vayreda, mort de poc temps. Cal recordar que el pintor olotí havia estat promotor de la comissió catalanista a Olot, a part de ser membre de la Junta permanent de la Unió Catalanista., redactor de les Bases de Manresa i vice-president de mesa de l'Assemblea.

Fixada pels dies 29 i 30 de juny de 1895, a partir del 28 ja es començaren a veure pels carrers d'Olot les figures més destacades del catalanisme: Lluís Domènech i Muntaner, Josep Puig i Cadafalch, Àngel Guimerà, Enric Prat de la Riba, i molts d'altres.

El tema central fou "Lo Catalanisme en relació a les Obres Públiques", així com les Bases per a la Protecció i Conservació del Fons Històric-artístic de Catalunya.

En les primeres sessions s'examinaren les necessitats del país en matèria de carreteres, ferrocarrils, canals i ports. Quant a les carreteres es posà de manifest la necessitat de traçar un pla per tot Catalunya, no tan sols amb la idea d'enllaçar tots els pobles catalans, sinó per construir carreteres en llocs deshabitats, atès que *"encara que despoblats, pogan convertir-se ab lo temps en centres d'explotació agrícola, industrial i minera, puix l'èxit d'aquestos aprofitaments dependeix casi sempre de la facilitat en lo transport dels productes"*.

Respecte als ferrocarrils, es plantejaren la necessitat de construir 12 línies de segon i tercer ordre que enllacessin

tot el país amb l'objectiu de descentralitzar Catalunya, aconseguint un equilibri territorial a l'interior.

Pel que fa a canals i ports, bàsicament es proposà la construcció d'aqüeductes que reconvertisin 170.000 hectàrees de secà en terres de regadiu. Quant a ports, el document exposat suggeria la possibilitat de substituir els ports naturals per potenciar els de Salou, Sant Carles de la Ràpita, Sant Feliu de Guíxols, Palamós i Roses. Cal dir que no es descartava l'aportació de capital privat per poder executar els projectes.

El document oficial afirmava que les Obres públiques eren competència de l'Administració catalana, excepte les de defensa, carreteres, ferrocarrils i ports, quan fossin d'interès general. Els redactors també preveïen que fins que Catalunya no assolís l'autogovern, s'hauria d'establir una mancomunitat de diputacions catalanes per afrontar els treballs de concepció i realització d'obres públiques d'interès regional. Durant l'Assemblea també es va debatre el tema de les actuacions en matèria de monuments públics i de conservació del patrimoni. S'acordà la preservació de monuments diversos, tals com creus de terme, ponts i muralles, així com fixar làpides explicatives en els monuments més rellevants *"pera ensenyansa e ilustració del poble"*.

Es dictaminà que les cases senyoriales d'interès que es trobessin en estat de deteriorament podien ser expropiades pel Poder Regional "mediant lo just reintegro" per tal de protegir-les i restaurar-les.

Pel que fa a les esglésies, l'Assemblea es comprometia a rehabilitar les que es trobaven en estat d'abandó i retornar-les a les ordes religioses per restablir-hi el culte. Cal destacar l'atenció que meresqueren els monestirs de Ripoll, Poblet i Santes Creus pel fet de reposar-hi les despulles de bona part dels reis i comtes catalans. L'Assemblea obtingué un ampli ressò al setmanari L'Olotí. Amb tot, altres publicacions hostils al catalanisme, com *La Veu del Montserrat, El Eco de la Montaña o La Lucha de Gerona*, obviaren o desprestigiaren l'acte. Aquest darrer deia textualment: *La premsa de Madrid prenent en serio lo qu'han dit en Olot los catalanistas reunits en assamblea, ve un tant alarmada (...) No hi ha per tant; aqueixos senyors se reuneixen com los federals, quan y aont tenen per convenient: arreglar lo mon a sa manera y's disolen quedantse tranquils y frescos com si fossin amos del mon"*. Tot i no obtenir la repercussió desitjada, podem observar un marcat to progressista en les propostes aprovades, algunes amb plena vigència avui. Malgrat que aconseguir la descentralització i l'equilibri territorial sigui encara un projecte de futur, esperem que no sigui tan llunyà com aleshores.

Jordi Serrat

De consciència

Pep Compte, responsable de l'Oficina Comarcal de Joventut de la Generalitat de Catalunya intenta respondre les clàssiques preguntes que una bona part de joves es fan a l'hora d'anarfer la mili.

El mes d'agost la majoria de pròrrogues concedides als estudiants per retardar la seva incorporació al servei militar finalitzen i això es nota, ja que el nombre de consultes rebudes a l'Oficina Comarcal de Joventut referents a l'objecció de consciència augmenta considerablement. Què cal fer per fer-se objector, quina durada té, quantes hores cal fer a la setmana... són els principals dubtes que es plantegen, i que intentaré respondre tot seguit.

Abans de començar a explicar totes aquestes qüestions m'agradaria deixar clar que la meua intenció no és reclutar objectors si no informar sobre un tema de molta importància dins la població juvenil i sobre el qual existeix un desconeixement important. A partir d'aquí, que cadascú esculli l'opció que cregui més convenient, sigui el servei militar, sigui l'objecció de consciència.

L'objecció de consciència és un servei substitutori del servei militar reconegut per la Constitució, que té una durada de 13 mesos i, segons la llei, cal fer entre 35 i 40 hores setmanals. Al finalitzar-lo es disposa dels mateixos drets que una persona que hagi fet la mili. Per tant, que un objector no pot sol·licitar un permís d'armes, no pot presentar-se a oposicions per a mosso d'esquadra o guàrdia civil, i mil preguntes més, són del tot falses.

Es poden declarar objectors tots els nois, a partir de l'1 de gener de l'any en què compleixen els 17 anys i fins al moment de la incorporació a files. De tota manera és aconsellable fer-ho abans que faltin 2 mesos. Un cop s'ha realitzat la incorporació a files no és possible demanar la condició d'objector.

Per declarar-se objector cal omplir una instància on cal fer constar les dades personals, les dades militars, l'ocupació laboral, els títols acadèmics, el sector on es voldria realitzar i els motius de consciència, que sols poden ser algun

"THE WHITE WOLF"

IL·LUSTRACIÓ: PHILIPPE CORENTIN

d'aquests: religiosos, morals, ètics, filosòfics o humanitaris. Aquesta instància s'ha d'enviar a l'OPSOC (Oficina Para la Prestación Social y la Objeción de Conciencia), la qual cosa es pot fer per correu certificat o mitjançant el Govern Civil.

A partir d'aquest moment cal prendre paciència i esperar un màxim de sis mesos. Si en aquest període l'interessat no ha rebut cap tipus de contesta, per silenci positiu, és considerat objector de consciència. Des d'aquest moment, o en el seu defecte, quan rebi la comunicació de la seva condició d'objector, disposa de dos mesos per sol·licitar pròrrogues, exclusions o la incorporació avançada.

Val a dir que una persona que vulgui ser objector, des del moment que lliura la primera instància, i fins al moment de començar el servei, poden passar uns tres anys (sense comptar les pròrrogues). Per altra banda, sol·licitant la incorporació avançada, aquest temps d'espera es redueix a un o a un any i mig.

Per manca d'espai i perquè periòdicament es va modificant la normativa, es impossible tractar amb detall totes les qüestions que tenen relació amb aquest tema. Per tant, és aconsellable que qualsevol persona que vulgui ser objector s'informi prèviament, la qual cosa pot fer a l'Oficina Comarcal de Joventut de la Garrotxa, ubicada al Passeig de Barcelona, 15 d'Olot (Torre Malagrida).

Pep Compte
Responsable Oficina Comarcal
de Joventut de la Garrotxa

Estiu riu

En Quel Roca, crític i autocrític també, com poca gent sap fer des de dins de l'administració, fa una seriosa aproximació a la filosofia de l'Estiu Riu

s podrien dir moltes coses sobre l'Estiu Riu; de fet, té molts anys d'història, molta gent hi ha participat, com a nen o com a responsable, moltes activitats, casals, campanyes, colònies, estades, intercanvis, rutes,... han sortit dins les diferents ofertes,

molta feina, moltes alegries, alguna empenyada i també, malauradament, alguna desgràcia.

Podríem reflexionar sobre els inicis, sobre les activitats, inclús sobre la filosofia i/o els objectius de l'Estiu Riu, però tinc por que podria resultar una cosa llarga i fins a cert punt avorrida; per contra, em sembla que hi ha dos temes que no s'han tractat mai (o quasi mai) i que des del nostre punt de vista tenen una importància cabdal. El primer seria el tema dels joves monitors i monitores i el segon el futur de la Campanya.

D'entrada tothom ha de reconèixer que, en general, la tasca de fer de monitor no està reconeguda, ni a nivell professional, ni (això encara és més greu) per part dels mateixos usuaris dels diferents serveis. «Tothom pot fer de monitor», «a mi m'agraden molt els nens petits, ja sóc monitor/ora», maleïdes frases que són en la ment de molta gent... Doncs no, per sort no tothom pot fer de monitor, no tothom té el caràcter i la formació per fer una feina veritablement complicada i carregada de responsabilitat. El monitor és l'eix central de l'activitat, és la peça bàsica d'un engranatge que és bastant més complicat del que la gent es pensa, no es pot treballar de qualsevol manera, s'ha de treballar dins d'un equip, amb un programa i amb els nens i per als nens. Aquesta declaració de principis nosaltres l'hem tinguda molt clara i sempre hem mirat de potenciar i mimar els monitors. És important fer cursos de formació, més important aconseguir contractes laborals, i sobretot poder, a través de la tasca de monitor, conèixer part del jovent de la nostra ciutat, amb un tracte directe, de cara a cara, de fer feina conjunta i, per què no, algun sopar. L'Estiu Riu ha viscut i viu gràcies al monitoratge, per sort la nostra ciutat té un teixit associatiu del món de l'esplai molt important i consolidat; aquestes associacions, juntament amb les esportives, són el veritable viver dels monitors, a elles cal que la nostra ciutat els reconeixi la tasca que desinteressadament estan fent. Nosaltres des de l'administració ens hem aprofitat d'aquesta feina ben feta i amb molt de respecte cap a l'associacionisme i aplicant el que nosaltres entenem que ha de ser una política juvenil que respongui a les autèntiques necessitats dels joves, hem procurat, dins de les nostres possibilitats, dignificar la feina de monitor que, en definitiva, vol dir dignificar el jove dins el complicat món actual.

Joves monitors, participants i responsables de l'administració formen el conjunt humà de l'Estiu Riu, però cap on camina l'Estiu Riu? Quin pot ser el seu futur? Bones

Activitats d'estiu.

FOTO: ELIES PLANA

preguntes! Difícils respostes...!

El primer que cal tenir clar és que l'Estiu Riu és un servei personal, i la tendència de les administracions (totes) és donar aquests serveis a empreses o associacions particulars. De moment, aquest no és el cas del nostre Ajuntament, però sí que és veritat que cada vegada es fa més difícil mantenir econòmicament la situació dels serveis personals. La consigna és clara: cal que els usuaris que puguin pagar, paguin la totalitat del servei i/o, paral·lelament, poder garantir l'accés (mitjançant un sistema d'ajudes) als usuaris més necessitats. S'han acabat les vaques grasses, cal pagar per fer ús d'un servei personal que evidentment no és imprescindible.

En definitiva els pressupostos de les administracions cada vegada se centren més en les actuacions obligatòries, asfaltar carrers, enllumenat públic, neteja, ordre públic, etc... i no és que l'administració actuï arbitràriament, sinó que aquestes són les demandes prioritàries de la mateixa societat.

L'Estiu Riu aquest any encara és de l'Ajuntament, encara ara el nostre Ajuntament hi destina diners, encara ara podem garantir l'accés de tothom i contractar joves monitors, però si els usuaris del servei no poden entendre que per mantenir la qualitat i les condicions laborals del servei cal pagar un preu, l'Estiu Riu es morirà, sortirà una altra història, dins o fora de l'Ajuntament però segur que ja no serà el nostre Estiu Riu.

Quel Roca

Carta d'un professor de català als seus alumnes d'Efapedós

Benvolguts alumnes, segurament se us farà estrany rebre una carta

d'un professor. Tot i que, tractant-se del de llengua, no ho hauria de ser gens ni mica. Si us l'escriu, deu ser perquè dec tenir la sensació, ara que ja som a final de curs, de no haver-ho dit tot.

Tanmateix, poca cosa us he dit durant el curs i poca cosa m'heu deixat dir -tot sigui dit. Com a professor, dir poc em sembla molt bé: sou vosaltres

els qui heu de dir, fer, parlar, escriure, llegir, etcètera i en resum: els qui heu de pensar i créixer així en la comprensió del món per així poder-lo perdonar.

Adoneu-vos que no he parlat de treballar. El treball és un càstig bíblic. El seu origen ve explicat detalladament al Gènesi, és a dir, al primer llibre de la Bíblia. Deixeu-me engiponar-vos uns versos meus de dubtosa qualitat sobre el tema (no serà la primera vegada que us entabano amb els meus versos: recordeu: ADAM NEN, CARTAALS REIS, DE MOTS RICS i TRENTA-TRES):

GÈNESI, 3, 17-2

Vaig ser expulsat, com tots, del paradís on no es suava cada dia el pa,

el brou d'hivern, l'arròs tots els dijous.

Romputs els llaços que eren tot el do i eren prou i eren tot, vaig mirar el tros de terra eixuta que era meva i teva:

el maleït, per tu, treball dels homes.

Des de llavors que em dona cards i espines gairebé sempre, menys una vegada

que em regalava un pom de roses blanques:

miratge estúpid cada dia al sol,

oblit del càstig teu de cada dia.

Que què vull dir amb tot això? Molt senzill: em sembla que la majoria enfoqueu els estudis com un treball, és a dir com un càstig. Què passaria si plantéssiu cara a les diverses matèries, que en forma d'assignatura aneu fent, amb il·lusió i, sobretot, amb curiositat? No hi ha res més instintiu en l'ésser humà que la dèria d'aprendre. Dissortadament, la majoria, amb el temps, anem oblidant aquest instint senzillament no fent-lo servir. No queda mort, però sí en estat de coma.

El primer gran dubte que tinc és si l'efapé i per extensió l'escola en general- és un bon lloc per desenvolupar i satisfer aquest instint de saber. Els professors hem de creure que sí. Però jo no n'estic gaire segur.

M'angoixa, cada dia més, pensar que com a professor de llengua -és a dir com a professional- pugui fer disminuir el nombre d'alumnes que s'adonin del plaer que representa moure's en un nivell de llengua distint als d'ús més corrent. Vull dir que, amb allò que faig a classe,

us faci avorrir la poesia, el teatre, la novel·la, la literatura en general, la llum que representa acostumar-se a llegir i, sobretot, l'immens descobriment -per ell mateix i en ell mateix- que és escriure habitualment. Aquest neguit m'ha portat a considerar la llengua, més enllà del concepte d'assignatura, com una cosa especial. Dubto profundament si la llengua ha de ser una assignatura. Intentaré explicar-me millor.

L'accés als diversos nivells de la llengua és un dret, però en cap cas una obligació. Trobo insultant, per a un alumne, avaluar-li un escrit de creació que ha fet per obligació. Allò que una persona escriu de forma creativa és el reflex d'allò que aquella persona és interiorment. Qui té dret a avaluar això? Potser això últim us farà entendre perquè, quan m'heu presentat escrits de creació vostres, us els he tornat immaculats, sense cap correcció. Només, a voltes, algun «molt bé», fabulós». I era cert. M'apassiona llegir els vostres escrits. Fins i tot, de vegades, us llegeixo d'esquiltlentes en textos que feu per a altres professors. He sentit dir, alguna vegada, que se us ensenya ortografia per si mai, quan treballeu de veritat -és a dir, cobrant-, heu d'escriure una nota o, no sé, un inventari de no sé què o per si heu de fer una comanda, vés a saber. De veritat penseu que aquest pot ser el sentit d'haver estudiat teòricament la llengua? L'ortografia d'una llengua és molt important, sens dubte, però -i enteneu-ho bé, això- és l'aspecte menys important d'una llengua. La prova d'aquesta última posició és que és l'única cosa, quan escrivim un text, que ens pot fer un altre, ja sigui un entès en ortografia o un programa de correcció de textos a l'ordinador.

La llengua és, segurament, l'única assignatura que abans de començar ja sabeu de què va: tots sabeu parlar, evidentment. La llengua, entesa com a assignatura, ha de

ser una cosa totalment lúdica, un esperó a la vostra curiositat natural i un afer divertit. La missió del professor de llengua és, bàsicament, intentar que els seus alumnes vegin les possibilitats personals que ofereixen els distints nivells de la llengua. Això certament és molt difícil, perquè els alumnes no necessàriament heu de tenir cap predisposició cap aquests nivells en el moment de l'assignatura. Pot haver-hi factors diversos que afectin el procés: el professor que no us cau bé, l'hora de llengua és l'última de la setmana i esteu absolutament acabats, n'hi ha uns quants que s'han enamorat i no estan per a res, poseu-hi aquí tots aquells que de segur sabeu.

I quines són les possibilitats personals de la llengua? Doncs, a mi em sembla que són moltes i per a cadascú diferents. Però totes tenen un denominador comú: us faran créixer com a persones i us ajudaran a comprendre. Posem el cas d'aquests de vosaltres -que sou uns quants- que escriviu habitualment: poesia, contes curts, el diari particular, tot això que m'heu anat ensenyant durant el curs. Què feu en el moment que escriviu? D'entrada, penseu. Heu de pensar per crear el poema, el conte, l'escrit sigui com sigui; heu de pensar per recordar allò que heu fet durant el dia i heu de pensar també per traslladar aquest record al paper en forma de llenguatge escrit. Això és el que em sembla més important: el pensar. El llenguatge i el pensament estan lligats absolutament i depenen l'un de l'altre. Pel que veig als meus trenta-nou, els homes tenim una tendència, també natural, cap a la idiotització. El mateix instint de curiositat, de què us parlava abans, però a l'inrevés. Una direcció cap a la consciència i una altra cap a la idiotització. No hi ha res més trist de veure que una persona sense inquietuds, sense il·lusions, sense capacitat de pensar, sense consciència de ser. De quina manera pot ser aquell que ni sap que és?

Si parlo de la idiotització humana és perquè em sembla un punt importantíssim que ens afecta a tots. Al llarg de la història molta gent ha mort a causa de l'estupidesa humana o bé per mostrar aquesta estupidesa. Penseu en Jesucrist, en la Marilyn Monroe, en els nens de Ruanda d'ara mateix, en tot aquell que hagi mort prematurament de forma violenta. La diferència entre la mort de Jesucrist i la de la Marilyn o els nens de Ruanda és que Jesús vol mostrar la condició humana en un acte d'amor; els nens de Ruanda i la Marilyn i tots els qui han estat apartats de la llum violentament mostren la condició humana sense saber-ho.

El comportament humà és ple de paradoxes. És molt divertit, i sa, anar-ne descobrint, de paradoxes, en la societat nostra, que m'imagino que deu ser la catalana. Fixeu-vos, seran només dos exemples fàcils, en la tendència actual a carregar-se el paisatge, d'aquí i d'allà -sembla que ara toca el torn al coll de Barcons o Bracons, com vulgueu- per tal d'evitar els revolts de la carretera i afavorir la comoditat en el transport, com contrasta amb les cues que sembla que s'estan formant cada dia per pujar al Dragon Khan. O bé, en aquests pares que cada dia porten els seus fills -que ja fa anys que caminen- a l'escola de la cantonada en cotxe, perquè tenen por, precisament, que un cotxe els atropelli.

M'ho he passat bé durant aquest curs. Crec que hi ha

hagut més coses bones que dolentes. M'ho he passat bé quan heu fet teatre. Quan us n'heu fet. Quan hem rigut i hem entès com Raimon havia deixat sa mare sola a Xàtiva al carrer blanc i com sa mare sempre espera que Raimon torni com abans. Quan heu marxat abans del pim-pam-pum en un petit però significatiu acte de rebel·lia. Quan callàveu per saber del cert de quina manera s'havia mort l'Angela. Quan en Pau amb el retrat dels seus pares a la mà rebia una esbrancada fenomenal al Principal i tot seguit es feia un silenci sepulcral. Quan tots plegats escoltàvem els poemes i les històries que havíeu escrit vosaltres. Quan en el poema Kensington enteníem que allò important no era que aquells dos haguessin fet l'amor sinó que aquella noia era incapaç de transmetre allò que havia sentit mentre el feia i que això ens afectava a tots. Quan Salvador Espriu ens feia veure que l'arameu i el català són llengües molt semblants. Quan el primer dia fèiem l'últim dictat que era exactament l'himne gloriós. Quan i quan i quan i quan... Deixeu-me, estimats alumnes, transcriure-us en aquesta carta un poema extraordinari. Escrit, en llengua portuguesa, per Jorge de Sena, un fabulós poeta nascut al 1919 a Lisboa, i mort a Santa Bàrbara (Califòrnia) el 1978. Aquest poema, per ell mateix, justifica haver dedicat hores i hores a la lectura. Us el presento en traducció al català de Josep M. Llopart (m'he permès, per a vosaltres, d'olotitzar els mallorquinismes). Llegir és també una aventura, i com tota aventura comporta descobriment i passió. He trobat molts tresors llegint: El Coral romput de Vicent Andrés Estellés, el Quarantena de Narcís Comadira, el Cambra de la tardor de Gabriel Ferrater, i molts i molts d'altres, Luís Cernuda, Salvador Espriu, Giorgio Bassani, Sant Francesc, Sant Joan de la Creu, i una llista innumerable de textos, autors i tresors. Ara vull que compartiu amb mi aquesta meravella que he trobat en Jorge de Sena:

CARTA ALS MEUS FILLS SOBRE ELS AFUSELLAMENTS DE GOYA

No sé, fills meus, quina casta de món serà el món vostre.

És possible, perquè tot és possible, que sigui aquell que jo desitjo per a vosaltres. Un món senzill, on tot tingui amb prou feines la dificultat que prové de no haver-hi res que no sigui senzill i natural.

Un món on tot sigui permès, conforme al vostre gust, al vostre anhel, al vostre pler, al vostre respecte pels altres, al respecte dels altres per vosaltres.

I és possible que no sigui això, que ni tan sols no sigui això

el que us interessi per a viure. Tot és possible, fins i tot quan lluitem, i hem de lluitar-hi, per tot allò que ens sembli la llibertat i la justícia, o més que no qualsevol d'elles una fidel dedicació a l'honra d'ésser viu.

Sabreu un dia que és innumerable el nombre d'aquells que han pensat així, han estimat el seu semblant en allò que tingué d'únic, d'insòlit, lliure, diferent, i han estat sacrificats, torturats, apallissats, i lliurats hipòcritament a secular justícia, per tal que els liquidés amb summa pietat i sense efusió de sang.

*Per ser fidels a un déu, a un pensament,
a una pàtria, a una esperança, o bé tot just
a la fam sense resposta que els rosegava les entranyes,
foren estripats, escorxats, cremats, gasejats,
i els seus cossos amuntegats tan anònimament com
havien viscut,
o espargides les seves cendres perquè no en restés
memòria.*

*De vegades per ser d'una raça, d'altres
per ser d'una classe, van expiar tots
els errors que no havien comès o que no tingueren
consciència*

*d'haver comès. Però també va succeir
i succeeix que no els mataren.*

*Hi ha hagut sempre infinites maneres de trepitjar els
altres,*

*aniquilant mansament, delicadament,
per camins inescrutables com diuen que són
inescrutables els de*

Déu.

*Aquests afusellaments, aquest heroisme, aquest horror,
fou una cosa, entre mil, que va succeir a Espanya
fa més d'un segle i que per violenta i per injusta
ofengué el cor d'un pintor que es deia Goya,
que tenia un cor molt gros, ple de fúria
i d'amor. Però això no és res, fills meus.*

*Tot just un episodi, un episodi breu,
en aquesta cadena de la qual sou una anella (o no
sereu)*

*de ferro i de suor, de sang i un poc de semen
en camí cap al món que jo us somio.*

*Creieu-me que cap món, que no res ni ningú
no val més que una vida o l'alegria de tenir-la.*

I és això el que més importa -aquesta alegria.

*Creieu-me que la dignitat amb què he de parlar-vos no
és sinó aquesta alegria que ve*

*de ser viu i sabent que cap vegada
no és menys viu algú o pateix o mor*

*perquè un només de nosaltres resisteixi una mica més
a la mort que és de tots i arribarà.*

*Que tot això ho sapigueu serenament,
sense culpes a ningú, sense terror, sense ambició,
i sobretot sense desinterès o indiferència,*

*ardentment ho espero. Tanta sang,
tanta dolor, tanta angúnia, un dia
no han de ser en va. Confesso que*

*moltes vegades, pensant en l'horror de tants de segles
d'opressió i de crueltat, dubto per moments
i una amargor m'enfonsa inconsolable.*

*Seran o no en va? Però, encara que no ho siguin,
¿qui ressuscita aquestes multituds, qui els restitueix
no sols la vida, ans tot allò que els fou arrabassat?
Cap Judici Final, fills meus, no pot donar-los
aquell instant que no van viure, aquell objecte
que no fruiren, aquells gest
d'amor, que haurien fet «demà».*

*I, per això, el món mateix que anem fent
hem de servir-lo amb cura, com a cosa
que no és nostra solament, que ens és
cedida per tal que la servem respectuosament
en memòria de la sang que ens corre per les venes,
de la nostra carn que va ser una altra, de l'amor que
uns altres no estimaren perquè els el van robar.*

*No sabia ara què més dir-vos. Només que espero rebre
les vostres cartes com així marquen les mínimes normes
d'educació quan es rep alguna carta d'algú al carrer de
Sant Pere Màrtir número disset primer pis segona porta
del districte postal disset mil vuit-cents que és exactament
el d'Olot poble o ciutat com vulgueu que pertany i capitalitza
la comarca de la Garrotxa al més aviat possible i frisant
fins al moment en què o en el qual vegi per a reixeta de la
bústia de casa el blanc d'un sobre de carta amb el seu
segell corresponent de correus amb l'efígie segurament
d'un rei de nom compost que serà senyal indicatiu que en
el remitent del sobre o carta hi ha el nom d'un de vosaltres
els il.lustres de l'efapedós. Que tingueu unes bones
vacances.*

Olot, 30 de maig de 1995

Jaume Busquets i Paredes

JOAN PRAT
MARXANT D'ART

GALERIA

St. Esteve, 7 - 17800 Olot (Girona)
Tel. 26 71 16 / 908 - 93 61 07

PINTURES SEGLES XIX I XX

HORARIS D'EXPOSICIÓ: DILLUNS MATÍ I DIVENDRES TARDA,
DISSABTE MATÍ I TARDA. Altres dies, hores a convenir

Un Contrafort a la Torre

Part III

mplir d'art un espai? Perdre'ns-hi? Trobar-nos? Oblidar l'art en l'espai per trobar-nos a l'espai?

Crear-nos un entorn en què allò que sentim sigui l'art? Art és el que sentim mentre contemplem un espai alterat? O mentre alterem un espai amb el sentiment?

"Les Pomes Verdes estan fartes del compost de suc dement" (Sant Joan les Fonts, del 13 al 21 de maig de 1995) us convidava en el moment que trobàveu l'itinerari, dient:

"Les Pomes Verdes..." volen ser descobertes a cada racó de Sant Joan les Fonts. Volem que pogueu sentir el temps sense tràfecs. Que obriu els ulls amagats en l'oblit de mirar. Passegeu. Deixeu-vos donar un toc d'alerta. Escolteu el que sentiu i no tant el que creieu que us volem fer sentir.

Aquest text repartit en plafons informatius en diferents punts del poble era una invitació per a buscar allò que està amagat. I no necessàriament allò que alterava l'espai. No necessàriament els objectes exposats. Volíem, d'aquesta manera, convertir una manifestació pública, l'exposició, en una manifestació única i personal: la pròpia vivència i la recerca de la pròpia consciència, la individualització de la percepció.

En Jordi Rovira, en el seu article del mes passat "El Museu: un monestir sense torre", explica l'exposició dient: "Unes realitzacions que van servir de pràctica i de contacte amb una manera d'expressió, no estaven pensades per a ser contemplades. En aquest cas, l'apelatiu d'èfimer no pot ser més escaient. Entre el que comentem i el fet que els objectes del seu treball es trobessin massa dispersos en l'espai físic, va fer que passessin desapercebuts per al públic". Cap objecció.

Cal però, al meu entendre, analitzar-ne el significat. S'ha apuntat la dispersió de les obres com a factor que hi ha incidit negativament. Les obres estaven perdudes: I si el que hi llegim és que els artistes estan perduts? Les obres van trobar totes l'espai que els hi donava la seva màxima significació. Tots els espais utilitzats eren l'entorn quotidià d'un poble. Un poble amb el seu element humà, i el seu element físic. Aspectes que durant mesos, tot el col·lectiu va estar observant i analitzant per tal de crear la seva obra i omplir-la en el seu espai precís. No podem

pretendre de cap de les maneres alterar un poble per adaptar-lo a les nostres necessitats! Estúpida pretensió! Tots els espais utilitzats - el riu, l'Estada Juvinyà, el monestir romànic, el passeig que hi porta, el camí de Buscarró ... - van ser qualificats d'emblemàtics del poble des del propi ajuntament. Fins i tot, des de aquesta perspectiva, sembla encertada la utilització de l'espai. El poble és com és i com a tal s'ha respectat. Amb una passejada tranquil·la d'una hora es podia conèixer i seguir quasi tot l'itinerari proposat. Així, doncs, sóc de l'opinió que la distància en l'espai no era un handicap, sinó més aviat un missatge. Un missatge del col·lectiu que hi vàrem treballar, si més no del que en podríem dir l'organització de l'exposició. Certament, en paraules de Jordi Rovira, "Les Pomes Verdes... fou un contacte amb una manera d'expressió". Però també fou, en si mateixa, aquesta

expressió. Fou expressió de presència davant el que, en l'article "El Museu..." es qualifica com "...el poder amb el qual s'ha impedit als nostres artistes una evolució parella en el temps, pel sol fet de ser negats els estímuls i la comprensió oportunes si intentaven sortir d'uns determinats cànons que han esdevingut regles". Sovint he sentit dir, en referència a "Les Pomes Verdes...": *-Això ja s'ha fet! O bé, això no és cap novetat!* És cert. Que ja s'hagi fet no ha de ser mai obstacle per a un camí que s'inicia, i això és el que hem fet. Continuar un camí que va començar l'agost de 1994 a Santa Pau i que ha arribat, de moment, a Sant Joan les Fonts. Fora d'aquesta comarca ens porten molt avantatge, però molt! En un país que es vanta de tradició artística, que la pròpia tradició barri el pas a l'evolució, fa pensar. I és greu. Tenim consciència de no ser els únics que treballem en aquest sentit. Soms només una empenta més contra la pèrdua de referents de la societat en la qual vivim. I si som els artistes els qui ens sentim perduts en el temps que vivim? I si som la societat que ens ressentim de la fractura traumàtica que implica canviar en dos-cents anys de revolució industrial, cultures que claven les seves arrels en els vint-i-cinc mil anys de la Venus de Willendorf? Què passa quan alterem l'espai i el temps amb el sentiment?

Tomàs Admetlla.

Sobre els valors socials de la cultura

T

al com hem fet per definir el concepte de cultura, en el moment de pensar-la en

un territori i en un temps concrets, en una societat concreta, haurem també de prendre una opció.

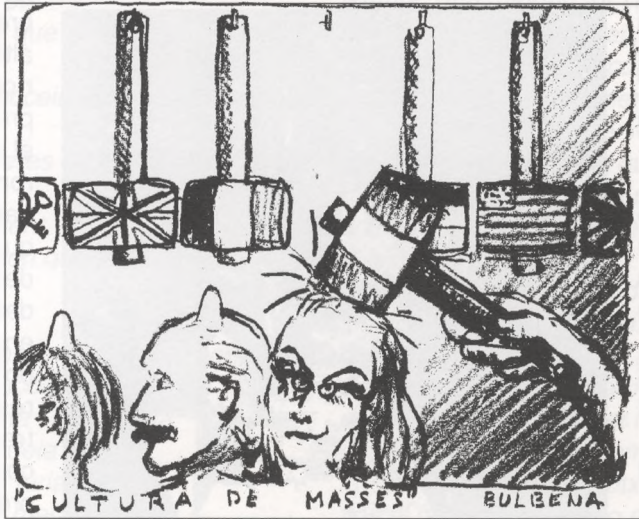
A mitjans d'aquest segle que aviat s'acabarà, sorgia la idea de la democratització de la cultura: cal que tothom tingui accés a la Cultura, cal que la Cultura pugui arribar a tothom,

per lluny que visqui dels grans centres productors o exhibidors. I sota la batuta de Malraux, a França, es comencen a construir Maisons de la Culture. Però arriben els anys 70 i amb ells, la democràcia cultural: no cal portar la Cultura al poble, sinó el poble a la cultura. Tothom és un creador en potència, un generador de cultura en brut que, un ciop polític amb les eines de l'animador cultural, es pot convertir en un artista.

A mitjans dels 80, el sector cultural es comença a assentar i pot reflexionar sobre si mateix. En aquests anys es produeix un punt d'inflexió important en la història de les polítiques i la gestió culturals: la societat en la qual es desenvolupen i el seu territori passen a ser els principals focus d'atenció i la discussió es fa més profunda. Ara es començarà a aplicar allò que la UNESCO ja proposava a principis dels 70: tenir en compte la dimensió cultural del progrés socio-econòmic per tal d'assolir un desenvolupament integral del territori sobre què s'actua.

I així apareixen els dos grans pols de les polítiques culturals: la dimensió territorial (des de les dades generals fins als fluxos de comunicació i les dinàmiques de mobilitat de la població, passant pel mapa d'equipaments i projectes) i la dimensió social (els agents actius o passius, és a dir, promotors o receptors, de les polítiques culturals), que ja des del seu naixement i per les seves pròpies característiques, deixen les portes obertes a qualsevol contaminació -positiva o negativa- provinent d'altres polítiques.

Mentre l'àmbit del territori se'ns presenta fàcilment analitzable, ens trobarem amb més problemes quan ens posem a treballar la dimensió social. La representació del social heretada del segle XIX (massa social, estratificació social, franges d'edat, cultura de classe, etc.) que encara avui es pot entreveure en alguns estudis sociològics que

continuen atorgant un lloc rellevant a les anàlisis fetes en termes de categories socio-professionals, és ja contestada per altres professionals que, però, tampoc no es posen d'acord sobre quin pot ser el millor enfoc.

Alguns han començat a parlar de mitjanització de la societat, evitant relacionar els comportaments culturals amb la posició social; d'altres, en canvi, introdueixen la noció de socio-estils en referència als estils de vida. I finalment, hi ha qui de-

fensa que el concepte de generació ha substituït, des de finals dels anys 60, el de posició social, és a dir, que la guerra de les edats ha reemplaçat la lluita de classes.

A qui ens dirigim, doncs?

A) A una comunitat massificada i estandaritzada que no accepta allò que va per sobre ni allò que va per sota de la seva mitjana?

B) O a múltiples grupuscles que tenen uns particulars hàbits i interessos i que es desentenen de la resta?

C) O només ens dediquem a dissenyar activitats avantguardistes per a joves i nostàlgiques per a la gent gran?

Si actuem pensant que els comportaments culturals sempre se sotmeten a predeterminacions socials o que les fórmules d'apropiació cultural que utilitzen els grups de joves varien en funció del medi social, ens acusaran de nostàlgics incorregibles de la societat de classes. Però si ho fem pensant que hi ha certament un nivell social mitjà i ho recolzem amb l'increment del nivell adquisitiu i en l'obligatorietat de l'ensenyament reglat, algú ens pot retreure que això no necessàriament vol dir homogeneïtzació cultural i, encara menys, reducció de les desigualtats.

Per això, optar per qualsevol dels models o possibilitats implica deixar els altres fora. Però no per això hauríem d'evitar plantejar-nos-los: no podem dir senzillament això no ho farem perquè no ho entendreà ningú o bé farem això perquè és el que agrada a la gent. I menys encara quan ni tan sols sabem què és el que agrada realment a la gent.

Tena Busquets

Articles interactius. Núm. 2

Dissenyi's vostè mateix una política cultural (o ningú no ho farà per vostè)

*Sèrie inspirada en el llibre *De l'exclusió a l'eclecticisme*, d'Olivier Donnant.

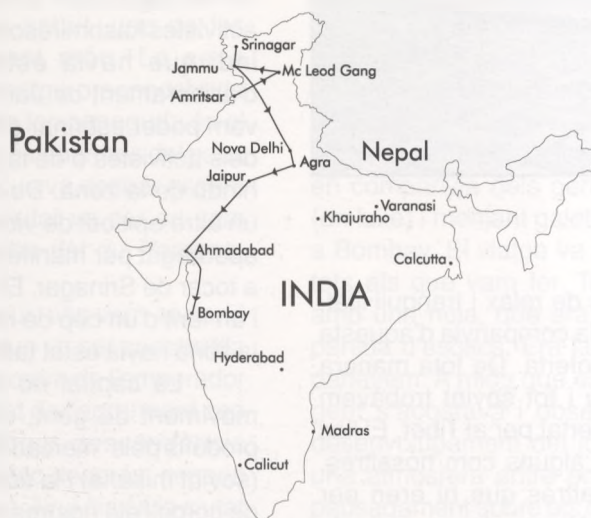
Una volta al món

Part III

ndia, el país de referència per a tots els amants del misticisme, destí de totes aquelles

persones que en temps passats buscaven trobar la pau de l'ànima en la meditació i la filosofia de les seves gentes. Avui, però, el turisme convencional ha arrelat amb força i els problemes que això genera en un país subdesenvolupat també. L'entrada al país no va ser massa agradable i va ser un preludi de les moltes anècdotes que ens succeïrien. Viatjàvem en companyia de la Bàrbara i en Tim, dos germans alemanys que havíem conegut a Hunza (Pakistan). Vam passar els tràmits fronterers del Pakistan sense cap contratemps i a peu vam creuar la línia que, pintada a terra, separava administrativament el Punjab. Cap vehicle no semblava autoritzat a travessar la línia, suposem que degut al fet que les relacions entre tots dos països no són massa amistoses, i els camions descarregaven les mercaderies al seu costat de territori on els portadors, vestits de color safrà els pakistanesos i de color blau els indis, s'encarregaven de traslladar-la sobre els seus caps caminant en estricta fila "índia", per lliurar-la als seus homòlegs de l'altre costat. Uns metres enllà de la línia, un funcionari d'immigració assegut en una cadira plegable davant d'una tauleta de càmping prenent la "fresca" sota una palmera, ens esperava amb cara de pocs amics,

segurament perquè anàvem a torbar-li la migdiada. Ens va demanar tots els passaports i els va començar a analitzar. Un cop acabat ens els va tornar excepte un perquè en el visat hi faltava la data d'expedició, i per tant el seu propietari no podia entrar al país, havia de recular fins a Islamabad i corregir el defecte. Va començar una discussió que de mica en mica anava pujant de to, fins que finalment vam acordar que tornàriem a l'altra banda de la línia, escriuríem d'ama-

gatotis nosaltres mateixos la data i al cap de dues hores tornàriem a travessar com si no ens haguéssim vist mai.

Vam fer cap a Amritsar, la ciutat més poblada del Punjab indi i seu del Temple Daurat, que és el principal centre religiós dels Sikhs. Per entrar al complex religiós, una mena d'atri, cal descalçar-se, rentar-se els peus i tapar-se els cabells. Al mig del pati hi ha un llac artificial les aigües del qual són sagrades i la gent s'hi banya per purificar-se i en el centre d'aquest és on hi ha situat el temple pròpiament dit al qual s'hi accedeix per una passarel·la. Dins el temple un monjo llegeix ininterrompudament durant les vint-i-quatre hores del dia el Granth Sahib, llibre sagrat de la religió Sikh, acompanyat de la música que un petit grup interpreta sense parar. No havíem de fer res que quedar-nos quietes perquè algú vingués a explicar-nos alguna cosa dels líders sikhs i dels seus problemes, després en venia un altre i al cap de poc teníem una vintena de persones al nostre voltant atabalant-nos amb el seu fanatisme religiós. La ciutat pròpiament era força semblant a les pakistaneses però més bruta i pol·lucionada. La gent sikh era força curiosa i era fàcilment identificable gràcies als cinc símbols o *kakkars* de la seva religió, els quals són la *kesha* o prohibició de tallar-se els cabells que s'han de recollir amb un turbant, la *kangha* o pinta de fusta o ivori, la *kachha* o "shorts", la *kara* o braçalet d'acer i el *kirtipan* o sabre sovint substituït per un punyal de fulla corbada.

Vam sentir parlar que el Dalai Lama, el líder espiritual del budisme tibetà, havia fundat una comunitat a l'exili en territori indi després de l'ocupació xinesa del Tibet l'any 19??, en un petit poblet anomenat McLeod Gang a la falda de la serralada de l'Himalaia. Vam decidir anar-hi i un cop arribats, el canvi cultural ens va sorprendre agradablement. Acostumats al caos i al brogit de les ciutats índies i una mica cansats del tarannà més aviat embafador dels indis,

Conductors de rick saw fent la migdiada

Banys al Temple Daurat d'Amritsar.

haviem anat a parar a un paradís de relax i tranquil·litat. Per uns dies vam poder gaudir de la companyia d'aquesta gent reservada però amigable i soferta. De tota manera es respirava un aire reivindicatiu i tot sovint trobàvem pintades i pòsters reclamant la llibertat per al Tibet. El lloc estava bastant farcit de viatgers, alguns com nosaltres, com a simples observadors i d'altres que hi eren per aprofundir en l'estudi del budisme. Vam poder constatar la quantitat d'europaus esdevinguts lames, i agradablement vam descobrir que les dones no hi eren marginades. Va coincidir que durant la nostra estada entre aquella gent, es va lliurar el premi Nobel de la Pau al Dalai Lama i per aquest motiu vam poder assistir a la festa que els vilatans van organitzar per aquest motiu. Va ser molt emotiu i ens vam sentir fortament identificats i solidaris amb aquella gent. Tot i així ens vam mantenir al marge de les celebracions per prudència i respecte, no com alguns pseudo-hippis que potser confonent l'acte amb algun tipus de ritual paranormal i potser amb alguna dosi de més d'alguna substància al·lucinògena es van immiscuir en les danses i actes que es feien, trencant així l'harmonia que es respirava. De la tranquil·litat de McLeod Ganj, vam anar cap Srinagar, la capital del Kashmir, una de les zones més conflictives del país. La ciutat està a la riba del llac Dal on hi ha ancorades les famoses "houseboats" o cases flotants on a banda de viure-hi molts autòctons, s'hi allotgen la majoria de visitants. El paratge era francament bucòlic però la gent del país ens va desfer una mica aquesta imatge. Havíem reservat una habitació prèviament des de Jammu, una ciutat més al sud on havíem fet escala i només d'arribar ja vam tenir problemes amb l'amo de la "houseboat" on ens havíem d'estar, primer l'eterna guerra del preu (ja havíem pagat) i després la discussió de què hi entrava i què no. De tota manera la cambra era fantàstica, sens dubte la millor de tot el viatge. Tot i que la ciutat en si no té cap mena d'atractiu, el llac i el seu entorn concentren la bellesa que fan famosos l'indret: els jardins flotants i els canals formats per les plantes, les cases de fusta edificades en petites illes, els passeigs en *shikara* (embarcació típica de la zona) i les àligues i altres aus sobrevolant les aigües, ens feien perdre la noció del temps i la realitat.

Curiosament no recordem haver vist cap altre estranger durant el temps que vam estar per la regió tot hi ser un lloc molt turístic, possiblement per l'època, ja que

era ple hivern i feia molt de fred, però sobretot, degut a la inestabilitat política. Tots els llocs oficials estaven protegits amb trinxeres de sacs de sorra i metralladores. El Kashmir és majoritàriament musulmà i hi ha un fort moviment independentista: alguns defensen la unitat amb el Pakistan, d'altres la independència total del país (junt amb el Kashmir pakistanès) i són pocs els qui defensen la unitat amb l'Índia. Vam ser observadors de diverses manifestacions i disturbis, entre els quals destacariem la manifestació que es va organitzar amb motiu de l'alliberament de cinc activistes kashmiresos a canvi de la germana d'un ministre indi que havia estat segrestada pel JKFL (Front d'alliberament de Jammu - Kashmir). En realitat mai no vam poder esbrinar del cert si se celebrava l'alliberament dels activistes o de la germana del ministre per la minoria hindú de la zona. De camí cap a Delhi encara vam viure un altre episodi de violència quan el nostre autocar va ser apedregat per manifestants, al seu pas per un petit poblet a tocar de Srinagar. El resultat van ser tres vidres trencats i un ferit d'un cop de roc al cap. Poc després sabríem que la zona havia estat tancada. El viatge duraria trenta hores.

La capital no ens va decepcionar: el brujit del moviment de gent, cotxes i *ricksaws*, i els contrastos produïts pels "mercadillos" i els edificis colonials, la pobresa (sovint misèria) i la riquesa i l'entorn en general feien anar de corcoll els nostres sentits. Vam trigar molt abans no ho vam pair tot. Va ser aquí on ens van succeir les més desagradables anècdotes (vistes avui, divertides). La més destacable va ser quan intentant buscar el millor canvi possible en el mercat negre, un individu ens en va oferir un d'immillorable. La transacció s'havia de fer amb la major discreció possible, perquè segons ens deia, la policia últimament vigilava més rigorosament. Així doncs, per fer l'operació ens va fer pujar a la part de darrera del seu *ricksaw* i ens va lliurar un paquet cilíndric embolicat amb un plàstic blau el qual contenia les rúpies i que vam obrir per poder-les comptar. Mentre un ho feia l'altre sostenia els dòlars que havíem de donar-li a canvi. Un cop comptats ens va demanar el paquet preguntant si era correcte. Vam dir que sí mentre dubtant li retornàvem i de sobte un altre individu va aparèixer per la part davantera del vehicle donant cops de mà al xassís i escridassant el conductor. Aquest ens va fer baixar de manera molt ràpida i ens va

La vida en un carrer de Delhi.

canviar els dòlars pel paquet. Desconcertats vam dir-li que sobraven algunes rúpies i ell marxant amb l'altre individu a tota bufa ens va dir que l'esperéssim que de seguida tornava a recollir-les. Tot just desapareguts, nerviosos vam obrir el paquet sabedors del que havia passat: un sol bitllet embolicava un feix de retalls de diari. Estúpídament vam córrer darrera d'ells però evidentment ja s'havien fet fonedissos.

De Delhi vam anar cap a Agra, ciutat que havia set la capital de l'Índia durant els segles XVI i XVII i que acull el monumental Taj Mahal, per tots sabut, una de les considerades meravelles d'aquest món. La seva contemplació *in situ* va superar la imatge preconcebuda que en teníem. Una altra edificació no tan coneguda és el Agra Fort, una de les construccions més enormes del país, que inicialment tenia ús militar però que va acabar essent parcialment un palau. En aquesta ciutat va ser on vam veure els primers crematoris a la riba del riu Yamuna, custodiats per voltors.

Seguint el nostre camí de Jaipur, ens vam aturar a Fatehpur Sikri, una ciutat fantasma que va ser construïda del no res, segons diu la llegenda, per ordre de l'emperador Akbar entre 1570 i 1586 com a resultat de l'agraïment cap a una divinitat que li va proporcionar descendència masculina. El lloc va ser abandonat poc després, segons sembla, per la dificultat d'obtenir aigua. Avui dia és la ciutat construïda per l'imperi mongol en el seu moment més àlgid, més ben conservada.

Llac de Dal a Srinagar.

Jaipur també se la coneix com la Ciutat Rosa, degut que està envoltada per una muralla i plena de palaus construïts amb pedra de tonalitat d'aquest color. L'edifici més singular per la seva arquitectura és el Palau dels Vents o Hawa Mahal. Bàsicament, consisteix en una façana curulla de finestres, que permetien a les dones del reialme observar la vida del carrer sense ser vistes pel poble. Una altra relíquia notable és l'observatori Jantar Mantar. A primer cop d'ull sembla una col·lecció curiosa d'escultures, però cada construcció té un propòsit específic, com per exemple calcular la posició dels estels, la seva alçada o calcular eclipsis. Aquí va ser l'únic lloc de tot el país on vam veure un encantador de serps, com els de les pel·lícules de dibuixos.

Després de celebrar el Nadal a l'habitació de l'hotel en companyia dels germans alemanys, bevent cervesa (un luxe) i menjant galetes, vam agafar el tren en direcció a Bombay. El viatge va ser un dels més entranyables de tots els que vam fer. Tot va començar fent coneixença amb una noia, que era mestra, amb qui vam jugar una partida d'escacs. Era la primera noia autòctona amb qui parlàvem. A mida que es feia fosc i el tren avançava més gent s'acostava i observava encuriósida i divertida el desenvolupament del joc. Poc a poc es va anar creant una atmosfera entre enigmàtica i tendra. Conversàvem pausadament sobre els costums i la manera de viure d'uns i altres. Ja entrada la nit, alguns d'ells van començar a entonar cançons fins que el cansament ens va aconsellar acomiadar-nos. Conèixer aquesta gent ens va ajudar a corregir la imatge força dolenta que fins aleshores teníem dels indis, cansats del fet que la majoria ens veiessin un dòlar per cara.

Bombay és la capital econòmica del país, la més industrialitzada i la més desenvolupada, i a més, és on es produeixen més pel·lícules del món. La primera visita al centre ens va fer dubtar si estàvem en una ciutat de l'Índia o en ple centre de Londres, si no hagués estat per la fisonomia dels habitants. Bombay es divideix fonamentalment en dues parts: Fort Bombay on els edificis d'estil victorià, els típics *double-deck* (autobusos de dos pisos) i les grans avingudes donen un aspecte de progrés i benestar, i la Bombay profunda, on la brutícia, els mercats claustrofòbics, el bestiar que deambula pel carrer i els indigents mostraven l'Índia més depriment i desesperança. La realitat del carrer Falkland superava la cruïsa de les imatges de Salam Bombay.

Xavi Morera i Jordi Güell

SHAKESPEARE I COMPANYIA
LLIBRERIA

Passeig de Barcelona, 1 - 17800 OLOT - Tel. i Fax. 26 71 56

A la recerca de la primera mirada

M

Mentre que Win Wenders mostrava com el seu retorn a Portugal li ha renovat aquest sentiment tràgic de

la dificultat de captar amb reveladora innocència la realitat a través de la imatge cinematogràfica, un jove cineasta iraní, Jafar Pahani, reflectia el fluir de la vida en una pel·lícula humil en què una nena tracta de recuperar un bitllet que ha caigut a la boca d'un soterrani d'una botiga, davant la indiferència, però també l'ajut, dels vianants. El de *Lisbonne Story* i *El Globus blanc* és un dels diàlegs que es podien mantenir a través de les pel·lícules presents en l'últim festival de Canes. N'hi hauria d'altres, com ara l'inspirat pels dos grans films guanyadors del festival - *Underground*, de Kusturica, i *La mirada d'Ulises*, d'Angelopoulos- a propòsit de la realitat sagnant dels Balcans i també sobre la naturalesa del cinema: una mentida que afavoreix la permanència en el simulacre de la caverna platònica, segons Kusturica; pel que fa a Angelopoulos, una recerca que, malgrat la consciència de la innocència impossible en un segle que comença i acaba a Sarajevo, pot dur el retrobament d'una primera mirada cinematogràfica que recordi la capacitat per reflectir unes formes de vida dins d'un paisatge.

La Vall d'Abraham, de Manoel de Oliveira.

Com recuperar la força reveladora d'aquella primera mirada? Hi ha cineastes que, a través de propostes diferents, intueixen que l'originalitat té a veure precisament amb un cert retorn als orígens que, a la vegada, no oblidí les recerques de Rossellini i Renoir, pares de la modernitat cinematogràfica. Aquest és el cas de Víctor Erice qui, amb *El sol del membrillo*, es planteja com captar la realitat amb la consciència de la llum fugissera sobre el codonyer que vol pintar Antonio López; o el d'Eric Rohmer, que com a resposta davant d'un cinema cada cop més artificios, continua seguint els seus adolescents pels carrers i els jardins de París sense que el tempti la dramatització; o el de Nanni Moretti quan passeja en vespa pels carrers de Roma; o el de l'iranià Abbas Kiarostami, el guionista d'"*El*

globus blanc" - aquest home està creant escola- i del qual finalment s'ha pogut veure a l'Estat espanyol una de les seves pel·lícules, "*A través de les oliveres*", que dona temps a la mirada per tal que capti amb profunditat i intensitat un paisatge - no pas com a simple decorat, sinó com a experiència i com a escenari de relacions humanes- mentre que obre interrogants sobre la tensió entre la realitat i la posada en escena, el document i la ficció.

En cap d'aquests casos hi ha ingenuïtat. La recerca d'una certa puresa i la invitació a netejar la mirada -- lligades a unes maneres de fer cinema al marge de les dominants-- ve acompanyada d'una reflexió sobre la naturalesa del cinema. També reflexiona Wim Wenders. Conscient del pes i de la contaminació de la contaminació de les imatges -- la seva mateixa proliferació fa que hagin perdut el seu valor-, Wenders s'entesta en una recerca que gairebé pot arribar a commoure - també, carregar, ho reconec, malgrat la meua certa incondicionalitat pel cineasta alemany- pel fet que està condemnada a un cert fracàs, tal com demostren *Fins a la fi del món* i *Tan lluny, tan a prop*, les dues pel·lícules anteriors a *Lisbonne Story*. Pel que fa en aquesta última pel·lícula, la imatge del personatge del director - interpretat per Patrick Bachau que, de manera significativa, assumia la mateixa personalitat a *El estado de las cosas*- a l'interior d'un vell cotxe destartat del qual no surt, és la constatació de l'actual estat de les coses. Ja no hi ha un productor que paralitza un procés creatiu --Wenders va rodar *El estado de las cosas* com la torna del conflictiu rodatge de *Hammet*,

Jeanne Moreau i Wim Wenders.

El globus blanc, de Jafar Panahi.

produïda per Coppola-, sinó que és el mateix creador cinematogràfic qui viu en un estat d'impotència.

En tot cas, a *El estado de las cosas* ja reflexionava sobre el fet que la vida s'escapa just en el moment en què la cambra en fixa l'instant. La vida ja ha passat i per això el cinema té tant a veure amb la mort, sentència Sam Fuller en l'esmestat film. A *Lisbonne Story*, hi apareix un altre cineasta, Manoel de Oliveira, el qual també recorda que el cinema vol atrapar la vida, però que aquesta s'escapa de manera inevitable.

"L'única veritat és la memòria, però aquesta és una invenció", deixa anar com aquell qui res Manoel de Oliveira, la presència del qual en el film de Wenders va lligada amb el fet que *Lisbonne Story* --que té molt d'encàrrec de la ciutat de Lisboa com a capital cultural d'Europa-- està produïda per Paolo Branco, productor del cinema portuguès més interessant dels darrers anys i un dels homes de ci-

Totó el héroe, de Van Dormael.

nema que actualment mereixen més respecte per no parlar, decididament, d'agraïment.

Però malgrat la seva sentència, Manoel de Oliveira ha demostrat amb l'obra mestra *La vall d'Abraham*--meditació a propòsit de "*Madamme Bovary*", de Flaubert, que fa replantejar les relacions entre cinema i literatura-- i més recentment amb *O convento* --escandalosament menyspreada en l'últim Festival de Canes-- és capaç de trobar una sortida captant el paisatge com una imatge d'eternitat que transcendeix la fugacitat de l'experiència. El problema continua sent de Wenders, cineasta potser tan conscient del problema actual de les imatges que sembla incapaç de retrobar la innocència --que no vol dir estupidesa, sinó capacitat de netejar la mirada-- per oferir-

ne una que sembli com la primera que ha enregistrat una càmera cinematogràfica. Això no vol dir que no ofereixi excel.lents moments i, entre altres, us remeto a la manera en què es fa present la música a *Madredeus*. En el seu patetisme i ara que gairebé tothom l'ha abandonat, crec que Wenders continua valent la pena. En tot cas, per a mi, molt més que en Tarantino.

Imma Merino

Cine club: Valoració i algunes dades de la temporada 94-95

La temporada d'enguany ha seguit la línia d'edicions anteriors. La programació ha mantingut els criteris establerts pel CINE CLUB i la resposta dels espectadors a les projeccions no ha augmentat ni disminuït, demostrant,, però, una vegada més, la seva estabilitat. S'han projectat un total de 22 pel.lícules (18 de programació ordinària i 4 del cicle de cinema espanyol). La pel.lícula que ha tingut un major nombre d'espectadors ha estat «*Adiós a mi concubina*», seguida de «*Tan lejos, tan cerca*», «*Short Cuts*», «*Otelo*» i «*Esa cosa llamada amor*». Pel costat contrari «*En la boca, no*» i «*El valle Abraham*», han estat les menys afortunades. La pel.lícula considerada més difícil de la temporada és un mèrit que s'emporta «*El maestro de marionetas*», una de les que més van emocionar va ser «*Desayuno con diamantes*» i la que més va irritar per la seva temàtica, sens dubte, «*Ladybird, Ladybird*».

El primer trimestre va ser el que va tenir més espectadors i el tercer el que menys, tendència aquesta que pel que sembla mai no es podrà tancar. El cicle de cinema espanyol, que va tenir lloc per Nadal, va ser tot un èxit i fins i tot va superar les nostres tímides previsions.

Pel que fa a la Filmoteca, que no depèn del Cine Club però a la qual ens sentim lògicament lligats, la temporada ha estat molt fluixa, tant pel que fa a la programació com a l'assistència de públic. El primer trimestre va ser un calaix de sastre, ple de pel.lícules molt diverses i de desigual qualitat, el segon va ser un trist i poc estimulant recull de l'últim cinema català i el tercer, el millor, ens va oferir pel.lícules que per un motiu o altre estaven relacionades amb el món de la música. Aquí vam veure des de clàssics del musical com «*My fair Lady*» fins a clàssics del cinema independent nord-americà com «*Shadows*». Les dues pel.lícules més vistes a la Filmoteca han estat «*Tess*» i «*Tots els matins del món*».

Miquel Barti

Membre del Cine-Club Olot

Vacances i Jazz

Carles Fontfreda us proposa un itinerari turístic-musical arreu del món que de segur faria les delícies dels amants del Jazz

A

ixí com amb la pluja surten els cargols, quan arriba l'estiu, aprofitant el bon temps, apareixen els festivals de Jazz arreu de les geografies. Molts amants del Jazz aprofiten les seves vacances per viatjar i conèixer món fent coincidir el seu destí turístic amb algun

punt concret on se celebri un festival de la música que més els delecta.

L'oferta és múltiple i de festivals de Jazz n'hi ha de totes menes. Des dels més petits, humils i provincians, que s'omplen majoritàriament de gent de les rodalies, fins a les veritables meques a les quals pelegrinen aficionats d'arreu. Dels que programen tres o quatre actuacions, fins als que en concentren més d'un centenar. Dels que proposen tota mena de Jazz, als que només n'ofereixen un estil en concret. Dels que són exclusivament de pagament fins als totalment gratuïts, passant pels que adopten una forma mixta. Dels que se celebren en llocs desaperebuts que només coneixen els iniciats, fins als que volen implicar tothom amb concerts al mig del carrer. Dels que duren dos o tres dies fins als que s'allarguen més d'un mes. Dels que es fan a l'aire lliure en grans espais oberts fins als que es fan en locals tancats més o menys reduïts, etc. El festival de Jazz en si mateix té els seus avantatges i els seus inconvenients. Entre aquests darrers, el pitjor de tots és el fet que es perd la comunicació, almenys una part del caliu, entre el músic i el públic. Aquest sempre serà millor en un espai reduït. Un altre fet negatiu és la progressiva degradació dels programes. Amb l'objectiu de captar més públic s'intercalen, entre els noms pròpiament de Jazz, estrelles del Rock, del Pop o de Salsa que allà al mig canten més que una cloïssa a dins d'una espardenyia.

En la part positiva que representen els festivals de Jazz hi ha el fet de poder gaudir de moltes actuacions concentrades en pocs dies. A més, alguns festivals estan muntats de manera didàctica i ofereixen, a part dels concerts, trobades d'estudi entre músics professionals i estudiants. També cal esmentar l'avantatge que és el motiu d'aquestes ratlles, és a dir, el fet d'aprofitar el Jazz per fer el turista per alguna zona en concret.

Amb aquest propòsit, a continuació farem el repàs d'una petita mostra de diferents alternatives que se'ns presenten aquest estiu: des dels més propers fins als més llunyans, la selecció no és del tot aleatòria ja que s'ha contemplat tant la qualitat del programa com les benaurances turístiques de la zona on s'ubica.

Palafrugell (Del 7 de juliol al 3 d'agost). *El festival de Jazz Costa Brava* que com cada any se celebra als Jardins de Cap Roig és el que ens queda més a prop. D'entre les actuacions destacarem la dels *Newport all Stars*, que és una banda que s'ha format aquest any per celebrar el 40è aniversari del Festival de Newport, un dels més prestigiosos del món. Aquí podrem escoltar gent com *Clark Terry*, *Jon Faddis*, *Warren Vaché*, *Ken Peplowski*, *Lew Tabackin*, o *Alvin Queen*, entre d'altres. També cal destacar l'homenatge a Louis Armstrong que, sota el nom de **A Salute to Satchmo**, fan els trompetistes *Wallace Davenport* i *John Brunious* (20), el doble concert dels trios de piano de *Kenny Barron* i *Eric Reed* (27) i el dels argentins de *La Porteña Jazz Band* (3).

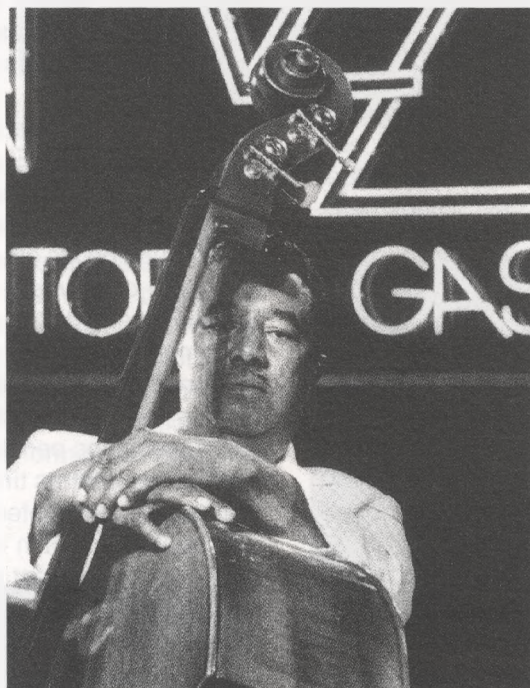
Andorra (Del 7 al 15 de juliol). Per si algú es planteja «fer l'escapada», hem de dir que el *Festival d'Escaldes-Engordany* presenta aquest any una de les millors programacions de la seva història. Per començar, un doble concert de jazz salsero

amb l'octet d'*Eddie Palmieri*, més el *Caribbean Jazz de Paquito D'Rivera* (7). Més tard, el trio de *Geri Allen* amb *Ron Carter* més la *Jazz Machine d'Elvin Jones* (8). Pels amants del Jazz Rock, doble concert amb els *Free Spirits* de *Jhon McLaughlin* i *Chick Corea* (14). I per acabar, els quartets de *Joshua Redman* i de *Charlie Haden* (15).

Barcelona (De l'1 al 28 de juliol). A part d'algun concert escadusser dintre la programació del GREC, Barcelona no disposa de festival de Jazz a l'estiu. El tenen a la tardor. Aquest any, però, la gent de La Boîte i del Jamboree anuncien sota el nom de Jazz festival la programació de juliol d'ambdós locals. A destacar: *Elvin Jones* (3 i 4), *Jimmy Smith* (12, 13 i 14), *Hilton Ruiz* (16 i 17) i *Antonio Hart* (25 i 26).

Donostia (Del 21 al 25 de juliol) *El Festival de Jazz de San Sebastián* és el més important de tots els que se celebren a la Península i un dels millors a nivell europeu. A més, qui

pot dubtar de les meravelles culturals, culinàries i turístiques del País Basc? Per al seu 30è aniversari, els de Donosti han preparat una programació sense desperdici. Com ja és habitual aquests darrers anys, el Festival comença amb un concert inaugural en el magnífic marc de l'Ajuntament. Set actuacions aquest primer dia: *Eddie Palmieri*, *Frank Morgan*, *Jorge Pardo* amb *Chano Dopmínguez*, *La Porteña Jazz band* i *Jeff Jerolamon* (21). Ja a la Plaza de la Trinidad, un dels plats forts del Festival: doble concert amb el trio de *Geri Allen* més *The Great Jam (... Around Bird)*, l'homenatge a Charlie Parker que fan *Kenny Barron*, *Ben Riley*, *Ray Drummond*, *Phil Woods*,

Ray Brown (Vitoria 1986)

Frank Morgan, Gary Bartz i Bobby Watson. Malauradament, i per culpa d'una malaltia no podrem comptar amb la presència del gran Hank Jones que ha hagut de ser substituït per un altre mestre: Mulgree Miller (22). L'endemà, doble ració amb Bobby Watson i Joe Henderson (23). Més endavant, la banda de John Scofield per un cantó i, per l'altre, els Broadway Music amb Paul Motian, Lee Konitz, Bill Frisell, Joe Lovano i Mark Johnson (24). Per acabar, tornaboda amb l'organista Amina Claudine Myers i B.B. King.

Gasteiz (Del 8 al 15 de juliol) Si algú disposa de més dies i vol completar la ruta del País Basc (la ruta completa inclou Donosti, Gasteiz i Bayonne, a l'Estat francès) pot plantejar-se de passar uns bons dies a Vitoria. A destacar: Wynton Marsalis and The Lincoln Center Jazz School que presenta dos concerts diferents, un per mainada, cosa gens habitual, i un altre en la seva línia més normal (10 i 11), Roy Hargrove (12), Dr. John i Chuck Berry (13), Joshua Redman i Wayne Shorter (14), Tete Montoliu, Chick Corea i John McLaughlin (15), Peter Delano (13) i Linda Sharrock (14).

Estoril (De l'1 al 15 de juliol). Pels qui els faci xera de visitar Portugal, tenen l'oportunitat d'anar al Festival d'Estoril-Cascais on podran escoltar Maceo Parker (1), el quartet de James Carter (6), el quintet de Nat Adderley (7), George Shearing (8), el Ray Brown-Benny Green Trio (13) i la banda de blues de Jimmy Johnson, entre d'altres.

Montreux (Del 7 al 22 de juliol) Si us fa peça d'anar a Suïssa i voleu assistir al festival europeu més antic, heu d'anar a Montreux. De la llarguíssima llista de músics que hi tocaran, triem: George Clinton, Lee Ritenour, Larry Carlton i el James Taylor Quartet (9), Monty Alexander Jamaican Project feat Courtney Pine (16), Lucky Peterson, Billy Branch, Johnny Copeland, Jimmy Johnson i Randy Weston (17), Jimmy Smith, Joe Herderson, Jhon McLaughlin (18) i James Carter i Stanley Clarke (22).

Montpellier (del 16 al 20 de juliol). Del Festival de Montpellier-Prades-Le-Lez, destacarem: Abbey Lincoln (17), James Carter i la Big Band de David Murray (18), el quartet de Max Roach (19) i per acabar Wallace Rooney i Arturo Sandoval (20).

Marcjac (Del 6 al 15 d'agost) Si travesseu el país dels Càtars i arribeu més enllà de Toulouse cap a l'Atlàntic, us trobareu un petit poblet anomenat Marcjac, petit, però que per uns dies és la capital del Jazz europeu. Molt més jove que el festival de Donosti, però amb una línia similar, el de Marcjac presenta aquest any un programa espectacular. Jacky Terrasson i Ray Charles (7), Tito Puente (8), Dee Dee Bridgewater (9), una Trumpet Summit amb Wynton Marsalis, Clark Terry, Jon Faddis, Roy Hargrove, Tom Harrell, Benny Bailey i Nicholas Payton (10), Helen Merrill, McCoy Tyner i Bobby Hutcherson (11), Tete Montoliu, Niels-Henning Orsted Pedersen i Chick Corea (12), entre molts d'altres.

Nice (Del 7 al 16 de juliol). Com cada any, el festival de Jazz de Niça presenta una llarguíssima llista de músics. L'inconvenient d'aquest festival, però, és el següent. En primer lloc, hi ha tres o quatre concerts simultanis al mateix

Dave Holland

recinte de les arenes de Cimiez. Totes les actuacions són de molt bon nivell i et fas un embolic per triar. I per últim i pitjor, que els escenaris estan massa prop uns dels altres i si intentes escoltar un concert intimista et pot passar que escoltis més aviat una banda de blues. De totes maneres, Niça és un gran festival i els intèrprets, normalment, hi toquen més d'un dia. Dels músics que hem dit fins ara, hi són gairebé tots. Altres a destacar serien: la Mingus Big band, la Count Basie Orchestra, Woody Herman Orchestra o Branford Marsalis.

Antibes/Juan-Les-Pins (El 5 i del 17 al 26 de juliol). Al costat mateix de Niça, un altre dels festivals històrics i, per tant, amb molta història. A destacar: Keith Jarrett, Gary Peacock i Jack DeJohnette (5), Newport Jazz Festival all Stars i George Benson (18), Wynton Marsalis (19), Michel Petrucciani, Didier Locwood (20), Jhonny Griffin, Phil Woods, Archie Shepp i Joshua Redman (21), Sonny Rollins (22) i Jimmy Johnson i B.B. King (23).

Mulhouse (Del 19 d'agost al 3 de setembre). Si voleu passar uns dies a l'Alsàcia, us podeu deixar caure per Mulhouse. El festival que munten programa sobretot músics europeus, si bé els nord-americans tenen també una bona presència. Louis Sclavis Sextet (25), James Carter (29), Claude Barthélemy (30), Dominique Pifarely (31).

La Haia (Del 14 al 16 de juliol). El Northsea Jazz Festival és el més important d'Holanda. En només tres dies concentra més de cent vint actuacions i totes de màxim nivell. Pràcticament tots els músics nord-americans que són de gira per Europa passen per La Haia. A part dels que ja han anat sortint, podem afegir noms com Lester Bowie «Brazzy Voices», Lionel Hampton amb Harry «Sweets» Edison i Herb Ellis, Jesse Davis, Christian McBride, Kenny Garret, Steve Coleman, Oscar Peterson, Manhattan Transfer, Neneh Cherry i Jhon Patitucci.

Copenhaguen (Del 7 al 16 de juliol). Mentre dura el festival, tota la ciutat es converteix en un gran club de Jazz. Hi ha música als cafès, als canals i pels carrers. La majoria de les actuacions són gratuïtes. Entre les de pagament més interessants hi ha les de Wynton Marsalis i la de B.B. King.

Istanbul (De l'1 al 15 de juliol). El festival internacional d'Istanbul és molt jove. Els concerts es fan en un amfiteatre a l'aire lliure i les jams en un bistro construït a les runes del Palau del Sultà d'Esna. A part de visitar Turquia, podreu escoltar Wynton Marsalis, Terence Blanchard, Grover Washington Jr. i el Kronos Quartet, entre d'altres.

Més enllà d'Europa i sempre que el pressupost ho permeti, es fan festivals interessants a Kansas -Kansas City Blues and Jazz Festival- (Del 21 al 23 de juliol), Honolulu -Hawai Internacional Jazz Festival- (Del 3 al 6 d'agost), Newport, Rhode Island -JVC Jazz Festival at Newport- (De l'11 al 13 d'agost), Llac Yamanaka, Yamanashi, Japó -Mt. Fuji Jazz Festival with Blue Note- (19 i 20 d'agost), Monterey -Monterey Jazz Festival- (Del 15 al 17 de setembre), Rio de Janeiro i Sao Paulo -Free Jazz Festival- (Del 16 al 24 de setembre).

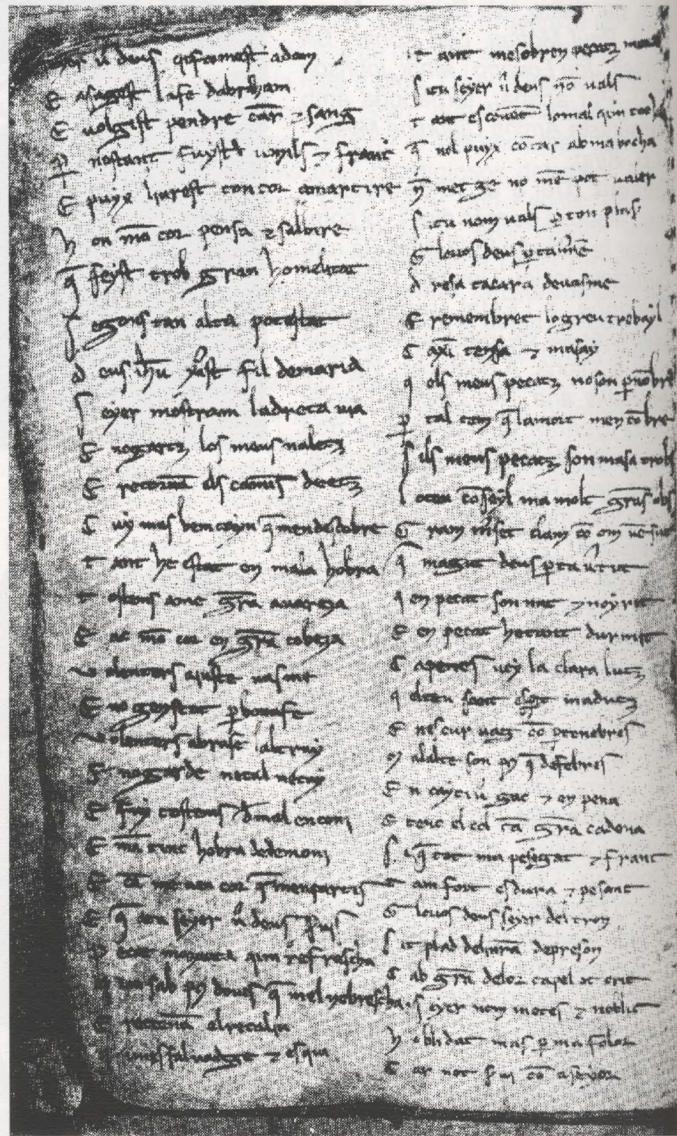
Els llibres més antics de l'arxiu

Una de les preguntes més habituals que la gent que visita l'Arxiu Històric Comarcal d'Olot, i especialment els escolars, formula a l'arxiver és quin és el llibre més antic que conserva el centre. Dissortadament, la resposta no és tan senzilla com podria semblar. Els volums més antics de l'Arxiu corresponen als dos primers manuals de la notaria de Santa Pau, als quals l'inventari realitzat l'any 1905 atribueix als anys 1200-1230 i 1224-1278, respectivament. Els manuscrits corresponen, efectivament, al segle XIII, però les dates exactes no són fiables.

Si ho fossin, estaríem davant dels registres notariais més antics de Catalunya, que fins ara corresponen a un manual de la parròquia d'Alcover (1228-1229) i a un altre de la parròquia de Siurana (1229), ambdós conservats a l'Arxiu Diocesà de Tarragona; a l'importantíssim manual de la Cúria Fumada de Vic (1230-1233); i al de Bertran, acòlit de Terrassa (1237-1242). A partir de la quarta dècada del segle ja és més habitual trobar-ne en els diferents arxius de Catalunya. Els registres de Santa Pau podrien correspondre en aquest període. La dificultat de datació no prové de la paleografia, sinó de l'enquadernació dels volums, realitzada posteriorment aplegant fulls i quaderns de diversa cronologia, circumstància que fa difícil establir l'ordre originari dels assentaments. El treball de revisió de l'inventari dels fons notariais que s'està duent a terme actualment a l'Arxiu, haurà de permetre establir ben aviat una cronologia més acurada d'aquests dos registres.

El segon volum de la notaria de Santa Pau és important, a més de la seva antiguitat, per un altre aspecte. Entremig de les minuts notariais, el manuscrit inclou dos textos on apareix el català, un amb notes sobre terapèutica i religió, que el pare Nolasc del Molar va transcriure i comentar l'any 1952 en la desapareguda revista Pyrene, i un poema religiós anònim en tres folis. Aquest poema va ser transcrit també pel caputxí en la revista Pyrene l'any 1950 i publicat posteriorment pel mateix autor, en una edició crítica i revisada, en tres volumets de la Biblioteca Olotina dirigida per Joan Casullà (núm. 40, 1953; núms. 73-74, 1956; núm. 75, 1957).

El poema, segons el pare Nolasc del Molar, està signat per Bernat de Girona, que diu escriure'l per manament d'un tal Bufan Bora, capellà de Sant Esteve de Llémena, lloc on estan datats la major part dels assentaments de la resta del manual. A partir de les dates enmig de les quals es troba el poema, Nolasc del Molar assenyala l'any 1276 com el de la còpia, mentre que la redacció original s'escauria molt abans, si es tenen en compte les errades de transmissió que, sempre segons el caputxí, no poden atribuir-se en la seva totalitat al copista.

Manuals de la Notaria de Santa Pau.

Document de l'arxiu més antic.

El poema, un llarg enfilall d'apariats que conformen una confessió dins la millor tradició cristiana, té un importància notable per a la història de la llengua catalana en situar-se en un període de transició entre l'occità i el català i en aparèixer paraules ja clarament catalanes. Després de la publicació del seu article, Nolasc del Molar va tenir notícia que Ferran Valls i Taverner havia publicat l'any 1912 un treball en què donava a conèixer un manuscrit conservat a Sant Pere de les Puel·les on consta un text, datat l'any 1378, que s'avé molt a la versió anterior. I, encara, hi hauria una tercera versió, en llemosí, que algun crític dubtava d'atribuir al trobador provençal Folquet de Marsella, mort l'any 1231.

A finals d'aquest mes de juny, va passar fugaçment per l'Arxiu el doctor Paolo Squillaciotti, professor del Departament de Llengua i Literatura Romàniques de la Universitat de Pisa, que està estudiant amb profunditat aquest text i en volia veure l'original de la versió de Santa Pau, que només coneixia en fotocòpia. El doctor Squillaciotti va remarcar la importància d'aquests tres folis per a la història de la llengua catalana i es va comprometre a difondre el resultat de les seves investigacions en una publicació científica olotina.

No sabem com va arribar a incloure's aquest poema en un manual notarial de Santa Pau. Ara bé,

no es inusual que en els protocols hi apareguin, enmig dels assentaments notariais pròpiament dits, aforismes, sentències i petits poemes, invocacions i textos religiosos, cròniques d'esdeveniments importants del segle, receptes guaridores i fórmules diverses, dibuixos o notes personals de l'escrivà. Laureà Pagarolas, director de l'Arxiu Històric de Protocols de Barcelona, publicà recentment una bona col·lecció d'aquestes anotacions trobades enmig dels protocols medievals de Barcelona. Entre els manuals de les notaries de la Garrotxa conservats a l'Arxiu Històric Comarcal d'Olot, també se n'hi poden descobrir, encara que en menor mesura.

Novetats editorials

Les abelles. Olot: Agrupació Naturalista i Ecologista de la Garrotxa, 1995.— 20 p.

Quadern d'educació ambiental de l'ANEGx destinat a les escoles de la comarca. Text de David Gimeno i il·lustracions de Jaume Cots.

L'aigua. Olot: Agrupació Naturalista i Ecologista de la Garrotxa, 1995.- 20 p.

Quadern d'educació ambiental de l'ANEGx destinat a les escoles de la comarca. Text de Guillem Arribas.

L'auca d'Olot. Olot: Fons d'Art, 1995.— 210 f.

Setze pintors olotins retraten diferents aspectes de la ciutat, a partir d'una idea de Vicenç Coromina. Els rodolins són d'Alexandre Cuéllar.

CONGOST, Carles. *The Congosound.* Barcelona: Ajuntament de Barcelona, 1995.— 16 p.

Catàleg de l'exposició del jove artista olotí a la capella de l'antic Hospital de la Santa Creu, que es va poder veure els mesos d'abril i maig d'enguany. Conté text del crític Manel Clot.

La cuina dels colors. Olot: Escola de Formació global per a immigrants de Càritas Olot, 1995.— 48 f.

Recull de les receptes dels menjars elaborats en els tallers de cuina de l'Olot Intercultural d'enguany.

36 plats de diferents cultures que conviuen a Olot.

DOMENE, Joaquim. *Kim Domene: Sants, Girona:* Ajuntament de Girona, 1995.— 15 p.

Catàleg de l'exposició presentada per l'artista olotí en les Sales Municipals d'Exposició de Girona durant el mes de juny. Conté text introductori de Xavier Rusalleda.

NOGUÉ, Àlex. *La casa i els núvols: La maison et les nuages,* Lleida: Ajuntament de Lleida, 1995.— 42 p.

Catàleg de l'exposició d'Àlex Nogué que s'ha pogut veure els mesos de maig i juny a Lleida i a Saint Gaudens. Conté textos de Rosa Martínez, Fèlix Ovejero i David Jou.

75 Volta Ciclista a Catalunya. Olot: Ràdio Olot, 1995.— 32 p.

Guia de la 75ena Volta a Catalunya, l'última etapa de la qual va tenir l'arribada a Olot. Textos de Ramon Esteban i Joan Bril·li.

Fariseus

erta intel·lectualitat local d'esquerres s'ha escaandalitzat perquè la Comarca, va entrevistar només dos candidats durant la campanya de les eleccions municipals. Les argumentacions, si bé diverses, tenen totes un denominador comú: entrevistar només dos candidats altera la lluita neta, igualitària, democràtica per l'alcaldia local. Gran sarcasme. Es demana a un privat, que s'autoanomena nacionalista, que faci campanya a favor de les opcions contràries al seu pensament en nom del lliure mercat i la igualtat d'oportunitats. Però -oh casualitats del destí progressista local- només se li demana a ell. On eren els puristes ofesos quan Catalunya Ràdio no va convidar al candidat d'Iniciativa -el Verd al debat electoral sobre la ciutat d'Olot? I quan l'Ateneu olotí va col·laborar amb la campanya de CiU muntant el míting més multitudinari de tota la comptesa electoral? I quan la revista NaTura no va voler publicar, per dues vegades, les opinions de l'Esquerra?

És sospitosos que els cronistes que ataquen el setmanari local per partidista s'oblidin del context general. No serà que estan més influïts per fòbies personals o filies partidistes que pel tema concret de la filípica? O és que l'AVUI i el País han fet una campanya equilibrada? I Tele 5 i Antena 3? I el Temps i el Tiempo? I les televisions i ràdios públiques?... Tot cronista equànim hauria d'acceptar que cada diari, cada ràdio, cada ateneu té la seva ideologia i treballa per ella -de manera subtil, si voleu-. O potser hem de creure que és una casualitat que l'Ateneu convidi en Solé Tura per parlar de nacionalisme? O que entre la redacció del 440 no hi hagi ningú del PP? O que el PSC pagui anuncis, per interpretar el que es diu al Ple Municipal, al Firalet? O que el 440 resumeixin la intervenció del representant d'ERC al debat electoral sobre cultura amb la frase «El cordobés ven»? ... La imparcialitat dels col·lectius locals no existeix. Per tant, és més clar i net que prenguin partit obertament. Jo crec que s'ha agrair a La Comarca la seva claredat, perquè fa el que fan tots els altres col·lectius però sense embolicar-ho amb pluralismes ficticis i gualtats desequilibrades.

M'estranya, també, que a cap d'aquestes ànimes justes se li hagi acudit que la capacitat econòmica de les diferents opcions té una gran influència en la igualtat d'oportunitats. Encara no sé quants diners han gastat els altres partits durant la campanya, però si els comptes que ofería el 440 són certs -les despeses d'ERC estan doblades, per tant poso en quarantena totes les altres-, CiU i el PSC-PSOE per obtenir un regidor han hagut d'invertir gairebé 1 milió de pessetes, els d'IC-V 300.000 i ERC 250.000. Aquesta és la igualtat d'oportunitats? On són els gemecs contra aquesta discriminació que és molt més efectiva i real?

Finalment, m'ha sobressaltat que es donés per natural el tracte afavoridoss cap a les opcions majoritàries. Segons el meu manual de democràcia, totes les forces que es presenten a unes eleccions tenen els mateixos drets i les

mateixes possibilitats de vèncer. Per tant, qualsevol sistema de primar-ne uns sobre els altres és discriminatori. Per exemple, en els informatius de Catalunya Ràdio es dedicava 35% del temps a CiU i 35% PSC-PSOE, 10% PP i 10% IC, i 5% ERC i 5% altres. És just això?. No altera la informació que reben els ciutadans, per tant el resultat de les eleccions? I no n'heu dit res. És molt il·lustratiu. Només em queda un dubte, si la repartició fos: 35, 5, 10, 10, 35 també hauríeu callat? Segur que no! És la real política!

Olot, 20 de juny de 1995.

Jean Barnadas i Puigferrer

Peu de foto

En la contracoberta del nº 2 de la revista a 440 m fou publicada una fotografia en blanc i negre del fotògraf Pere Pons, amb un peu de foto que diu: Homanatge a Marotti. Evidentment, aquest cognom d'home o de dona ningú no el pot conèixer, ni tan sols endevinar el significat de l'esmentat homenatge. És per aquest motiu que voldríem aclarir que l'autor d'aquesta fotografia, mogut per inquietuds personals, volgué "homentajar" TINA MODOTTI -fotògrafa (Udine-Itàlia 1896 — Ciutat de Mèxic 1942)-, copsant la mateixa idea d'una fotografia que Tina Modotti va fer l'any 1929 de la màquina d'escriure de Julio Antonio Mella (revolucionari cubà que Modotti va conèixer a Mèxic el 1928).

La vida de Tina Modotti va ser plena de lluita i de dolor, els seus sentiments de dona foren ferits en múltiples ocasions. Silenciosa i tenaç, expressava el seu gran temperament d'artista i fotògrafa magistral en moltes de les seves obres. Per la seva personalitat i pel seu compromís polític -entrà al Partit Comunista Mexicà el 1927- va ser acusada de complot, condemnada i expulsada per la falsa acusació d'haver assassinat Julio Antonio Mella, deportada, considerada "comunista perillosa" per Mussolini..., el 1936 en la Guerra Civil espanyola s'uní a la lluita antifranquista. Tornà a Mèxic el 1939, on morí "misteriosament" en un taxi, tres anys més tard.

Pablo Neruda va escriure un epitafi per a Tina Modotti: "dulcemente hermana". Nosaltres, modestament, només volem que s'escrigui bé un peu de foto: HOMENATGE A TINA MODOTTI.

Magda Pujolàs
Pere Pons
Salvador Comalat

Juliol

12

■ Teatre: **Gags a sac** presenta "Si et sents buit".

Lloc: Plaça de Braus
Hora: 22'30

15

■ Concert: **Ubi Sunt, Petit fours, Xacambterra, Pau riba i La Ruta**

Lloc: Pavelló de la Cellera
Hora: 23 h.

17

■ Audició : Country
Lloc: Jardins Biblioteca
Hora: 23 h.

19

■ Teatre: Marcel Gros presenta "Meravellosament boig"
Lloc: Plaça de braus
Hora: 22'30 h.

20

■ Concert: **Cal i el Quenyus**
Lloc: Plaça del Mig
Hora: 22'30 h.

21

■ Concert: **Joe Cocker**
Lloc: Sant Feliu de Guíxols (Festival de la Portaferrada)
Hora: nit

24

■ Audició: Rock americà
Lloc: Biblioteca
Hora: 23 h.

25

■ Concert: **Gaspatxo Duet**
Lloc: Plaça del mig
Hora: 22'30 h.

26

■ Teatre: "Desde las entrañas"
Lloc: Plaça de Braus
Hora: 22'30 h.

31

■ Audició : Rock anglès
Lloc: Jardins Biblioteca
Hora: 23 h.

Agost

3

■ Música: **Te equivocas Mesala**
Lloc: Plaça del mig
Hora: 22'30 h.

7

■ Audició: **Música brasilera**
Lloc: Biblioteca
Hora: 23 h.

10

■ Concert: **Astun Kiki**
Lloc: Plaça del mig
Hora: 22'30 h.

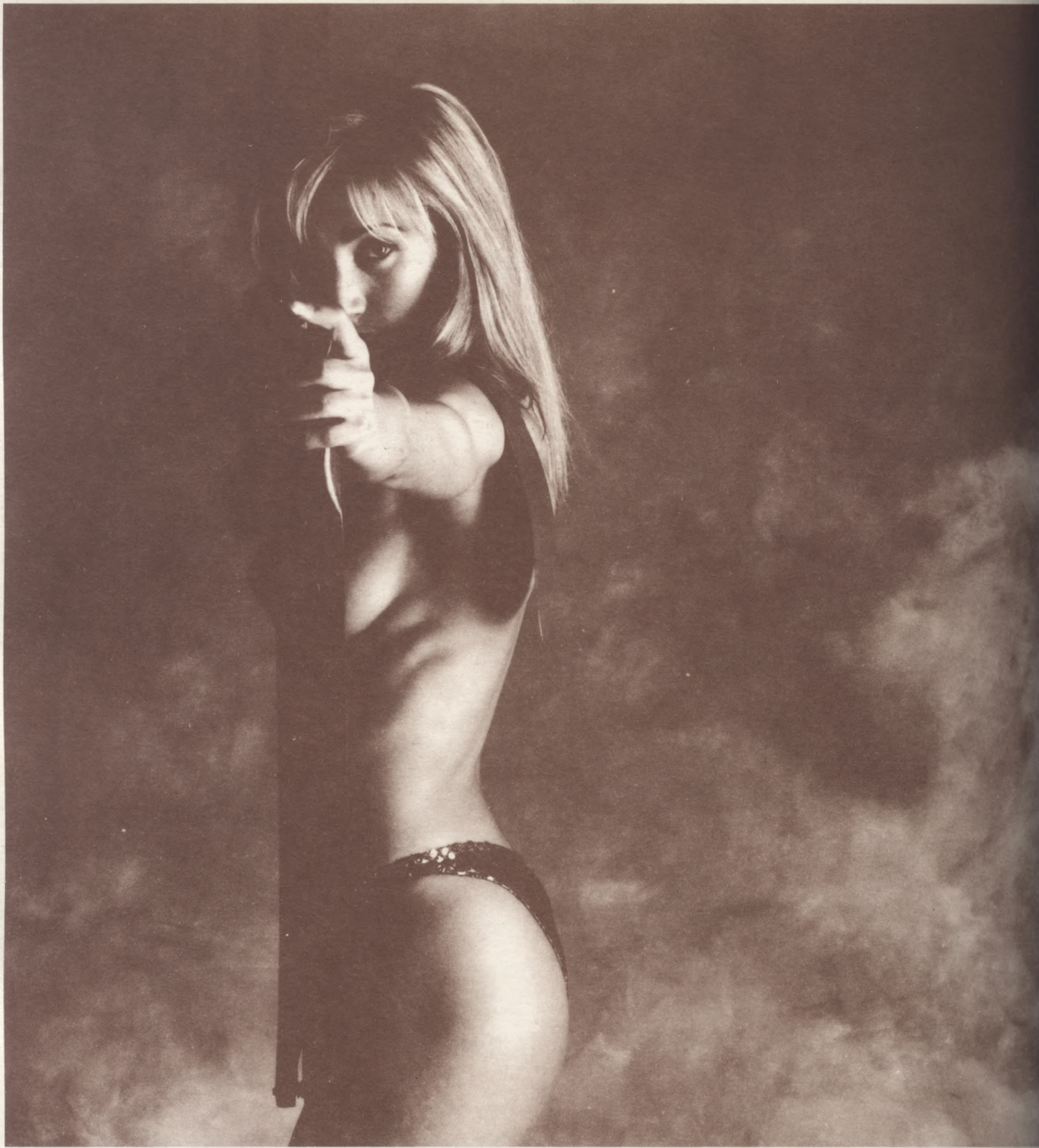
Es una antiga fleca especialitzada en l'elaboració del tortell i la coca de llardons típics d'Olot
Sant Rafael, 5 - Tel. (972) 26 08 59
OLOT (la Garrotxa)

D R A C

L L I B R E S · J O C S

PASSEIG D'EN BLAY, 61 : 17800 OLOT · TEL. /FAX 26 10 30

S/T.

ENRIC ROCA

Amb la col.laboració de:

 RÀDIO CLOT
98.1 FM

SOM LÍDERS D'AUDIÈNCIA
